

bokselskap.no, 2014
Christian Krohg: *Albertine* (1886)

Teksten i bokselskap.no følger 1. utgave, 1886. Digitaliseringen er basert på fil mottatt fra Nasjonalbiblioteket (nb.no)

ISBN: 978-82-8319-189-9 (digital, bokselskap.no), 978-82-8319-190-5 (epub), 978-82-8319-191-2 (mobi)

Teksten er lastet ned fra bokselskap.no

Christian Krohg
Albertine

1886

[I. No. 7 i Nordbygaden](#)

[II. Oline](#)

[III. Karl Johan](#)

[IV. Hjemme](#)

[V. Vaar](#)

[VI. 17de Mai](#)

[VII. Toldbodgaden 5^{III}](#)

[VII. Edvard](#)

[VII. Fredriksborg](#)

[VII. Stationen](#)

[VII.](#)

I. No. 7 i Nordbygaden.

[1] Tversover det lille, lave Vinduet med de mange Ruderne i var spændt et udslidt Halvgardin. Foran det sad hun, bøiet mod Symaskinen under den indsigende Vinterdag, som sendte et tyndt, blaaligt Randlys nedover det fine Baghode, over Haarknuden og Nakken og den stivede Strimlen.

Staalfladen skinte koldt i det graa, fattige Lyset, og den hvide Tarlatansremsen, som hun sydde paa, blev ganske blaalig. Saxen laa og sprikte ved Siden af, og Snellerne og Fingerbøllet kastede Slagskygger bortover Mahognipladen.

Randlyset gled videre fra Hodet og nedover den bøiede Ryg og tabte sig i Skyggen.

[2] Hendes Ansigt blev borte i Halvmørket, men Profilen traadte frem mod det lyse Halvgardinet bag. Kjolelivet var af graa Kord og sat stramt over Skuldrene, og de var rette og brede. Det, som lyste mest, var Haanden, der var stor og laa oppe paa den blanke, kolde Staalfladen og styrte Tarlatansremsen under Naalen. Lyset naade ikke langt ind. Paa den blaamalte, panelte Væggen ligeoverfor hende rak det akkurat til Oljetrykket af Kronprinsesse Victoria, som sat der i lyseblaa, udringet Kjole med en karmosinrød Rose i Brystet, og til den ene af Kronprins Gustavs gule Epauletter ved Siden af.

I Krogen ved Ovnens var det mørkest. Mor Kristiansen stod og stelte der. Det var Kjøkkenet. Ryggen hendes var sammenfalden og smal og havde to lysere Lapper paa det mørke Tøiet.

Ved Siden af sat en bleg tolvuaars Gut og læste i «Dagen» og hostede. Han hostede hult og anstrængt og harkedede, spyttede ut noe og traadte paa det.

Albertine saa op fra sit Arbeide:

«Du Edvard».

«Ja».

«Er det ikke for mørkt til at læse naa derborte? Du ødelægger Øinene dine».

[3] «Aa nei – jeg tror ikke det».

«Det er fælt, saa mørkt det skal være ossaa da, endda det er midt paa Dagen».

«Ja, det kommer af Fjordtaagen der ute ved Næsodden».

«Aa mange er Klokka naa, mon?»

«Jeg tænker, hu er et, jeg».

«Da faar Du vist gaa Edvard – ellers kommer Du for sent til Visiten, og da vet Du, han blir saa sinna – Doktoren –».

«Aa pyt san, det er ikke saa farligt, har jeg tænkt». Han hostede og harkedede.

Den Gamle vendte et forgræmmet, forgraadt Ansigt om og saa paa ham.

«Ja, det er fælt saa mørkt idag», sa hun. Albertine havde igjen bøiet sig over Maskinen og traadte og trak, tog imellem Saxen og klippede og slap den igjen ned paa Bordpladen, saa den klang, byttede Snelle, bøiede sig igjen under det indsigende kolde Lys og sydde videre.

Hun havde sydd en halv Time i Træk, Foden holdt op at traas, med høire Haand stansede hun det store Hjulet, rettede sig lidt og strakte sig. Med venstre tog hun Halvgardinet lidt tilside og saa ud i Nordbygaden. Der var det et graat, høit Plankegjærde med en Fabrikskorsten [4] bagom op mod den tunge, næsten sorte, kolde Himlen ligeoverfor. I Gaden var det skidden Sne og Issvul. Ingen Mennesker.

Hun slap Gardinet ned.

Før hun begyndte igjen at sy, lænede hun sig tilbage i Kurvstolen og lagde Hodet sit bagover.

Vinterlyset gled blegt nedover Ansigtet, hvor Huden var ligesaa hvid som i Nakken, over den stivede Strimlen, som kom frem i Halsen, og over det brede, høie Bryst med det graa Kords Kjoleliv over, hvori der sat en Mængde Knappenaaler.

Næsen var lige, Øinene store og trætte, Læberne smale og kry.

«Ja – det var fælt saa mørkt – det var sandt det – rent som om Natten. Mon det aldrig vilde bli' pent Veir igjen da –».

Aaja, det kunde jo være det samme for hende ogsaa forresten, enten det blev pent Veir eller ei, for naar hun skulde holde sig inde alligevel, saa –

«Du Mor!»

«Ja».

«Aa længe trur Du, det er, jeg har sitti inde her naa paa denne Flækken?»

[5] «Jeg ved ikke – jeg».

«Tre Uger og fem Dage».

«Ja – jeg skjønner ikke, offer Du ikke gaar ut, jeg».

«Gaa ut? Kan jeg gaa bar paa Gata, kanske? Vil Du, jeg skal gaa med Striktørklæ' og Hodeplag som en anden Fabrikjente – kanske? Nei, før de faar Striktørklæ og Hodeplag paa mig, skal det dra' ut, det har jeg tænkt saa smaat ved mig selv for en halv Times Tid siden. Men jeg sier slettes ikke, atte jeg vil ut heller, jeg – jeg bare siger, at naa har jeg sitti inde akkurat i tre Uger og fem Da'er – det er det, jeg sier».

«Du kan faa laane det fine Sjalet mit, om Du vil».

Albertine lo.

«Det, som Du har staaet til Konfirmation i, aa nei – vi gaar ikke Julebuk i Marts Maaned heller».

«Jamen Du *maa* ut naa, skjønner Du, for Du blir rent daarlig for mig paa denne Maaten».

«Pyt san».

«Kan du ikke gaa hen og løse ut Tøiet dit da?» Stemmen borte ved Ovnene kom mer og mer paa Graaten.

«Har jeg ti Kroner kanskje – skal vi ikke [6] betale Husleien imorgen – nei – den gaar ikke, Granberg – aa nei – det er jo slet ikke saa nødvendig, at jeg kommer ut heller, har jeg tænkt. Jeg bare sier det, jeg, at jeg har sitti inde akkurat i tre Uger og fem Dage – det er jo det eneste, jeg sier, og det er da ikke noe at graate for naa igjen vel – for det var den 19de Marts, vi stampa det – og den 20de kjøpte han Far Pengene bort, og den 21de reiste'n».

Edvard hosted.

Mor Kristiansen vendte sig om, det glinsede stærkt i en Taare paa det ene Kindet derborte i Mørket.

«Kan – Du – ikke – be – Oline om at faa laane –?»

«Nei – før skal jeg sidde her til Dommedag, før jeg ber hende om Regnkaaben hendes, ja før vilde jeg da gaa som Fabrikjente med Striktørklæ og Hodeplag lel – men det er da ikke noen Tingen at graate for – Mor – for jeg er slet ikke saa gæln etter at gaa ut jeg, aa noe pent Veir er det jo heller ikke».

Løse ind Tøiet sit? Ja – havde hun de ti Kronerne – hun skulde ikke gjøre lang Veien bortom Pantelaaneren, det havde hun Greie paa, men –.

[7] Laane Regnkaaben af Oline. Nei – nei – hun havde jo bestemt sig til aldrig at laane noenting af Oline. Helst vilde hun ikke høre Navnet paa Oline engang, langt mindre laane Regnkaaben hendes. Kunde aldrig falde hende ind – ikke i Drømme engang. Nei før skulde hun – hun vidste ikke hvad – og Oline var jo desuden saa ræd for den Regnkaaben sin saa, og det var da rimeligt nok – den havde jo kostet femti Kroner hos Kaabeholm – det var ikke for det forresten, men hun vilde ikke laane noe af Oline – hun vilde ikke ha' noenting med Oline at bestille.

Med venstre Haand løftede hun tilside Halvgardinet fra Vinduesposten. Lige svart og lige tungt. En svart Røg stod op af Fabrikpipen og ingen Mennesker at se – langt mindre noen, som det var Moro ved.

Hun lagde Tarlatansremsen tilrette igjen, saa efter, om Alt var i Orden – bøiede sig ned, gav Hjulet et Puf og begyndte at traas – først langsomt saa hurtigere og hurtigere, til Naalen for rasende afsted paa samme Flækken.

Edvard hostede.

«Maa Du ikke gaa naa Edvard?» – spurgte Mor Kristiansen og vendte sig.

[8] «Aa mange er Klokka?»

«Jeg hørte a' netop slaa halvto inde hos Olsens».

«Ikke mere – og saa mørkt alt – det er da fælt ossaa –».

«Ja – det er fælt –».

«Naa skal jeg gaa strax –».

Mor Kristiansen vendte sig igjen, saa de to Lapperne paa Ryggen kom frem derborte.

– Nei, hun vilde nok ikke laane noe af Oline – var det ikke nok, at de gik og snakka om, at hun lignede hende saa svært i Ansigtet – behøvde hun at gaa med de fine Klæerne hendes atpaa?

Aa – ja, Oline var jo paa en Maade skikkelig og gift naa, og den Kaaben havde hun kjøbt naa nylig hos Kaabeholm for 50 Kroner – men det var det samme – de kom nok til at si, at den var fra før af lel, og at Albertine kom til at gaa samme Veien, som Oline havde gaat. – Syntes hun ikke, hun hørte Skravlen paa Mor

Olsen alt? – Nei tak, – det skulde hun ikke ha' noe a'. Nu – det blev vel til det, at hun aldrig i Livet skulde faa sig noen pene Klær hun – bare for Olines Skyld – for med det samme hun fik dem, saa kom det vel til at hede: – Nei vil De bare [9] se paa Albertine, – aa ja. Aa er det hu kan faa saa saa fine Klær henne, ja hu faar dem vel billig, hu betaler kontant har jeg tænkt. Ja – det var rimeligt, det maatte gaa den Veien med hende, for hun har jo godt at slægte paa. – Det vilde de si' – det vilde Mor Olsen si', og det vilde de andre si', og Valeria, hvad vilde hun si'? Knak – knak – der kom noet i Veien i Maskinen. – Nei, – der gik det. Huf, – hun var lei sig sjæl.

«Ja, – naa gaar jeg da» – sa' Edvard – «naa kommer jeg passelig til Visiten».

«Kommer Du imorgen og læser Dagen?»

«Ja – om jeg aarker».

Han gik langsomt og svagt ud af Døren.

Albertine løftede Halvgardinet og saa efter ham nedover Gaden – Ryggen var blet saa smal indi Jakken.

«Han ser daarlig ut naa Edvard».

Mor Kristiansen tog Skurekluden og tørkede op efter ham det, han havde spyttet ut.

«Det er Blod – »sa' hun, vendte igjen Ryggen til og gav sig til at stelle henne ved Ovn.

«Du faar nok faa Dig et nyt Liv naa, Gamla. Det gaar ikke an med de Lapperne der midt paa Ryggen.»

«Aa, med mig kan det da være det samme [10] lel,» sa' Mor Kristiansen – og smaagraat. Ordene blev halvt væk derborte i Mørket.

«Nei, jeg skal sy et Kjoleliv til Dig, som er ordentligt, bare jeg blir færdig med denne hersens Balkjolen. For det gaar ikke an med de Lapperne».

Ja, det vilde hun rigtig gjøre – hun vilde sy et pent Liv til hende – for det var jo græsselig slig, som hun saa ut. Aa ja – det var nok ikke Fillernes Skyld alene det, havde hun tænkt, og det var nok vanskelig at faa et Liv til at sidde ordentlig paa den Ryggen mere – den dat jo mere og mere sammen for hver Dag.

«Se de Skrukkerne og Folderne, som gaar tversover der – de er nok kommet paa det sidste de. Ja, ja, ja, jeg skal sy et Kjoleliv, og jeg skal faa det til at se

noksa bra ut».

Det ramlede i Gaden – hun tog Halvgardinet tilside og saa ut. – Forbi det høie, graa Plankegjærde med Fabrikskorstenen bak op mod den svarte Luften kom dumpendes en Sluffe med skidden Sne og ophakkede Isbeter – Manden gik ved Siden af – Sneskuffen var plantet op i Lasset – og hun jæpte og slap Gardinet ned igjen.

«Naa er Klokken to», sa' Mor Kristiansen, som om hun snakked til Ovn.

[11] «Hørte Du den slaa hos Olsens?»

«Ja – den slog to Slag».

Naa, da havde det jo vært for sent lel da at gaat ut. Før hun havde faat fat i Regnkaaben til Oline – og var kommet ind, saa havde Musiken strax vært slut; ja – ikke for det hun vilde hat laant Regnkaaben alligevel, – nei ikke for alt i Verden vilde hun laane noe af Oline, men selv om, saa var det nu for sent – nu kom Musiken opover Carl Johan, nu kom den til Grang, nu løfted Tambourmajoren Stokken sin med den store Sølvknappen paa. Det var vist akkurat naa i dette Øieblikket, at han gjorde det – og saa begyndte det, og saa spilte de – indtil de var kommet op til Studenterlunden, der holdt de op igjen. – Nei, – hun glemte jo rent at sy jo. – –

*

Det var gaat 8 Dage, – ingen Forandring, Himlen var lige svart over Plankeværket ligeoverfor – hun sat der – de ti Kronerne havde hun ikke faat, og nei – ikke for alt i Verden vilde hun be Oline om noenting. Hun sydde – det var nogen Lommetørklær, som hun faldede paa Maskinen. Vinterlyset faldt ind, lige haardt og lige vondt endda. – Borti Krogen hostede Edvard, og Gamla stelte Maden.

[12] «Du Edvard!»

«Ja».

«Aa – se efter, om det er Musik i Studenterlunden i Dag da».

«Ja – naa skal jeg se etter. – Her staar det: Program for 2den Brigades Musikkorps den 4de April. Fransk Lystspil Auverture, Rotskjel Vals, Brudekor af Lohengrin, La Reine du Bal.»

«Na, ja saa naa – ikke Kadetmarchen da?»

«Nei».

Hun havde holdt op at sy – og lænet sig tilbage i Stolen, og lukket Øinene. Hun var blet endnu blegere i de 8 Dagerne.

– – – Det var Vaar og deiligt Veir, og Karl Johan laa for hende. I Studenterlunden under de lysegrønne Træerne hørte hun Musiken, som spillede Kadetmarchen – oppe for Enden af Slotsbakken laa Slottet stort og hvidt med alle Vinduerne sine i Rad og Række og Altanen midt foran og skinte i Solen, og Splitflagget var paa Flagstangen, for Kongen var i Byen og kom netop kjørendes nedover Slotsbakken, og der stod det lysegrønne Trær paa begge Sider. – Masse Folk paa Gaden, som gik op og ned – mest fine – det var Hverdag. Hun selv gik langsomt opover, – paa Hodet havde hun en brun [13] Fruehat med Perlebesætning og rød Parasol af de moderne og Nodemappe i Armen, som det stod *Musik* paa med forgyldte Bogstaver, – for hun var en fin Frøken. –

Hun aabned Øinene. – Der hang Kronprinsen og Victoria, – der stod Gamla borte i Mørket, og der sat Edvard og harked. – Huf – hun var lei sig sjæl.

Maskinen begyndte at gaa, og hun bøiede sig over den.

Fin Frøken. – Jo Tak san – hun var deilig fin Frøken, havde hun tænkt, – en fin Frøken, som hadde sat Tøiet sit i Stampen og maatte sidde inde i Maanedsvise, for det hun ikke kunde drive op fattige ti Kroner til at løse det med. Kal Johan, – nei did kom hun vist aldrig mere, hverken som fin Frøken eller noe andet, og Musiken havde hun nok hørt for sidste Gang, da hun var derinde sidst for en Maaned siden – tænk en Maaned – en hel Maaned havde hun siddet herinde og bare sydd og sydd og tænkt bestandig paa det samme, som hun ikke *vilde* tænke paa. Aa – nei, det var nok ingen Fare for, at hun skulde gjøre Gamla si for mye Sorg med at fly' paa Kal Johan bestandig og med at komme paa gale Veie, ligesom Oline, endda [14] alle Folk trodde det, bare for det hun lignet hende saa svært i Ansigtet. Aa nei, det havde naa ikke gaat an heller det, at Gamla skulde hat endda mere Sorg naa – det var jo vanskeligt nok med Edvard, som hadde gaat hen og faat Asmastæringen – skulde dette kommet atpaa, saa havde det vel blet fornye af det goe.

Hun paa gale Veie –? Nei tak san, – men det var saa rart at tænke paa, hvordan det maatte være med de gale Veiene – for hun skjønnte ikke noet af det – ja hun vidste nok, hvordan det var altsammen, for Jossa havde jo fortalt, og Jossa

generte sig ikke, hun, og hun havde nok længe trod, at det var bare Løgn, for det var altfor stygt og fælt. Naa vidste hun jo, det var sandt, men hun skjønte det ikke alligevel, og hun skjønte ikke, at dem ikke heller vilde dø mange Ganger, før dem gjorde sligt, ogsaa – for Penger desforuden – og for saa lidet – to Kroner sa' Jossa – og Jossa vidste jo alting, men det kunde vel alligevel ikke være sandt – og slig en havde Oline været – Oline – hendes egen kjødelige Søster.

Ja – slig havde hun været – det kunde nok ikke nytte at nægte – hun havde været en af de aller værste – hun havde bod i selve [15] Mellemgaten midt nede i tykke Vika. Hadde hun bare ikke gjort *det* ialfald – havde hun endda blet boende i Voldgaden – og havde hun blet ved at være Holddame som i Begyndelsen – det havde været forfærdeligt det ogsaa – men *den Skammen* havde de da ialfald ikke havt, at hun virkelig havde vært *der*, det var nok simpelt det ogsaa, men ikke *saa* simpelt – saa havde Mor Olsen ikke kunnet kastet det i Ansigtet paa Mor, for hvergang de var Uvenner – og noe andet havde det vel ikke nyttet for Mor Olsen at komme med, for Emilie, Datter hendes, havde jo ogsaa tat eget Værelse i Byen. Huf, var det ikke ligesom Skjæbnen, at *den Veien* skulde de allesammen. Pene og uskyldige voxte de op – Oline havde jo været saa pen og skikkelig og adstadig som noen – og saa – – –.

Hun byttede Snellen, som var slut.

Ja – Oline, som havde været den flinkeste og snilleste paa Skolen og den flinkeste for Præsten, hun havde maattet til, hun ogsaa – endda hun vel aldrig havde tænkt sig det. Ja, hun havde maattet til, hun havde maattet didhen lidt efter lidt, hvor hun ikke vilde – ogsaa tilsidst saa havde hun sluttet i Mellemgata – nei, nei, nei, nei, det var ikke sandt – hun vilde, ikke det skulde [16] være sandt – det var ikke muligt, hun kunde næsten ikke tro det. Albertine rettet sig op.

Jo – det var sandt – det var saa sandt, at det var næsten det eneste, hun var sikker paa, og alt det andre var Løgn og Digt – det var Løgn, at Oline havde været uskyldig ung Pige nogengang og havde været den Oline, som hun havde været gla' i –.

Offentlig havde hun været, det var det Eneste, som blev igjen af altsammen, og hun kunde ikke faa det ud af Hodet sit, hun *maatte* tænke og gruble paa det bestandig, bestandig. De Tankerne kunde hun ikke bli kvit – ja kom hun bare ut saa, saa var hun vis paa, det blev bedre, for da fik hun nok noe andet at

grublisere over. Men hun kunde da ikke gaa ut med Striktørklæ', og Regnkaaben nei – det skulde dra ut det. Men dette holdt hun mest paa at bli gælen af. Og det rare var, at det var jo længe siden naa, og naa var Oline skikkelig og gift, men endda! Og det Synet – aldrig, aldrig kunde hun faa det ut af Tankerne sine, det var over to Aar siden. Husked det? Ja, saa tydelig, som om det hadde vært den Dagen i Dag, huskede hun *det*. Det var endda Solskin. Jo, det Synet var det, som hun huskede bedst [17] af altingen – men det var vel rimeligt, naar det kom gjen bestandig – det var endda Solskin den Dagen.

Jossa var med hende, de skulde i Grubbegaden – der laa *det* Huset, og der laa *det* Huset, og *der* var Glasdørene, hvor alle *slige* gaar ind. – Der kom det sprakenes fine Fruentimmeret sveisendes nedover fra Hammersborg i Silke og Fløien – svær Modelhat fra selve Paris, – svær Pelskrave utover Skuldrene med høie, opstaaendes Skulderstykker, omtrentlig som Epoletter – svart Fløiens Vinterkaape – grøn, kort Silkekjole med Ophæftninger og hvide, brusendes Stiveskjørter under! – Gik noksaa kjækt opover Trappen, hun! – Spidse, høie Hæler midt under Støvlerne – høie, lakerte med Silkedusker – satte frækt og flot og udtilbens opover Trinene noksaa fornøid og tog i Dørhanken – hun havde endda lysegule Handsker. Hun saa paa dem – Pandeluggen laa klisset i fire Krøller bortover – hun saa paa dem, og – ved den levende Gud – nikked hu ikke da!

Nikke igjen? Aldrig i Livet – aldrig i Livet, – det kunde hun ikke. Hun nikkede ikke igjen – saa smilte Svinet, og væk var hun med hele Stasen sin – derinde.

«Hvorfor hilser du ikke paa Søstern din? Det var Oline», sier Jossa.

[18] «Nei», havde hun svart, «det var ikke Oline.» Men det *var* Oline. Hun ønsked, hun hade faldt død om, hun skulde ikke set til den Sia, hun laa. – Nei – fra den Morgenen var hun ikke mere gla' i Oline. – Nei – nei – nei! –

Nikke? Nei, det skulde dra ut, havde hun tænkt. «Gud! aa nydelig hun var», hvisked Jossa, da de var kommet op i Grubbegaden – det var med det samme, de dreiede om Hjørnet fra Pløens Gade. Nydelig? Ja – nydelig var hun, vakker – og fin, men – det var vel Satan, som gjorde hende saa vakker – hun saa ut, som om hun kom lige fra Helvede – og det gjorde hun jo ossaa. Vakker var hun –, men det var naturligvis Satans Blændværk.

«Det var ikke Oline.»

Men det *var* – aa jo – hun kjendte hende –, hun ligned hende selv –, om det havde været hende selv i de Klæerne, saa havde hun set ut akkurat slig – huf, var det ikke det, hun maatte tænke paa støt og stændig, var det ikke ligesom hun saa sig sjæl gaa ind der lyslevende?

Og det Smilet, da hun ikke nikked igjen, det Smilet, det Smilet, det Smilet! Hun havde pene, nydelige Tænder, Oline.

«Aa ja, vær ikke saa hoven du, Mor – [19] din Tur kommer ossaa», akkurat det var der i Smilet. Hun undredes, om det var det, hun mente – Gud, aa mange Gange hun havde villet spørge, om det var det, men hun snakket jo næsten aldrig med hende –, nei, hun kunde ikke faa op Kjæften, det er ligesom bare én Ting, hun maatte spørge hende om. Og det turde hun ikke spørge om, og før hun fik spurgt, fik hun ingen Ro. Vilde Oline det gjerne, eller var det fælt for hende, var hun ulykkelig, naar de kom til hende, eller hvordan kunde hun se saa fornøiet ut, sørjet hun over ham, som hun var gla' i, han som forførte hende – eller hvordan – hvordan var det altsammen? Var hun gla' i de fine Klæerne, eller holdt hun paa at dø af Skam paa Gaten –, graat hun, naar hun var alene i Mellemgaten?

Støt og stændig maatte hun tænke paa det – hun maatte vite det altsammen. Før fik hun ingen Fred – og aassen kunde Oline være saa fornøid naa, som hun var, – naar hun tænkte paa altsammen? Men hun kunde aldrig faa spurgt hende, for hun kunde ikke faa op Kjæften, naar Oline var i Stuen, og Oline kunde smile –, nei, fra den Gangen af var hun ikke mere gla' i Oline.

«Aa er det, du graater for?» spurgte Far, da hun kom hjem – hun saa endda

Ryggen paa [20] Gamla, hu' stod og stelte ved Ovnens og var fillet og fæl – hun sa' det, og saa fik hun en Ørefik, for han havde sagt, han ikke vilde høre Olines Navn, sa' han.

Og nu – nu skulde det være som ingenting igjen, nu skulde det være, som det havde været bra og vel bestandig nu, bare fordi at en gammel Fyr vilde ha' hende for sig sjæl aleine. Skikkelig og gift – hvordan kunde hun være skikkelig – det, som var gjort, det var gjort, og skikkelig kunde hun jo aldrig bli' igjen. Det var jo ingen Sag da – det var jo ingen Ting aa skrike saa fælt over sig da, om de kunde bli' skikkelige igjen, hvad Øieblik som de selv vilde – men det var jo netop det, at de sølte sig til saa fælt, saa de kunde aldrig bli' rene igjen paa noen Sæt eller Vis. Men naa, bare for det hun var gift med den gamle Stakkarn, saa var de blet saa blide og snille mod hende allesammen igjen, akkerat som det aldrig havde vært noe galt paafærde, og de, som var værst mod hende i den Tiden, de var saa blide som Smør naa, naturligvis. Se bare paa Olsa – det var saa fint med Venskapet, saa det vilde aldrig ta' Slut. Men det var jo sandt, at Oline sat godt i det naa. Nei, naa var det ingen, som tænkte paa hende mere – var det ikke næsten, som dem var mye [21] blidere mod hende, bare fordi hu' havde bod i Mellemgata? – naa var Turen til Albertine naa. Hende saa de paa, som de vilde glo Øinene ut af Hue paa sig, bare hun havde nye Støvler eller et nyt Baand paa Hatten sin – ja naa var Turen til hende, og saa snudde de sig om, Olsa og alle de andre, om hun gik over Gaardspladsen. –

«Naa har a' ikke langt igjen» – sa' de – «se, aa hu' ligner Oline»; men kom Oline sjæl i den fine Regnkaaben sin og med Tulla ved Haanden, saa var altingen godt og vel – naa var hu' jo skikkelig og gift, og det gjorde ikke noe heller, at hu' fik Tulla længe før den Tia, – nei, naa var det Plaster paa allesammen naa! Hun syntes, det var rart, Oline fik Lov til at gaa opover Kirkegulvet, op til selve Alteret.

Hun? Tænke sig, *hun!*

Nei, hun skjønnte ikke noenting af det allesammen, – skikkelig og gift – hun? Hun blev ikke skikkelig, selv om hun blev gift med selve Præsten!

Hun kunde jo ikke, stakkar, selv om hun vilde, for de Tankerne, hun havde tænkt, de kom jo igjen, og de Ordene, hun havde sagt, de kom ossaa igjen. Og alt det stygge og fæle, det slap hun vel for at glemme det. Gid hun kunde spørge [22] hende! Hun kunde vist heller ikke bli' det kvit – det fulgte med Oline, akkurat

som det forfulgte hende selv.

Joda, – hun var skikkelig nok – det var ingen Tingen at se paa hende mere, – Pandehaar havde hun ikke mere, neida, – Hatten med Fjærene havde hun solgt – hun havde bare en igjen, sa, hun, den skulde vel ligge paa Loftet og vente paa Albertine den, – nei, Tak skal De ha', – hun skulde ikke ha' det saa godt, havde hun tænkt. Oline gik nok ikke mere med høie, lakerte Støvler med spidse Hæler under. Neidda. Hun gik omkring med Kurven paa Armen og Tulla ved Haanden og pent klædt – naturligvis – fin Regnkaape – men ikke paafaldendes – og hun gik ind i Butikerne og overalt, og ingen mærkede det eller saa det paa hende, – hun skjønte ikke, at de ikke skjønte det, at de ikke kunde føle det paa sig, naar de kom ved Siden af hende, atte dem ikke kunde lugte det! Huf! Det kunde da ikke være bare i Strudsfjæren og de lakerte Støvlerne, det maatte da være inde i hende sjæl. Hun syntes, hun kunde mærke det, hver Gang Oline havde været der.

Det var rart, atte Politiet ikke hængte et Mærke paa hende da, ialfald. Skikkelig og gift [23] – ja, deilig! Nei – hun vilde nok ikke ha laant Regnkaapen hendes –»

Klokken slog to hæse Slag paa den anden Side af den blaa Væggen, inde hos Olsens.

«Nu begynder strax Musiken i Studenterlunden.» Hun saa ud paa Gaden – samme Veiret.

Mor Kristiansen vendte sig.

«Naa faar du vel gaa naa, Edvard.»

«Jeg synes, han Edvard blir daarligere Dag for Dag», sa' Albertine, da han var gaat.

«Aa – ja, han blir nok det», sa' Mor Kristiansen med Halvgraat i Stemmen, tog Skurekluden og tørkede op der, hvor han havde siddet.

Albertine la' de Lommetørklærne, som var færdigfaldet, sammen i en Houg, pent sammenlagt i Firkanter, og tog fat paa et til.

Skikkelig – jo tak, san. Men hun *havde* da vært skikkelig en Gang, Oline, og uskyldig ossaa – aa dengangen var hun vel søt, og dengangen havde ossaa *hun* vært gla' i hende og kry af at være Søstern hendes og saa snil og flink og vakker, som hun var, aaja – for vakker var hun nok, og det fik hun høre formye om, ossaa fløi hun formye paa Kal Johan – om Aftenen.

«Jeg? Nei jeg flyer da ikke formye paa Kal [24] Johan – det skal da gudskelov ingen kunne si' om mig, har jeg tænkt – hvad de saa forresten vil finde paa – fire Uger sidder jeg her. – Uf, den Fillemaskinen, den tjafser sig naa bestandig ossaa i Traaen –» Knak – Knak – forsigtig drog hun Lommetørklædet frem og tilbage under Naalen og prøvte paany. Saa, – der gik det.

«Under Tvangs Afhentning» stod det paa den blaa Seddelen, som Kongstabelen kom med – han hadde endda store, røe Knebelers. – Jeg hadde Lyst til at dræpe 'n. Gud, aa Far dængte Mor den Gangen, jeg mener han slo' ind Ryggen paa a' med det samme den Gangen, jeg, saa den blev slig, som den er naa» – hun saa op: «Det blir nok vanskelig at faa klippet noe orntligt Kjoleliv til den Ryggen, men jamen faar jeg naa ta' fat paa det lel – det er da ingen Mening i, hu' skal gaa med de fæle Lapperne lel. Oline var heldig, hu', som ikke var hjemme den Gangen, ellers had'en vel slaat a' fordærva med en Gang, har jeg tænkt.

Stakkars Gamla, – ja den Gangen gjorde hu' sig da fin nok lel – tog frem det gamle, hundreaarige Sjalet sit af Kommodeskuffen, hu', og satte paa sig og gjorde sig saa fin som muligt og gik op med Oline paa Station til Fuldmægtig [25] Winther. Jo da, – hun skulde da slippe for den Gangen – med en *Advarsel*. – Saa kom'en igjen – det var vel ikke mer end fjorten Daer efter. – «Under Tvangs Afhentning» – Gud, aa mye vondt jeg ønsked over Kongstabelen og hele Poletiet – de stygge røe Knebelerne! – Ja, Gamla, hu' tog da paa sig Blomstersjalet sit igjen naturligvis og gik med. – Nei – saa maatte a' Oline ind til Doktoren den Gangen.

«Aa – ja – naa kan det være det samme med altingen», sa' Oline og tog sig eget Værelse i Byen. Hade a' endda ikke gjort det – Herregud – var det noen Mening i det, – men det skulde vel saa være. – Nei – ossaa den Gangen, vi maatte liste os op paa Sygehuset til a, da hu' laa der, for han vilde slaa vors kvæk ihjel, sa'en, om vi gik dit. Aa – ja! Jeg tør ikke tænke paa alt dette, for jeg blir mest hu'gæln – jeg *maa* tænke paa noe andet – jeg vil tænke paa Sømmen min – naa er jeg da færdig med Lommetørklæ – saa – naa lægger vi det pent sammen, oppaa de andre, oppaa de andre, oppaa de andre ..... Jeg tror næsten det, som jeg er mest ræd for at tænke paa, det er, at hun kom paa Mangelsgaarden. Da graat Mor slig, at hu' har ikke kunnet holde op endda.

[26] For de har nok ikke Lov at hilse paa Herrerne om Dagen paa Gata. – Saa var det han, hun var gla' i, og som forførte hende – Oline nikked til'en midt paa Kal Johan – men tænk saa gaar'n hen og melder hende, og saa blev det til 6 Maaneders Mangelsgaard da og Forbud mod at gaa paa Kal Johan. – «Aa – ja – naa kan det være akkerat det samme», sa' Oline, da hu' slap ut igjen, ossaa fløttet hu' i Mellemgata med engang, – og da var det, hu' kaldte sig for *Rosalie* – *Oline* skulde nok ikke være fint nok det – *da*.

Nei, det er ikke det, jeg er ræddest for at tænke paa heller – nei, den Gangen ved Stationen – Mandags Morgen, – det Smilet hendes – da hun holdt paa at gaa ind der – jeg ser Handsken hendes paa Dørhanken – naa begynder jeg igjen, jeg vil ikke – jeg vil ikke – jeg vil ikke – saa – naa syr vi – et til – begynder forsigtig, Maskinen er ikke værst, naar'n bare tar'n med Lempe – Nei, jeg vil ikke mer – jeg vil ikke mer» – og hun slap altsammen og la' sig tilbage i Stolen og graat.

Mor Kristiansen vendte sit forgræmmede Ansigt med alle Taareveiene i Kinderne om og saa paa hende et Øieblik – saa vendte hun Ryggen til igjen.

*

[27] Otte Dage til havde Albertine siddet inde og syd. Hun havde havt Besøg af Jossa, som endelig vilde ha' hende med ut, – hun *maatte* med ut, de skulde gaa og høre paa Musiken, og det skulde bli *saa* Morro! Hun havde svaret, at Tøiet hendes var borte for at farves. Men Vintertaagen stod ikke fuldt saa fast udenfor, og det var noen lysere Luger i det graa.

Døren gik langsomt op, og Edvard kom langsomt og stille ind, tog af sig

Frakken og Hatten og la' dem paa Sengen, gik hen til Kommoden og tog «Dagen» og satte sig paa Stolen ved Siden af Ovn, hvor Mor Kristiansen stod.

Albertine sydde paa et nyt Kjoleliv til Gamla. Mon Jossa kom idag? Det var da altid lidt Afvexling – hun fortalte saa mye rart fra Byen – hun vilde ønske, hun kom. Hun kunde naa fortælle ossaa hun, for Jossa fløi mye paa Gata – det var vist og sandt – forresten trodde hun ikke noe andet galt om Jossa – neida – det var bare den Flyingen paa Kal Johan. Hun selv? Nei – hun havde da aldrig været Halvparten saamy paa Kal Johan som Jossa – ossaa var det det, at Jossa gik om Aftenen, og det var en stor Forskjel – Jossa gjorde vist ikke noe galt – Stakkar – Jossa var snil i Grunden – men pen [28] var Jossa ikke. Hun kunde ikke skjønne, at Jossa vilde gaa med Pandelug, for det Haaret hendes var saa stygt, og Næsa kom til at se ut endda mere opstaaendes end ellers. Gid Jossa vilde komme idag – det vilde hun ønske. Hvordan var det med Veiret? – hun syntes, det lysned lidt, hun saa ut – joda – det var nok graat, men det var mye lysere bagom Fabrikkpipa der ligeoverfor, end det havde været paa mange, lange Tider.

«Naa blir det pent Veir, Edvard.»

Edvard saa op og hosted og svarte med svag Stemme: «Ja – tænk – jeg tror næsten, vi faar pent Veir da.»

Albertine saa paa ham. – Tænk, om han døde nu i Vaar, saa maatte hun gaa i svart hele Sommeren – og hvor skulde hun faa det fra – kanskje hun kom til at sitte inde hele Sommeren atpaa da, fordi hun ikke hade Sorg at gaa i – Svart klædte hende vist forresten, men kanskje de ikke fik noe at kjøpe for engang. – Ja, Sorg *maatte* de jo ha' baade hun og Gamla, – det var greit, men noe fint blev det vel ikke. Ja de Pengene, de Pengene! Jamen det maatte da gaa an, naar man rigtig, rigtig for Alvor vilde og var rigtig – rigtig invari flittig, saa maatte det da gaa an at tjene sig [29] noen Penger – se paa Madam Sandborg – hu' hade begyndt som simpel Sypige hun, ligesom hun selv, og naa hade hun stort Syetablisement og fin Leilighed og hel Pelsbesætning og bode paa Landet om Sommeren, – bare fordi hun hade været flink og ordentlig – aajo, hun skulde da tjene noen Penger hun ossaa – det kom bare an paa at ville ossaa være orntlig – det var godt, hu hade Olines Exempel til at afskrække sig. Nei, hun vilde ikke tænke paa Oline. Det kom bare an paa at være flittig – og hun bøiede sig ned og passede nøie paa, at Falden blev aldeles lige og pen og Stingene rigtig lige lange.

Ja – det skulde bli Moro, naar hun tjente Penger engang, – mange, mange Penger maatte det være, og naar hun bestemte sig til det allerede naa, saa gik det nok. Da skulde de ikke bli boendes her, nei langt ifra da, det skulde de nok ikke – de skulde da indover til Byen i en penere Leilighed med orntlige Møbler og orntlige Gardiner, ingen Halvgardiner, nei tak – og Gamla skulde ikke behøve at staa og lave Maden paa Ovnene inde i Stuen, men et pent Kjøkken skulde hun faa, – og Edvard – stakkar – ja han skulde bli' begravet paa de fines Kjæregaard, paa Vor Frelses Gravlund, og en Marmorsten skulde han faa med [30] Navnet sit paa i forgyldt Skrift, og hun vilde la' sætte en grøn Bænk der, for at Gamla kunde sitte der, naar hun var oppe ved Graven, – og hun skulde gaa i Sorg for ham et helt Aar – langt sort Slør – og fin sort Kjole med Silkekniplinger over, for sort klædte hende svært godt, hun var svært pen i sort. Bare han ikke kom til at dø naa i Vaar – for naa hade de jo ikke noe til at kjøpe Sorg for. «Men Vaaren skal være saa slem for di, som har Asmastæringen.» Det blev lysere og lysere derinde, hun saa ut. «Jamen mener jeg, vi faar Solskin idag, jeg!»

Nei, det var sandt, hun skulde jo være flittig og flink, saa hun kunde tjene noen Penger, og hun bøiede sig over Maskinen.

Da skulde de fløtte ind til Byen langt herifra – derind til et Sted, hvor de blev set paa som andre Mennesker, – hvor ingen gik med onde Spaadomme om hende, hvor ingen vidste om Oline og den evindelige Skammen, ingen vidste, at hun havde hedt *Rosalie* og bod i Vika – nei – hun *vilde* jo ikke tænke paa Oline igjen! Og Maskinen knakket afsted – hun traadte og trak, det gik, og det gik, og det gik, fort, fort med en liden ustanselig, prikkende, flittig Støi. Knak – Knak – Knak – det blev saa tungt, [31] Traaden havde floket sig sammen i en stor Tafse. Hun fik endelig Rede paa det gjen og lod det gaa lite Gran mere forsigtig.

Med engang kjendte hun, ligesom der var noget, som strøg hende mildt og varmt over den ene Kinden, hun saa op, der stod en bred, blaa, bestemt Slagskygge af Vinduesposten paa Halvgardinet, og over det viste sig en virkelig, virkelig, orntlig blaa Flæk. Ja – der *var* den da endelig – det var Solen, som kom. Fabrikkpipen, som havde været svart, var ganske gul paa den ene Siden.

«Nei tænk, det blir orntligt Solskin.»

Edvard hosted og saa op – «Ja, naa har a' endelig krabbet sig opover Taagevæggen», sa' han.

Maskinen løb endda lite Gran af sig selv, men saa stansed den, hun havde lænet sig tilbage i Stolen og lod Solstrommen sile sig nedover Ansigtet og de lukkede Øielaag.

Solskin – og Vaar – og Kal Johan –, Kal Johan i Solskin og Vaar – hun vidste godt, hvordan det saa ut derinde naa, nei, naa *maatte* hun ut, naa *maatte* hun derut – det var ingen Bøn.

Naa kunde det være det samme med Tøiet i Stampen – det kunde staa, til det blev Vinteren [32] igjen – hun havde slet ikke Brug for det nu – men – en Vaarkaabe! En Vaarkaabe maatte hun ha' og det en, som var pen, som var saa pen, at Valeria kom til at sprække, naar hun fik se'en, en, som hun kunde gaa paa Kal Johan paa Musiken med en Dag i Solskinnet.

Den, som Frk. Møller havde havt ifjor, var pen – den var grønblaa med et lidet rødt Silkelommetørklæ op af Brystlommen og Knapper midt foran. Ja, den var pen – men den var allerede ikke moderne mer ifjor. Nu skulde de jo være gulbrune allesammen – nei hun vilde ikke ha' en, som var gulbrun, hun vilde ha' en, som var lidt anderledes end de andres, – Frk. Smith havde en ifjor, som ikke var saa dom. Aa nei, den passed ikke til mig – lysegraa – hvordan vilde jeg se ut med det – la' mig se – aa – ja – nei – det gaar ikke an til Ansigtet – aassen skal den være da? Neimen jeg faar nok sy, om det er Solskin ossaa – ellers blir det da ikke til noenslags Vaarkaabe, har jeg tænkt, hverken grøn eller graa.

«Idag speller dem i Studenterlunden», sa' Edvard. «Her staar det aa læse.»

«Speller dem Kadetmarchen?»

[33] «Nei, det er noe andet», svarte han med svag, hæs Stemme.

Hun saa op – hvor tydelig det lille gjennemsigtige Ansigtet kom frem der borte nu, da Solen lyste op i hele Værelset, men Ansigtet blev lige blegt, endda Solen lyste op i hele Værelset og kastede et gyldent Skjær op paa det – gyldent og varmt og straalende – Ansigtet blev lige blegt og koldt – tydelig kunde hun se altsammen – hun havde ikke set det saa tydelig i hele Vinter – selv de blaa Aarerne i Tindingerne saa hun, og der, hvor det banked anstrængt udenpaa Halsen. Ja, nu saa hun det – det var gaat fort nerover Bakke med 'n Edvard i Vinter.

Solen holdt sig paa Himlen hele Dagen og næste Dag ogsaa.

Albertine sad og sydde paa Kantebaandene og rev ud Traakletraadene

bagefter. – En fort Skygge havde passeret Halvgardinet – et fort Bank paa Døren

–

«Jossa!»

Goddag – nøit dig aa ta' paa dig naa, Tina, aa kom med ut – det er saa deiligt Veir saa – har jeg ikke fiffet op Kjolen min flot, og maa jeg by dig den Løitnanten?» – Den lille forte Person med den spidse Opnæsen og de store [34] Næseborerne snudde sig fort helt rundt, en stor Queue dansede op og ned. – Kom bare aa nøit dig – Tøiet dit hos Farveren? – kan ikke? – for noe Sludder! – Noen kaller det Farveren forresten – aa mye staar det for? – 9 Kroner? – saa mye har jeg ikke – men du kan vide, du maa væra me – høre paa Musiken – kanskje vi faar se Kongen ossaa – han er i Byen, og den søte Prins Carl – aa for noe Tøv – laane vel – bare nøit dig – laane vel, af Oline vel – har jeg tænkt – Regnkaaben hendes – og Pelsluen, da blir du fin. – Tænk, vet du, hvad der gaar i Byen – at du havde faat Indkaldelse og var indlagt paa Fila, og derfor saa er du ikke aa se – Tænke sig du, som er aldeles uskyldig!»

«Indkaldelse? Jeg?»

«Ja tænk du, som endda er aldeles uskyldig.»

«Du er gælen – du ljuger.» –

«Ljuger jeg – vet du, hvad de sa' mer? – At du var indlagt?»

«Indlagt –».

«Ja – paa Fila –»

Jossa havde stoppet pludselig og saa sig forskrækket om. Albertines fine Hoved laa støttet paa Symaskinen, den stærke Haanden var knyttet om Saxen og man saa paa de brede Skuldrenes [35] Bevægelse, at hun graat. Pludselig reiste hun sig op og slog i Mahognipladen paa Maskinbordet.

«Det er Valeria, som har sagt det –, det skal hun ha' igjen!» – Gaar jeg paa Gata, saa er det gæli, og gaar jeg ikke paa Gata, saa er det ossaa gæli – Fila – det skal hu' ha' igjen.»

«Ja – ja – jeg sier ikke, det er Valeria, – men det gaar i Byen – det gaar i Byen – jeg har ikke sagt, det var Valeria, – men naa faar du nøite dig, har jeg tænkt – men Pandehaar maa du ha' – aa Løitnant til den Regnkaaben det blir det allerværste – for det maa du ha' – hvad syns du om min – orntlige Fjærer da,

skjønner du, Jente – til aa dra' sammen med et Bændel da, skjønner du – jeg ved ikke, hvad du syns –. Nøit dig naa, nøit dig naa – Goddag, Edvard – Goddag, Mor Kristiansen, aassen staar det tel med dig naa da, Edvard – vil du være Kjæresten min endda – staar det noe nyt i Dagen?»

«Fila!» – hun havde slængt sig ned igjen i Stolen aa la' Hodet sit bagover i Stolen – «paa Fila! Ja jeg kunde tænke det – det er Olines Skyld altsammen» – hun graat, saa der gik store Fordybninger i Halsen og Brystet hævede sig op og ned. «Det er det, jeg har igjen, fordi jeg har [36] siddet inde og syd i 3 Uger – det er det, jeg har igjen, for det jeg aldrig har villet være med paa noen Tingen – for at de ikke skulde si, at jeg blev som Oline» – og hun graat og graat –. «Sa' de ikke, at jeg var fløttet ner i Vika med det samme?»

«Nei, men Tina, – jeg mener, du er slig jeg, du graater for *det* – du skulde bare vide, hvad der gaar i Byen om mig. – Tænk de sier, at jeg blev jaget ud af Floraen, for jeg røgte Cigarer sammen med Smith og Helgesen – og det er den skjære Løgn, for vi drak nok Sjampanje, men Cigar var ikke i min Mund, bare en eneste Cigaret, som jeg endda fik vondt af – men vi gik da Klokken blev 12 – men netop derfor skal du gaa ut vel – nøit dig naa bare –»

«Nei Tak – Regnkaaben til Oline – nei, aldrig vil jeg laane noe af Oline – aldrig i Livet.»

Efter en Times Snak stod Albertine op for at gaa bort til Oline – Oline var jo nu skikkelig og gift, sa' de, skjønt hun kunde ikke skjønne, aassen det kunde gaa til – og da kunde hun vel laane en Regnkaabe og en Pelslue af sin gifte, skikkelige, kjødelige Søster, eller kanskje *det* ossaa var gæli – men naa skulde hun gjøre det – paa Trass.

[37] Indkaldt hun? og indlagt? – Ja – den skulde Valeria ha' igjen, for det var ingen anden, som hadde sagt det, end som Valeria. «Faar jeg en Sax!» Hun gik hen til Speilet.

«Nei – nei –» Mor Kristiansen havde vendt sig om med Sleven i Haanden – «du klipper ikke Pandehaar paa dig, Tina – du gjør det ikke – du vet, aa Far dængte Oline, da hun hadde gjort det – skal du naa samme Veien du ossaa da? – Pokker ta' dig, Jossa, som kommer hid og narrer Tina til sligt Fanteri.» – Klip – Klip – der laa Haaret. «Aa Herregud!»

«Tina, Tina – da Oline hadde faat Pandehaar – da var det inga Stans me' a'

mere», ropte Mor Kristiansen, mens to store, gamle Taarer allerede var kommet helt ned i den dybe Gropen i Kindet.

«Aa nei da, Gamla! Se paa *hende* da vel, har ikke *hu'* Pandehaar – og *hu'* er da vel skikkelig nok» – og Jossa pegte paa Oljetrykket over Kommoden.

Mor Kristiansen saa op paa Victoria – og taug og vendte tilbage til Ovn.

«Ja, naa var det et Lys og et Penneskraft da –»

«Tina, Tina – du gjør det ikke – aa – [38] ikke gjør det da – du hører, din Mor sier, du *skal* ikke gjøre det – det *er* Synd – aa ikke gjør det da, Tina mi – jeg mener, Jenterne blir reint gælnen her i Byen naa, jeg – er det ligt sig sligtno da? – Du, som er en fattig Skarvetøs – skal du gaa slig? – Ja, da kan du ligesaa godt fløtte ut i Byen med det samme da – aa gjør det ikke, Tina mi! – Aa trur du Mor Olsen og Hansen sier her i Gaarden, naar dem faar se det? – Se paa a' Victoria – har *hu'* Krøl kanskje?»

«Jeg blaaser i baade Mor Olsen og Mor Hansen, jeg – men naar du tar slig paa Vei, saa skal jeg labli Krøllen – Løitnant *maa* jeg ha'!»

De havde søgt længe for at finde noget, som var brugeligt til Queue – da nappede Jossa «Dagen» ud af Haanden paa Edvard og krøllede den sammen i en Tul – «det er den bedste Løitnant, som kan tænkes, det –»

Mor Kristiansen tørked Øinene og rysted paa Hodet. Men Kjøleskjørtet var alt løftet op og «Dagen» bundet fast.

«Se bare, se bare – er det noe at graate for, den er saa liden, det er jo bare en Kadet.»

«Saa var det en Pakke hver i Haanden – faar vi noen Filler og en Hyssing og noe Papir – saa paa en Løkke over Lillefingeren – det [39] har vi kjøbt i Butikerne – naa fort bort til Oline – Adjø – da – Mor Kristiansen!»

«Hold Ærterne varme, om jeg skulde komme lidt for sent da, Gamla» – og ude af Døren var de.

Edvard hosted. «Ja, naa er det vel bedst, jeg gaar ut paa Sygehuset igjen, ellers kommer jeg for sent til Visiten», sa' han med svag Stemme og reiste sig. Han harked hult og spytted med Anstrængelse op noget graat Slim og gik.

II. Oline.

[40] Ja, det var deiligt Veir, det var det rigtig ossaa det; det drypped fra Tagrenderne, det tinte og lo fra den blaa Himlen, og Solskinnet hadde laget op svære bare Flækker langs med Husvæggene. Hun stansed lidt og pusted; Luften var saa lunken og frisk, det var, som om hun hadde været længe syg; hun saa ind mod Vinduerne igjen; det saa saa mørkt og indestængt ut, og Halvgardinerne var svært sjofle og stoppede. Nei, det kunde ikke gaa længere med dem. Til venstre, naar hun saa bortover Nordbygaden, laa Grønlands Kirketaarn med Sol paa og Ekeberg med skinnende Sneflækker og en blaa Væg bagom; tilhøre bag de stygge Tagene og Husene der laa Byen, det vidste hun, den fine Del af Byen; der laa den i Solskin og ventede paa hende.

[41] «Nøit dig naa! du maa nøite dig lidt, har jeg tænkt.»

Hun satte paa Sprang efter Jossa, som hun saa «Løitnanten» paa svinge rundt Hjørnet af Lakkegaden.

Her boutede de under Latter og Leven fra den ene Siden til den andre mellem de forskjellige, som gik der, engang tvers over Gaden for at undgaa den udstrakte Arm fra en Kutorvsgut, som fik et Hastværkssvar lige i Fleisen, undertiden med Hop ned fra Fortauget og op igjen for ikke at puffe til hverandre.

Andpustne stod de allerede udenfor en Glasdør i anden Etage i et Hus i Brogaden; Klokkestrængen dingledede frem og tilbage efter Jossas energiske Ringing.

«Nei, vil du bare se, Mor, orntligt trøkt Visitkort paa Døren har hu' faat sig. Ja, hvad synes du: «Madam Oline Fredriksen – Vask og fransk Strygning» – – aajo, jeg takker! Stort skal det være, sa' Kjærringa, hu' fik en Mahoniflis i Enden. *Madam* hun! Hun er vel ikke mere Madam hun end Gamla; det er rart, der ikke staar *Fru* Oline Fredriksen. Men hu' har da ikke sat «Rosalie» paa, lel.»

«Hu' har *Ret* til aa kalde sig Madam», sa' [42] Jossa, «for Manden hendes er jo Mester og har Svender paa Værkstedet.»

«Ja, ja, hu' kan kalle sig Madam, saa mye hu' vil forresten for mig, hun har da vært fin nok til det engang, skulde jeg tro; det er ikke mange Madammer og kanskje ikke mange Frøkner heller, som hadde slike Klær baade over og under, som – – Rosalie Kristiansen.»

Oline stod i den aabnede Dør, ærbar, med Haaret strøget glat til Tindingerne, samme brune Farve som Albertines med lidt rødlig Krus ved Tindingerne, samme fine Hodeform, samme store, mørke, alvorlige Øine, samme fine Næse og smale, krye Læber, samme brede, firkantede Skuldrene, høie Bryst og store Hænder og samme fine, blege Teint, men lidt friskere, det hele lidt fyldigere og en begyndende Tvehage.

Hun stod der smilende og rolig og anstændig og vakker og gla' og snil og velstaaende at se til, Kjoleærmerne var opbrættet over Albuen og viste et Par ægte Vaskerkonearme og Hænder med udvasket, rynket Hud paa Fingerspidserne.

Det var koldt inde i Dagligstuen, hvor de blev vist ind, og Papir var lagt udover det nymalte gule Gulv til at traæ paa.

Der var mye finere end ude hos dem i [43] Nordbygaden, stivede og hele mønstrede Gardiner for de høie Vinduerne, ikke Tale om Halvgardiner eller Stop, naturligvis – neida! Kronprinsen og Victoria, som hang over Sofaen, hadde brede, fine Gulddrammer og Flor foran sig for Fluernes Skyld, Tapet paa Væggene, ikke noe blaamalet Panel – ossaa skinte Solen gjennom de høie Vinduerne over hele Værelset.

Jossa hadde ikke Tid til at se sig om: «Aa, det er vel deiligt Veir, kan du tro, Oline, aa saa fik jeg da endelig Albertine med mig ut; hu' har jo sitti inde i hele Vinter snart, mener jeg, saa hu' blir rent bleg og mager og daarlig. Tænk, vet du, hvad der gaar i Byen om hende? Aa ja, det kan naa væra det samme ossaa forresten; jeg vil ikke fly med noe Sladder, det er ikke min Skik. Har jeg ikke fiffet op Kjolen min bra forresten? Og slig en Løitnant, Mor! Tænk, der er orntlige Fjærer i 'en – ja, hvad syns du? – Nei, du kan vel vite, hu' maa ut naa, hu' Albertine, men saa hadde a Tøiet sit hos Farveren – ja, man kalder det Farveren, men du skjønner vel, aa det er for Slags Farver – aa saa sa' jeg: Pyt san, sa' jeg – og her er vi. – Kongen er i Byen, ser du, og den søte Prins Carl, og du kan vite, jeg maa ut da aa sprade, og det er [44] Musik i Studenterlunden, aa» – hun sænkede Stemmen: «men tænk, vet du, hvad det er, dom sier om a? Dom sier, at hu' har vært indkaldt til Visitation og blet indlagt – –! Hun? sa' jeg, hun, som er den uskyldigste af alle, sa'; jeg, – hun, som aldrig har vært saa mye som forlovet engang! sa' jeg, – som ikke engang kjender en eneste fin Herre engang – – hun! sa' jeg – aa, reis paa Væggen med Dere! sa' jeg. Albertine tror, det er Valeria,

som har sagt det, men jeg sier ikke, hvem det er, jeg – jeg bare fortæller, hvad som gaar i Byen.»

«Ja, det er den værste Løgn, jeg har hørt», sa' Oline og lo og brættede op det ene Ærmet, som holdt paa at falde ned. «Slig en Rædhare, som Albertine er; hun kommer ikke til aa turde gifte sig engang – hun rømmer Brudenatten! Nei, jamen mener jeg, du har klipt Pandelug paa dig da! Du klær godt Pandelug forresten, men du maa krølle'n.»

«Aa nei, Mor graater saa da; det var snøt, jeg fik Lov aa ha' Løitnant.»

«Mor er gæl'n, jeg husker nok det første, jeg klipte Pandehaar paa mig; jo, du kan da vel skjønne, at du maa krølle'n. Jeg har orntlige [45] Instrumenter, jeg, ser du, baade Tang og Lampe; her er den.»

Albertine saa paa hende. Ja, hun vidste nok, fra hvilken Tid Oline hadde de Instrumenterne, og hun husked godt den Pandeluggen til Oline, fire regelmæssig friserte Lokker, som laa ved Siden af hverandre paa den sminkede Panden. Det gjøs i hende; det var, ligesom Skjæbnen greb efter hende ogsaa nu med denne glødende Tangen, som Oline stod og varmede over Spiritusflammen, og Skjæbnen, den lignede den stygge Stationsbygningen med Uhret som et Øie midt i Panden deroppe paa Hammersborgbakken. Ja, med ét, som et Lyn, stod det for hende igjen: Oline, som gik ind ad Glasdøren med svær, brusende Strudsfjær, de fire Lokkerne i Panden, Pelskaabe, Silkekjole, spidse, lakerte Sko med høie Hæler midt under Saalen, som hun paa en fræk Maate satte altfor utilbens opover Granittrappen – og hun saa paa Panden, som nu saa saa pen og uskyldig ud – . Mon hvad hun tænkte paa nu, mens hun stelte med Krøllegreierne, der passed saa daarlig til Vaskekonearmene og de udvaskede, kolde Fingrene?

Var det paa den Tiden, da hun ikke behøvte at slide og slæbe med koldt og varmt [46] Vand og Grønsaape, men bare bebøvte at tænke paa Stasen sin – da hun hadde mange, mange flere Penger end naa – da hun var sammen med fine Herrer, som var gla' i hende og gav hende Gulduhr med Kjæde og Guldringer og rev i Champagne paa hende?

Længtes hun ikke til den Tiden? Jo da, det gjorde hun vist, der var vist mye rart bag om denne dydige Panden og det glatstrøgne Haaret. For nei, det kunde hun ikke skjønne, at Skjæbnen skulde slippe hende aldeles igjen, naar den først hadde havt Tag i hende – og Edderkoppen deroppe den lod jo ikke noen Flue

komme ud af Nettet igjen – gjorde den det, saa var det jo ikke saa farligt – pyt san, hvis de kunde bli helt skikkelige igjen! – men det var jo netop Sagen det, at de blev sølet saa til indvendig, at de aldrig kunde bli rene mere – Oline spilte vist bare Komædie med denne Dyden – det var ikke muligt andet – en Dag maatte det begynde igjen – eller ossaa maatte hun komme til at ta' Livet af sig – for aassen kunde hun holde ud detne herre aa være gift med en grætten Mand paa 60 Aar aa bære paa den Skammen aa ha' det daglige Strævet og Slitet – – nei, nei!

[47] Oline saa op og saa, hvorledes Albertine stirrede paa hende og smilte.

Uf, det Smilet! Ja, ja, det var det samme, det samme, det samme som fra den Gangen – det samme Smilet som ved Glasdøren – det samme – som hun aldrig glemte! Uf, hvor netop dette herre dydige Udseende var forfærdelig uanstændigt og liderligt – saa'n som hun stod der saa ærbar forresten, men med *det* Smilet, og holdt den fine, elegante Nikkeltangen i Haanden – ja, det var Oline, som var Skjæbnen, som var efter hende, smilende med Tangen for at gribe hende og putte hende ind igjennem Glasdøren deroppe. Hun saa sig i Speilet. Ja, hun ligned Oline forfærdelig fra den Gangen paa Hammersborg – – Nei, nei, nei! hun vilde ikke krølles, hun vendte sig bort. Ingen Overtalelser hjalp – – nei, nei! hun vilde ikke – og hun vilde ikke gaa paa Musiken heller – naar hun tænkte sig om, hadde hun slet ikke Tid – ossaa hadde hun vondt i Hode, aa, ikke idag! – hun vilde gaa hjem igjen – hun hadde ikke Lyst. For Pøkker – kunde de ikke labli hende! «Isch, aa ækkel du er, Jossa! Nei, den Regnkaaben er altfor fin til mig – jeg ved nok, hvad a Valeria [48] vil si, naar hun ser den. Aa krøl Jossa i Stedet, vel – Krøllerne hendes er gaat ut – –

Ja, Jossa vilde gjerne krølles, og Oline lavede fire stive, blanke regelmæssige Lokker bort over ved Siden af hverandre af den gulgrønne Hødotten med lysere og mørkere Striber i, som hang ned i Jossas smaa Griseøine.

Albertine vilde hjem, og snart sad hun bag Halvgardinet ivrig ved sit Arbeide og lod Naalen prikke med rasende Fart.

Men blegere og blegere blev hun for hver Dag, og den høie Bølgelinie over Barmen blev fladere og lavere, og det var, ligesom de kraftige, rette Skuldrene bøiede sig fremover, og naar Mor Kristiansen saa paa Ryggen, syntes hun, det graa Kords Kjolelivet spændte sig rundere og rundere over den, og hun var ikke saa lystig og heller ikke saa flittig som før, snakkede næsten ikke mere, mens hun

sad og sydde, og lo sjelden.

Mor Kristiansen blev ræd. Skulde hun ogsaa faa Asthmatæringen – skulde hun faa se *hende* ogsaa bli daarligere og daarligere, se hende bli fløttet paa Sygehuset og bare komme paa Besøg imellem og tilsidst slet ikke komme mer? Aa nei, det var vel bare Mangel paa frisk Luft, og hun tagg og ba hende om at gaa ud. «Du skal gjerne [49] faa Sjalet mit forærendes, om du vil» – ja, hun kunde gjerne farve det, hvis hun ikke vilde gaa med det, slig som det var. – Men Albertine bare smilte lidt til hende.

Men det, som gjorde Gamla mest ræd, det var, at hun var blet saa snil og føielig, ossaa at hun hadde begyndt at læse i det nye Testamente, som hun aldrig hadde gjort før.

Hun læste alt, hvad hun kunde finde, om Maria Magdalena – for kanske hun kunde faa Greie paa det der – paa alt dette, som hun ikke skjønnte – paa, hvordan Oline kunde komme til at gjøre det, og hvorfor det nu var, som om hun ikke hadde gjort noen Ting, bare for det en gammel Mand paa 60 Aar hadde giftet sig med hende – og saa stod der det, at de ikke skulde kaste Sten paa dem, men hun syntes, at de kastet Sten paa dem uafsladelig, – og hun mente, at de burde kaste Sten paa dem, – ossaa holdt de op med en Gang, for det en gammel Fyr vilde ha' hende for sig selv alene. Nei, hu' skjønnte ikke et Duft af det altsammen – aa saa læste hun i det *gamle* Testamente, hvad det stod der om saanne Ting, men hun fik ikke noe Greie paa det der heller – hun syntes, det var stygt og fælt altsammen.

Naar hun bare kunde la' være evig og altid [50] aa gruble og tænke paa dette herre – men det kom igjen og kom igjen, og Smilet til Oline var med bestandig – det rare, stygge Smilet udenfor Glasdøren, som viste de pene, velpudsede Tænderne hendes – midt i det skikkelige, hæderlige Ansigtet med den lige Skillen i Panden uden Pandehaar. Hun vilde ikke tænke paa det – hvad kom det hende ved? og der fulgte saa mange Tanker med, som vist var Synd – og hvis hun var saan en Rædhare, som Oline sa', saa hun vilde rømme Bryllupsnatten, hvorfor tænkte hun saa bestandig paa det da?

For det gjorde hun jo – støt og stændig, evig og altid forfulgte det hende – og det var vist ossaa Synd. Rømme Bryllupsnatten – ja, det kom hun vist til at gjøre. Var det da, fordi hun var en Rædhare? Hun syntes, det maatte være saa

forfærdelig flaut, og hun syntes, det ossaa maatte være Synd, endda Gud hadde indstiftet Ægteskabet – og det var jo ossaa Loven og skulde saa være og tilladt af Øvrigheden – men nei! Hun skjønte ikke, hvordan man kunde gjøre det, – hun skjønte, det var stygt og fælt, og hun saa bort paa Gamla og syntes, det var rart, at *hun* hadde kunnet gjøre det – hun, hendes egen Mor.

[51] Var hun da selv skabt anderledes end andre Mennesker? Ja, hun maatte vel være det da – men altid saa maatte hun tænke paa det – det var saa leit, og det var vist Synd – det var godt, at det ikke var noen, som vidste, at det altid var saan't, hun sad og tænkte paa.

Men da Mor Kristiansen saa hende læse i Testamentet, saa fandt hun paa et Fif for at faa hende ud. Hun spurgte, om hun vilde være med i Kirken paa Søndag. Nei, hun hadde ikke noe videre Lyst til det først, men saa til Slut gik hun ind paa det, og om Lørdagen gik Mor Kristiansen paa egen Haand hen til Oline og fik laane Regnkaaben og Pelsluen og endda et Par Hansker.

Det hadde været lidt Graaveir og regnet lidt i Løbet af Ugen, men Søndag var det deiligt og klart med noen lyse, sommeragtige Skyer paa, og det hele var blet mere vaarlignende og friskt.

De gik i Vor Frelasers Kirke.

Hvor det saa rigt og fint ud derinde med det høie, høie Rummet med Søilerne og Tæpperne paa Gulvet og de brede Trapperne og Stilheden og alle de pyntede Folkene med pene Salmebøger i Hænderne med de stramme Hanskerne paa, fine Fruer og unge, fine Damer og fine Barn, og selv Kjærringerne saa saa pent klædte ud, som om [52] alting var saa godt og vel. Og Folk var saa blide og snille mod hverandre og lod hverandre se i Salmebøgerne, selv de, som ikke kjendte hverandre det Gran, og Presten var saa pen og saa saa fin ut. Hun følte sig vel i dette ordentlige og fine Selskab – hun hørte bare efter i Begyndelsen, om det ikke var om Maria Magdalena – men hun syntes, det var saa hyggeligt at lade Lyden af Prestens Stemme gaa ind i Øret – det var saa behageligt og roligt og godt og vel med det Tonefaldet – snart opover og snart nedover – regelmæssig – – dette var vel den Freden, som hun hadde hørt Tale om, man skulde faa, naar man gik i Kirken – hun hadde aldrig skjønt det før, men nu skjønte hun det godt, og hun var gla' for det – ja, det var virkelig Fred, som var kommet nedover hende – hvad kom det hende ved alt det stygge? – hun hadde jo ikke gjort noget galt endda og

vilde heller ikke gjøre det, nei aldrig i Verden. Hvad gjorde det, om de sa', at hun hadde faat Visitation og var indlagt – og Glasdøren deroppe – hvad behøvte hun at tænke paa det – – hun pustet dybt op, og man kunde puste godt her i det høie, stille Rummet – nei, det var vist bare Tøv og Sludder, dette, hun altid gik og tænkte paa – man behøvte ikke at skjønne [53] altingen vel – men Freden, de snakked om, den kjendte hun tydelig inde i sig, især naar Orgelet begyndte at bruse – det var saa deiligt – det var, ligesom det var løst op inde i hende – det var Freden – hun kunde godt tænke paa noe andet end Oline og alt det derre bestandig, og hun gav sig til at tænke paa noe andet. Hun var saa gla', for første Gang paa lang Tid, og hun saa sig om og saa paa de fine Fruerne og Frøknerne og paa Hattene og Kaaperne deres – om de var pene eller ikke – hun var saa gla' – kanske hun var et Guds Barn ossaa da, siden hun kunde forstaa denne Freden – og da var det jo ingen Fare. – «Herren velsigne dig og bevare dig! Herren lade lyse sit Ansigt over dig og være dig naadig! Herren løfte sit Aasyn paa dig og give dig Fred!» Hun reiste sig som de andre og syntes, at nu var alting godt med det samme – hun var bare lei, fordi han holdt op at tale – for den dybe, rolige, velvillige Stemmen, som steg og sank saa nydelig og høitidelig, steg og sank, det var ligsom den hadde Freden inde i sig selv – men saa, kort efter, bruste Orgeltonerne gjennom det høie Hvælv – ossaa de hadde dette milde, gode, fredelige i sig, og hun gik ud gla' og forsonet med sig selv og Verden.

[54] – – Den blaa Kaapen var ikke daarlig – hun saa ikke mere i Trængselen end Hatten – og den Vaarkaapen – lysegraarudet ligsom den, hun vilde havt – ja, den lyse graarudede Vaarkaapen fik hun se til at skaffe sig naa, saa kunde Vinterkaapen og Hatten jo gjerne bli staaende til Høsten, hun hadde ikke Brug for det naa – jo, slig en vilde hun ha', men det var nok Tid at tænke paa det nu, det blev saa pent Veir. Hun var saa gla', og saa gik hun hjem igjen og sydde.

Næste Søndag, da hun kom ud af Kirken, stod Jossa derude og ventet paa hende og vilde ha' hende med i Kunstforeningen – der var saa mye Morro om Søndagen, for da var alle de fine der; det var bare om Hverdagene, de gik paa Karl Johan, sa' hun.

Det var noksaa Morro ossaa, for der var mange fine Folk med pene Klær, men Billederne syntes hun var stygge, klumpede og grove; bare to Portræter kunde hun li, for de var fine og pene og lignet dem af Kronprinsen og Victoria derhjemme, men de var ikke *fuldt* saa pent malt –

Da de kom ud fra Kunstforeningen, hørte de Musiken spille i Studenterlunden. Gud, hvor længe, siden hun havde hørt Musiken, og hun holdt næsten paa at gaa i Takt, skjønt hun vidste, at [55] det ikke var fint. Hun var gla', hun havde den pene Regnkaapen paa, og hun glædet sig, naar Vinden tog lidt i den, saa det Atlaskes Foret i Belægstriberne kom frem.

«Gud», sa' Jossa, «der sidder Helgesen og Smith i Vinduet i Grang – det kan du tro er nydelige Herrer – og saa pene Klær – det var dem, jeg var sammen med og drak Sjampanje og røgte Cigaretter – den Aftenen havde dem mange Penge, men ellers har dem næsten aldrig til et Glas Øl engang – men det er det samme, for de er saa hyggelige og morsomme – jeg elsker Smith» –

Albertine saa op et Øieblik. Det var et Ansigt, hun ikke fik set, men det andre var saa svært pent og saa alvorligt og med Skillen paa Siden. De lo og nikked til Jossa, som hilste igjen og nikked, saa den skiddengule Pandeluggen fløi op og ned.

«Jeg skal forresten si dig en Tingen, jeg, Jossa – du skulde ikke hilse ind til Herrer, som sidder i Grang, det er ikke fint –»

De gik et Par Gange til op og ned og mødte Helgesen og Smith, der var komne ud fra Kafeen.

«Han høie, mørke er Helgesen», sa' Jossa, «han er Kandidat; han rare med de lysegraa Mansjetterne [56] paa Bena er Bruno Smith, han skriver i Blaene. Det er ham, som jeg elsker – tænk, jeg tror, jeg elsker ham orntlig.»

«Var du alene og drak Sjampanje med dem – det skulde du ikke gjøre – det kunde gaa med dig som med Oline.»

«Pyt san», sa' Jossa og satte Spidsen af sin store Næse endda høiere tilveirs.

«Aa nei, det er ingen Morro om Søndagen her – det er saa simpelt, det er jo ingen fine. Kom ind en Hverdag og hent mig, naar det er Musik – Kongen er vist ikke ute om Søndagen.»

«Nei og ikke Carl heller.»

III. Karl Johan.

[57] Det var midt paa Dagen i Grand – De gule Formiddagspølterne stod

bortover paa Marmorbordene, de to Opvarterne traskede søvng frem og tilbage over det papbelagte Gulv.

Henne ved Hjørnevinduet sad Helgesen og Smith med sine Pjoltere. Helgesen havde stillet Jalousien foran sin Del af Vinduet og stirrede med sit alvorlige Blik udover Kafeen og de perspektivisk forsvindende, hvide, cirkelrunde Flækker af Borde med Fyrstikopstandere midt paa og hist og her en Pjolterdrikker nedsunken ved Siden af eller en Avis med en Skaldepande dukkende op bagved, hvis Glanslys gjorde sig ligesaa stærkt gjældende som Glassenes og Flaskernes.

Mon hvor han skulde faa Penge fra til Ingebret idag?

[58] Smith strakte sine Ben med de lysegraa Gamacher langt fra sig og saa sorgløst ud paa Karl Johan, mens han stadig glattede sit velfriserede Haar med den rette Skillen midt i Panden, naar han ikke netop tog sig en Pjolterslurk.

«Er det for Avancementets Skyld i Departementet, at du anbringer Jalousien saa diskret foran Formiddagspjoalteren, eller er det af Hensyn til dit Renommé i Almindelighed og specielt ligeoverfor eventuelle Forlovelsesudsigter med den pene Frøken Møller?» spurgte han.

Helgesens Blik blev endnu mere alvorligt – han tog en Slurk af Pjoalteren –:

«Hvorfor jeg vil stille Jalousien foran? – aa, jeg ved ikke – jeg hører ikke til dem, som synes, det er saa morsomt at forarge Folk – især naar det trækker positivt skadelige Følger efter sig for en selv. – Denne Seltersen kan man da heller aldrig faa rigtig kold!»

Han stillede Jalousien bedre op. Der gik en Tid, i hvilken de næsten tømte sine Pjolttere. Solen strømede ind og brød sine gyldne Reflexer i Glasser og lavede lange Strimer af Cigarrøgen og Støvet. Opvarterne krydsede frem og tilbage.

«Du, der gaar Frøken Møller. Skal vi ikke [59] gaa ut nu – det er Fan saa pent Veir! Der gaar hun.»

«Opper eller nedover?»

«Nedover.»

«Saa kommer hun nok opper igjen siden til Musiken», svarede Helgesen og delte det sidste i smaa Slurker.

Efter en Stunds Forløb sa' Smith: «Der kommer Jossa igjen med den nye Veninden sin – hun har virkelig adskillige Fordele den Veninden – Holdning og et nydeligt Hode – hvad gir du mig for Øinene? – Og saa hoven, som hun ser ut! – Jo, hun er Virkelig brilliant. Jeg undres, om det er en Træktøs?»

Helgesen reiste sig opp og tog Jalousien lidt tilside: «Ja, hun er vakker, men altfor rette Skuldre – Brystet er bra forresten – Underdelen ser ut til at være bra etter Bensætningen at dømme. Træk? Aa ja, naturligvis – naar hun gaar med Jossa – Jossa er ikke af Vorherres bedste Børn, og den elegante Regnkaaben ser mig temmelig betænkelig ut – jeg synes desuden, jeg skulde kjende hende, jeg – jeg maa ha' hat noe at gjøre med hende engang – det er jeg sikker paa – det Hode og de Skuldrene.» Han stillede Jalousien foran igjen og drak det sidste.

[60] «Du, skulde vi ta' en til – sammen?»

«En til? Jeg er bange for, vi ikke kan bestride det – for Middagens Skyld.»

«Den har vi jo alligevel ikke nok til –»

«Ja, men det er dog godt at ha' et Grundfond til at operere med – jeg liker

ikke denne absolute Letsindighed.»

«Pyt san! Det er jo en hel Time til Middagen – vi gaar og hører paa Musiken, og der finder vi altid et eller andet Slagtoffer, som vi kan slaa for 5 Kroner.»

«Det er meget uforsigtigt – hvor Pokker kjender jeg dog det Pigebarnet fra? Jeg synes, jeg har set hende – og det endog i Vika – eller ogsaa en, som ligned hende svært.»

«Ødegaard!» ropte Smith, «en Selters med avec! I Vika? – aa langtifra – *det* er hun da ved Gud for ung til – og ser hun for fin og uskyldig ud til –»

«Aa, nu ved jeg det – det er «Rosalie», jeg tænker paa – Rosalie Kristiansen – husker du ikke hende? Den vakreste i Vika i sin Tid – og saa snil og hyggelig – Rosalie – Herregud – hvor er det blet af hende? Rosalie – eller Oline, som de andre, der var misundelige, kaldte hende. Herregud, hun er vist død!»

[61] «Rosalie Kristiansen er blet skikkelig og gift. og bor et Sted ude i Brogaden – hun.»

Ødegaard kom bærende med et klingende Nikkelbræt, hvorpaa en Eau-de-Colognekaraffel med Kognak, en Selters og to Glas.

Helgesen stirrede igjen ud i Kaféen med sine store, vakre Alvorsøine. Hvide Marmorborde, Pjølterstel og Cigarrøg flimrede foran dem. Huf – hvad det havde vært for en væmmelig Tid – den raa Tiden, da de drak sig fulde om Aftenen og gik i Vika, – og undertiden gik de derned uden at være fulde. Han væmmedes ved sig selv, naar han tænkte paa det. – Rosalie – huf ja, – hun var kanske den bedste, – men alligevel – forfærdelig. – Nei, nu vilde han gifte sig og føre et ordentligt Liv og bli en god Borger og stifte Familie, og da vilde han ophøre med Pjølter – det vilde vist komme aldeles af sig selv.

Smith betragtede sine elegante, spidse smaa Fødder med de graa Parisergamacher og de hvide Knapper paa Siderne. «Jeg undres, om hun er *à prendre*.»

«Se saa –! ja, jeg kunde tænke det – ikke før kommer det ulykkelige Pigebarn ud paa Gaden, før du og de andre skal lægge Dere efter hende. Kan du ikke naa la' være med det engang? Vi [62] er da saavidt gamle nu – kan vi ikke forsøge en anden Sport – for Exempel at stanse hende, – for ellers vil hun ha' Visitation inden et Aar.»

«Jeg tror ikke, jeg har videre Anlæg som Menschenretter – og ikke du heller –

det skulde da være, fordi du holder paa at forlove dig – – Au da!»

Med engang smaldt det i et tindrende Messingskrig udenfor – Tambourmajoren havde hævet sin sølvknappede Stok, og Uniformerne passerede forbi med de velpudsede Messinginstrumenter, som glimrede i Solen, støttet mod de røde, udpustede, anstrængte Kinder – og saa hele Følget af Dagdrivere efter og Smaagutter foran, som løb i Takt.

Klokken var to.

«Saa – nu faar vi gaa ud da, Helgesen, ellers blir det for sent til at faa Tak i noen Penger.»

«Ja, vi faar da faa i os denne fattige Pjolterskvættten først lel. Der er desuden Tid nok. – Se, der kommer Jossa og Rosalie.»

«Jamen er hun pen ja – langtifra –, det er sgu ingen Træktøs, – men hun ligner paafaldende afdøde Rosalie. Nu skal jeg da spørge Winther forresten, som sidder derborte, det hører jo til hans Departement.»

Han satte sig hen til en liden firskaaren, [63] sorthaaret, kortklippet Herre uden Skjæg, med skarpe Øine, i Politifuldmægtig-Uniform.

«Hun» – sa' han og saa ud – «hun derover – ia, det skal jeg si Dem, det er en Pige, som heder Albertine Kristiansen –»

«Søster af Rosalie, som bodde i Mellemgaten?»

«Søster af Oline, ja, som kaldte sig Rosalie.»

«Er hun ogsaa ...? – Har hun været oppe hos Dem?»

«Ikke endda.»

«Kommer hun snart?» spurgte Smith smilende.

«Sandsynligvis», svarte den anden, ligeledes smilende.

*

«Musiken» bevægede sig med sit Følge og Fortrav opover den solbeskinnede Karl Johan, spillende Kadetmarchen.

Ja – det var fint paa Kal Johan naa. Hvor hun likte sig naa – nei, alle de pene Studenterne, som stod udenfor Universitetet, – og alle de fine Herrerne i Floschat og Stok, som gik langsomt op og ned, og Damerne i Vaardragter allerede og med Nodemapper eller Pakker, som hang i Løkker over Lillefingeren – akkurat som

de, hun og Jossa havde lavet af Filler – og som gik og snakket med Herrerne op og ned, og Jossa [64] kjendte dem ved Navn og vidste, hvem som altid gik sammen, og hvem som skulde bli forlovet, og hvem som havde været forlovet. Mon saane fine Damer noensinde tænker paa det, som jeg tænker paa bestandig? Nei – aaja, kanske – men *de* er ikke bange for Politiet, for de behøver ikke det, – de hører til en høiere Stand, og de blir aldrig tat, og de har ikke noen Søstre, som har bod i Mellemgata – aa, gid jeg var en fin Dame!

«Se der gaar Helgesen bort», sa' Jossa, «og snakker til den pene Frk. Møller – de sier, han skal ha' hende, – Faren er svært rig, og han har nok Brug for noen Penger, Helgesen. Syns du, hun er pen?»

«Aajo – men jeg liker ikke den Pandeluggen – den ser ikke adstadig ut – altfor langt ner i Øinene, og de høie Hælene og den Løitnanten, og slig som hun svingser paa sig – nei, vidste'n ikke bedre, skulde man næsten tro, hun var en slig en.»

Og de gik videre op og ned og svingede sine Pakker skjødesløst over Fingrene, saaledes, som de saa, at de andre gjorde.

«Lad os gaa over og møte dem, saa jeg faar se hende nærmere.»

De var gaat over Gaden – havde nærmet sig og havde passeret, – men Helgesen, som gik [65] og talte med den pene Frk. Møller, havde ikke hilst paa dem, og lidt efter mødte de Smith med Søsteren, den stygge Frk. Møller, – han gav sig til at gaa og se paa sine Gamacher, medens de gik forbi.

«Nei, naa mener jeg – saa du det, Jossa – Saa du det, de hilste ikke, bare fordi de gik sammen med de fine Damerne. Jeg vet ikke, hvad du synes.»

«De hilser aldrig paa mig, uten de gaar alene –»

«Og det lar' du dig nøie med – ja, det kommer af, at du gaar alene og drikker Sjampanje med dem, saa det er rimeligt nok – og røger Cigaretter, ossaa har du naa spjaaket dig saa fælt ut ossaa med den digre Løitnanten og alting, saa de kan naa ta' dig for hvadsomhelst. Men jeg haaber da, du er færdig med dem naa.»

«Nei», sa' Jossa, og hendes smaa Griseøine spilte sig op, saa godt de kunde, «jeg skjønner ikke, hvad du mener, jeg – jeg kom aldrig til at ha' noe Morro, jeg da – for det er ingen Herrer, som hilser paa mig paa Kal Johan, naar de gaar sammen med Damer.»

«Morro? Jeg skjønner naa ikke, det kan være [66] saan Morro jeg – at drikke

Sjampanje og røge Cigaretter –»

«– Aa spise god, nydelig Mat – da, saa mye, som en vil –»

«Huf da!» – sa' Albertine – «det var da fælt, saa han glante da! – Hvorfor ser 'n saa rart paa mig? – Hvorfor ser dem allesammen saa rart paa mig?»

«Aa pyt san – dom synes, du er pen vel – kanskje dom synes, det skulde være Morro at faa dig med paa lidt Morro – at faa dig til at drikke Sjampanje og røge Cigaretter.»

«Ja – det skal dra' ut, før dem faar mig til det – det kan du trygt bande paa det, Jossa – Gud, det er da fælt ossaa, saa dem glaner – dem lar nok vist være aa se slig paa Damerne – ser vi ut som noen simple Tøser vi da? Jossa, la' vors gaa over til Magnus og speile vors.»

«Nei, vent lidt, vent lidt. Gud! der kommer jo Kongen – der kommer'n – Gud, jeg tror, jeg faar Hjerteklap, – og bagefter kommer den søte Prins Carl – se, aassen Damerne rømmer, og noen hilser. Se paa Frk. Møller og Helgesen – aa saa nydelig dom nejer!»

Frøknerne Møller og Helgesen og Smith hilste dybt paa Majestæten, som derpaa passerte forbi [67] Albertine og Jossa, som var alene paa det Stykke af Veien; han tog Hatten høflig af og Prinsen ligeledes. Albertine og Jossa forsøgte i sin Gjenhilsen at efterligne Frøknerne Møller.

Klokken var henimod 3. De fleste fine Damerne og Herrerne var gaat sin Vei – tilsidst kom Musiken nedover den tomme Karl Johan i en liden taus Klynge uden Fortrav og Følge. Ved Storthingsbygningen kom to tykke, elegante Piger med høie, spidse Hæler midt under Skoene, som de satte frem paa en udfordrende Maade, svære Fjærer i Hatterne, tyk Sminke og en Atmosfære af Moskus omkring sig. De talte ivrig sammen og smilte; den ene havde mistet en af Fortænderne. De forsvandt opover lille Grænsegade. Albertine og Jossa blev staaende en Stund og saa i et Butikvindu længere nede – saa gik de fort hjemover – Karl Johan var øde og uddød.

Skraas over Torvet, gjennom Storgaden, Nygaden og Stenersgaden var de kommet ud i Brogaden igjen. Himlen var overtrukket, og der blæste en skarp Vind.

Efter at ha' leveret Oline Regnkaaben tilbage løb Albertine hjem gjennom Lakkegaden. Ærterne stod paa Ovnene og holdt sig varme, Mor Kristiansen

[68] sad og sov paa Edwards Stol ved Siden af. Symaskinen ventede paa hende ved Vinduet. Hun øste selv Ærterne op, satte sig ved Bordet og spiste.

«Naa faar vi ha' Kaffi da, Mor.»

Mor Kristiansen vaagnede, hældte Vand paa Kjedlen og satte sig ned igjen paa Stolen og smaasov.

Albertine gav sig til at olje Maskinen i alle Hullerne og Sammenføiningerne og tog frem det, hun skulde sy paa, og aabnede Æsken med Sysagerne i og ordnede lidt nedi der. Hun vilde ikke begynde at sy endda. Nei, hun maatte da ha' Kaffi først lel, hadde hun tænkt.

Det begyndte at suse paa Ovnene – Mor Kristiansen vaagned.

Da de havde drukket Kaffen, og Albertine havde fortalt lidt om, hvad hun havde set og hørt paa Karl Johan, satte hun sig, mens Mor Kristiansen vaskede op, til at sy paa Kraft, og Maskinen surrede afsted.

*

Jossa kom flere af de følgende Dage ved Middagstider og hentede hende for at gaa paa Karl Johan. Hun gik altid med, de spadserede op og ned en Del Gange, de mødte Helgesen og [69] Smith og de samme Folk som sædvanlig. Albertine begyndte at kjende dem; Herrerne saa svært meget paa hende – paa en underlig Maade. Det maatte vist være, fordi hun gik med Jossa. Naar Musiken var slut, gik hun hjem og sydde om Eftermiddagen. Søndagen var hun i Kirken.

Jossa havde ogsaa faat hende med ud enkelte Aftener – ud til Menneskemylderet i Mørke, under Gaslygter, foran oplyste Butikvinduer. De

havde flere Gange truffet Helgesen og Smith, som da havde hilst – men uden at faa nogen Gjenhilsen. Hun gik tidlig hjem og sydde en Stund, før hun lagde sig.

Det var Tusmørke.

«Idag tror jeg, jeg gaar, før Jossa kommer.» Hun slap Tøiet, som hun holdt paa at falde – løftede Halvgardinet op – joda – aldeles deiligt Veir – rent Vaar.» Hun slap det igjen og faldede færdig den ene Falden – tog saa Staalhæverten oppe paa Maskinen og løftede Naalen op, klippede Traaden over, som hang igjen, og lagde Tøiet væk. Snellerne og Saxen og Fingerbøllet puttede hun ned i Maskinbordskuffen og børstede væk nogle Traadbeter, som laa udover. «Men tænk, om Jossa kom.» I en Hast trak hun alle Haarnaalene ud af Haarknuden i Nakken, saa [70] den faldt nedover Ryggen. Saa tog hun det lange, tykke, brune Haaret og virrede det om Haanden opover Baghodet og la' det tilsidst oppaa Issen og fæstede det der med Haarnaalene. Saa bar det bortom Oline.

«Faar jeg laane Regnkaaben?»

«Ja værsgo – du er mye ute naa» – hun smilte i Døraabningen, da hun lukked den efter hende.

Det var lyst og næsten Trængsel paa Fortauget paa Karl Johan. Hun gik op til Universitetsuhret, hvor hun snudde efter at ha set paa Klokken og gik nedover igjen og mødte de samme Ansigter og Hatter og Kaaber. Ved Posthuset snudde hun igjen og gik opover og mødte de samme Mennesker bestandig. Det blev lidt mørkere. Hun snudde ved Universitetsuhret igjen og gik nedover – og gjorde Turen til Posthushjørnet engang til og opover igjen. Det blev mørkere, næsten Tusmørke. Der var jo ingen, som glodde paa hende slig som ellers – de tog hende for en fin Dame, men nu maatte hun vist ikke gaa længer slig op og ned, for det gik nok ikke an alene og i Mørke. Det skulde være sidste Gang, da hun nu snudde ved Uhret og gik nedover, nu vilde hun hjem.

[71] Hvor det var Morro at gaa slig alene med sin Pakke i Haanden forresten og gjælde for en fin Dame, som skal skynde sig hjem til Aftensmaden, men endda har noen Ærinder at besørge først.

Hun gik med en Gang fortere, saa trodde de nok, hun havde meget at gjøre, men hun maatte se paa Fotografierne udenfor Håkonsen, hele Vinduet var fuldt, det var Fotografier af Musikere og Skuespillere og Skuespillerinder, store Fotografier, og Skuespillerinderne var i fin Adelaskes Baldragt – udringet – der

stod ogsaa mange Noder, med pene Billeder og Figurer udenpaa. Mon hun skulde gaa ind og spørge paa noen Noder mon de vilde ta' hende for en Dame, som spille paa Pianoforte, det skulde være Morro – men nei, hun turde ikke.

Det blev mørkere, og en Gaslygte oppe paa Bakken ved Bergwitz blev tændt og skinte gult – en til blev tændt paa den anden Side og saa paa den første igjen, det gik i Zigzag imod hende; mange Vinduer var nu stærkt oplyste med pene Ting, nu skulde hun strax gaa hjem i Nordbygaden, det blev nok temmelig sent, og hun, som hadde gaat fra Sømmen sin, som skulde være færdig imorgen – – Nei, hvilket Lys hos [72] Tostrup – hvidt og gult elektrisk Lys, det gjorde næsten vondt i Øinene, og alle de nydelige Tingene, Brocher og Søljer og Brocher og Søljer igjen, af Sølv og Guld, over hverandre og under hverandre paa sort Fløiel. I det andre Vinduet bare Ringer og Guldkjæder – ossaa kom der Skeer og Gafler, som laa i sorte, opslaatte Æsker med grønt og rødt Adelaskes For i. Det var saa lyst som om Dagen baade indenfor og utenfor paa Gaden et langt Stykke, og Fok, som stansede og gik forbi, var en liden Stund inde i det, det var aldeles som om Formiddagen. Gaslygten udenfor blev saa rar og saa ut som en Smørklat, de hadde sat op paa en lang Stang. – Hvide Handsker, bare Handsker i et Vindu – Vindruer og Æbler, Vindruer var deilig – hun hadde smagt det engang i sit Liv, da hun hadde byttet sig til *en* Vindrue af en Klase – Herregud det var mange Aar siden – Handsker igjen i Gaslys med brede Rænder – Stokker – det var nok en Herrebutik. Hun skraade over Gaden med Strømmen over til Hjørnet ved Bergwitz – Vindruer igjen – Klokken var 6 paa Uhret i Bergwitz's Vindue – nei, naa maatte hun skynde sig – hun gik fort – dette kunde hun jo se paa en anden Gang – hun maatte se til [73] at komme hjem naa, ellers blev vel Gamla ræd for hende ossaa. – Næ-i! for et nydeligt Korset hos Mathisen og pent sat op – midt nede i Vinduet – alene, med røe Silkelommetørklær puttet indi for at fylde det lidt – ja, et Korset skulde hun ossaa ha' sig, endda det var fælt vondt at ha' paa – det husked hun fra engang, hun hadde hat paa sig Jossas, men Jossa maatte ha' Korset for Figurens Skyld, hun. – Ja – naa skulde hun gaa – ja, det kunde naa være det samme med Korsettet, naar hun kunde faa de lange, fine blaa Strømperne, som der hang en af paa hver Side af Vinduet – de maatte jo gaa langt opover Knæerne. – Men naa maatte hun hjem, hadde hun tænkt. Klokken blev vel 7, før hun kom hjem paa denne Maaden – hun maatte bare se lidt paa de kulørte Kraverne – de røe var penest – eller røe og blaa sribede. Noen andre

unge Piger trængte sig frem ved Vinduet, Gaslyset faldt ud paa de fremstrakte Ansigterne – der kom flere – det blev for trangt – hun gik. Jo, saane blaa Strømper – tænk de fine Damerne, som altid kunde gaa med saane, som havde mange, mange Par af dem, noen blaa og noen røe, og som kunde kjøbe alt saant, som de vilde, og være ligesaa pene under, helt ind til Skindet, da skulde hun ikke være bedrøvet [74] for noenting i Verden. Ja, Oline hun hadde hat det slig og endda bedre – hun, men det var en anden Sag – mon hun var gla' over det? Aa Sludder med den evindelige Oline! – blaa Strømper –. Hun kom ind i en deilig, fin Lugt – det var næsten, ligesom hun selv blev fin af at lugte den – det var ved Daniel Steen. – Lugten blev stærkere – Døren var gaat op – Handsker, Silkeparaplyer – Klokken var naa ikke saamange endda forresten; hun vilde bare fort skvætte nedom Steen og Strøm og se, om de hadde noe nyt til Vaaren i Vinduet.

Næ–i! Jo, det kunde vel hænde – en hel Vifte af Parasoller – med nydelige Haandtag – med Ringer i til at bære over Haandlede – ossaa de opslaate indenfor – moderne rudede, firkantede, den røe og blaa var den peneste – fine Kjoletøier – til Vaaren – uldne – saadant et brunt med blaa Striber vilde klæ hende – ja, det var vist – naar saa derover kom den lysegraarudede Vaarkaaben – lysegraarudet over brunt – joda! Mon hun turde gaa ind og se paa det, som var indenfor? Aa ja – naar hun ikke hadde Jossa med, saa gik det nok an, de tog hende for en fin Dame; gjennem Vinduet saa hun bag og mellem alle de nedhængende Folder og Mønstre [75] en fin Butikfy, som stod og maalte op noe. Jamen hun hadde jo ikke noe at kjøbe for – pyt san – hun kunde jo spørge paa noe – de tog hende nok for en fin Dame, hun hadde da ialfald Morro af at se, om de ikke tog hende for en fin Dame. Naa ja, saa vilde hun gaa ind, men hun blev staaende ved Vinduet – «den røe og blaa Parasollen er den peneste – der er fire store Lamper med Melkeglaskupler i Vinduet – nu har han maalt op – nu klipper han af – Gud, aa han er fin paa Haaret – det er en nydelig Herre – nei, jeg tør ikke!» – Hjertet slog tungt og haardt – og saa gik hun op ad Granittrappen, tog raskt i det store Bronzehaandtag, den store Glasdøren med helt Vindu i aabnede sig let og blødt, hun gik gjennem en Glasdør til og stod saa indenfor i et stort, stort Rum, som gik gjennem to Etager med et Galleri om, som det hang lange, lange, fine hvide og krêmfarvede Gardiner ret ned ifra. Det var næsten som i Kirken. Der var Søiler, som der hang fine Tæpper nedover – rundt Væggene helt

op til Taget var der bare Ruller at se, Ruller overalt – og paa Diskene, overalt Ruller af Tøi. Paa Stoler ved Diskene sad fine Damer og Fruer og følte paa Tøiene og pruttede paa Prisen. Langt inde gik der noen [76] Trappetrin op, og saa gik det langt indover igjen – der sad noen Damer og skrev. Nei, saant nydeligt Tøi – hun standset ved en Søile – et graat Stykke Plyds var viklet rundt om, og ud af Svingningerne stak der frem kinesiske Vifter. Der gik op til Galleriet en bred Trap – som der ogsaa hang Tæpper og Gardiner nedover, og ved Opgangen var der tunge, svære Portièrer, akkurat som i Kirken.

«Hvad ønsker Frøkenen?»

Det var en nydelig ung Mand med rudede Klær og Haaret skilt midt i Panden og en liden Sax op af Lommen i Vesten, som var af tyk, himmelblaa Plyds – hun havde aldrig set en, som var saa fin. Hun havde ikke svart – han bukked for hende og spurgte igjen:

«Hvad ønsker Frøkenen?»

Jo – hun – vilde se paa en Kjole –

«Selskabskjole?» – De havde netop faat hjem brillante nye Silketøier fra Lyon, prima Kvalitet.

Nei, det var ikke det, hun vilde gjerne se paa noe Tøi til en Vaarkaabe.

Her var en Mønsterbog – hvorledes var det specielt, Frøkenen ønskede det? Lysegraa rudet – der fandtes, som hun saa, noet mørkegraa rudet – men ikke lysegraa – skulde være lysegraa? [77] – beklageligt – om noen Dage fik de ny Sending – om hun da vilde se indom igjen – Farvel! – Han bukked – han saa vel pen og høflig ud! – han lukked op Glasdøren, men i det samme hun hilste, blinked han med det ene Øie til hende og smilte paa den ene Siden af Ansigtet – og hun stod ude paa Trappen.

«Huf da!»

Hun gik ned af Trinene og blev staaende paa Fortouget og saa tilbage. – Hvad mente han – mente han noe – eller hadde hun set feil? Huf! – Med engang strømmet det indover hende – og hun var paa Graaten. Hvad tog han hende for?

Men hun stansed – Der var Jossa! Hun kom skraas over Gaden til hende. –

Før Albertine havde sagt Goddag, hadde Jossa allerede faat sagt, at det var godt, hun traf hende, for hun hadde mødt Helgesen og Smith, de stod borte paa

det andre Hjørne, de var saa svært leie, for det de hadde kommet til at ikke hilse den Dagen, det var rent en Misforstaaelse, og det skulde aldrig hænde mere. Og nu bad de, om de begge to vilde være med dem i Floraen eller i Operaen eller i Royal, hvis de heller vilde det, og spise til Aften og drikke Sjampanje, [78] og de syntes, at Albertine var *saa* vakker – hun var den vakreste Pigen i hele Byen –

«Aa reis paa Væggen», svarte Albertine, «hils dem og si, at jeg blaaser dem fuld begge to, og at jeg ikke skal ha' det saa godt, for jeg vet nok, hvad det er, de vil, jeg skal ikke ha' med saa fine Herrer at gjøre –»

«Jamen er du rent spennagælen, da Jente – vi kan jo bare gaa i Floraen med dem – de vil la' sig orntlig præsenterere for dig.» Albertine gik fort opover Kongens Gade, og Jossa tripped med – to mørke Herreskikkelser med høie Floshatte fulgte forsiktig og langsomt paa den andre Siden af Gaden.

«Isch, aa dom du er Tina – det blir da ikke noe Barn af det lel! – Hvis ikke du vil, saa blir det ikke noe af bare for din Skyld.»

Albertine standset. – «Hvem var *det?*» spurgte hun.

«Hvem?»

«Den lille svarte Fyren, som gik forbi vel, og glante slig paa mig! Der gaar 'en der nede, naa skraar 'en over Prindsens Gade. Der standser 'en.»

«Det – Herregud, kjender du ikke ham? – Det er Politifuldmægtig Winther.»

[79] Politifuldmægtig! – var det ikke, som om hun blev aldeles mat med engang? »Politifuldmægtig, sier du» – hun vendte sig – «Gud, der staar han og ser efter os!» – Hun næsten løb opover Kongens Gade, mens Jossa ropte efter hende:

«Er du gælen da, Tina?»

Paa Hjørnet af Karl Johans Gade snudde hun sig – syntes hun ikke, hun saa ham der langt nede? – Gud, hvad hadde hun gjort, hvorfor var Politiet efter hende? – Havde hun gaat formange Ganger op og ned? – Hun skraadde over Torvet i Hast – hjem – hjem – hjem til Gamla – hun stansede. Hjem? – Ossaa – imorgen, saa kommer Kongstabelen med de røe Kneblerne og en blaa Seddel: «Under Tvangs Afhentning» – og Mor Olsen faar se 'en – Gud, aa Gud – kanskje jeg ikke hadde Lov til at gaa ind til Steen og Strøm – Gud, der er han – som en Pil for hun afsted nedover Bakken til Storgaden – Folk stansede og saa efter hende – «Politiet efter mig», sa' hun halvhøit og forpustet. – Jeg har vist gaat for meget

med Jossa – hun er vist ikke skikkelig – Er 'en efter mig endnu? – Hun gik fort og snudde sig ofte – nei, naa kunde hun ikke se 'en mere. Mon han vidste, hvor hun bodde? [80] – Kom han efter helt hjem? – Skulde hun gaa ind til Oline? Nei – nei – hjem – hjem – hjem til Gamla. Nedover Brogaden – der gik hun lidt roligere – det var ligesom lidt tryggere her paa de gamle, kjendte Stederne – i Lakkegaden snudde hun sig for sidste Gang om. – Nei, han var ikke mere efter hende naa.

Der laa Huset – det lyste saa hyggelig ut af de lave Vinduerne – men det var frygteligt mørkt i Portrummet, og det var som en Evighed, fra hun fik fat i Dørhanken, og til hun var helt inde. Var det ikke ligesom noen, som greb i hende bagfra og vilde hale hende ut igjen?

Lampen stod og brændte. Der hang Kronprinsen og Victoria – der sad Gamla ved Ovnens paa Edwards Plads og strikket – Øinene hendes var røde – hun hadde nok graadt, som hun pleiede.

«Lampen osrer, Mor.» Hun gik hen og skruede ned.

«Du blev svært længe borte.»

«Ja», svarte hun.

Mor Kristiansen spurgte om flere Ting. – «Var du ikke indom Oline med Regnkaapen?»

«Nei, jeg glemte det.»

«Saa faar du gaa hen med den naa da vel.»

«Jeg tænker, det kan være til imorgen –.»

[81] Det øsregnte næste Dag – hun sad hele Dagen ved Vinduet ved Symaskinen – men sydde ikke et Sting og saa ud under Halvgardinet uafsladelig. – Der kom en Kongstabel – Hjertet stod stille – pyt san – nei, det var jo han, som pleiet at gaa der det – han hadde Bukkeskjæg, han. Hun lo. Gud, aa dom og høitidelig han saa ut. Bare Jossa vilde komme, hun hadde saa mye at spørge hende om; men hun kom ikke – det var vel for det det øsregnte. –

Næste Dag kom der heller ikke nogen Kongstabel med røde Knebel og Indkaldelse og hun blev lidt tryggere igjen.

IV. Hjemme.

[82] Det var blet vaarliger i Veiret naa og lysere og hyggeligere inde i Værelset hos Kristiansens. Solen havde skint ind hver Dag og sat blaa Skygger paa Halvgardinet og strømmet indover Albertine og Symaskinen og varmet op og lyst op hele det blaamalte Værelset. Hun sad der og sydde – Solen gled varmt og gyldent nedover hende og glindsed i Toppene af de smaa Dunene i Nakken.

«Vil du høre, hva' dem speller i Studenterlunden idag da, Albertine?» – spurgte Edvard og hostede derborte.

«Nei, det kan da være mig ligefedt!»

Hun havde ikke været derinde siden den Aftenen, og hun ga' det Pokker altsammen – ja, det var vist. –

[83] Og i Kirken – aa nei – hun havde vært der Søndagen efter, for hun hadde tænkt, det skulde hjælpe lidt paa dette, at hun var saa lei sig sjæl, men det var slut med det ossaa; det eneste, hun husked, var, at de hadde sunget saa stygt, de gamle Kjærringerne, og det hadde vært en anden Præst, som slet ikke var saa flink. Ja, det var vist og sandt, at hun var lei sig sjæl. Naa først var det, hun var lei sig sjæl, – før? Pyt san. Det var ikkenoe det. Nei, naa vidste *hun* da ossaa, hvad det var, naar dem snakked om at være ulykkelig. Hun havde ofte før misundt dem, som hun læste om, at de var ulykkelige, for hun syntes, det hørtes saa fint ut, men ikke mere naa. Og naar det ikke nyttet mere at gaa i Kirken heller, naar hun ikke kunde faa igjen den Freden, som man faar, naar man er Guds Barn – saa hadde hun jo ikke noenting mere da. Inde var hun kjed af at sidde, og ut vilde hun ikke gaa – Regnkaaben til Oline skulde ikke komme paa hendes Krop mer, og Jossa taalte hun ikke at se for sine Øine – hvor skulde hun gjøre af sig? – Ingentingen – ingenting, som var Morro mer i Verden – og sy og arbeide kunde hun heller ikke mer – bare hun hadde holdt paa en liden Stund, saa var hun træt [84] baade i Fødderne og Hænderne, og Maskinen var blet saa vrang ossaa, saa – med engang saa sa' den Stop og vilde ikke gaa, og det hændte sig ikke *en* Gang, men uafladelig. Hun hadde aldrig set slig en Fillemaskine heller, og skulde det naa gaa galt med den ossaa – saa tjente de jo ikke et Øre mer – og saa blev det rent forbi – aa ja – det var kanskje ligesaa godt det ossaa forresten.

Hun havde lænet sig tilbage – Solen strømmede indover hende – hun var blet

magrere og havde faat noen skarpere Linjer over Munden – hun ligned mere Mor Kristiansen. Brystet var ikke saa høit, og Skuldrene syntes endda rettere og mer firkantede og Hænderne altfor store.

Aa nei tak, san – det kunde jamen være hende ligefedt, hvad de spilte for noe i Studenterlunden – hun kunde ikke skjønne, at hun havde vært saa gælen efter at gaa der før.

Pent Veir? Javist var det pent Veir nok – men hun vilde mye heller ha' Regnveir, Øsregn og Blaast – det passede mye bedre, naar 'en var saa lei sig sjæl, som hun var. – Denne evindelige Solen var hun ossaa bra lei – men hun maatte jo sidde her ved Vinduet ossaa, naar hun skulde sy. [85] – Ja, det blev jo ikke noe videre af med det heller naa.

«Jeg mener, det blir rent Sommer med en Gang, jeg», sa' Mor Kristiansen, «det blir nok snart for varmt til at staa og koge Maden herinde naa –. Aa ja – det er jo langt paa Aaret ossaa. Snart har vi Pintse og den Søttende.»

Albertine svarte ikke, og Edvard hosted. Hun saa nok det, at Gamla hadde begyndt at bli pratsom paa det sidste – men det var naa bare for det, at hun sjæl var blet saa stille af sig og sat der hele Daen og ikke sa' et Guds skaftenes Ord – og Gamla var vel ræd, det var noe paafærde, og syntes vel, det blev leit derinde naa, og tænkte, hun maatte gjøre sit til, saa det ikke blev for bedrøveligt, og trodde, hun skulde faa hende lidt paa Gli' – men hun kunde da ikke sidde aa snakke bare for at snakke lel – hun maatte vel ha' Lov til at tie stille, naar hun vilde.

«Nei, jamen mener jeg ikke, der er en Flue au da», sa' Mor Kristiansen og smilte med de forgraadte Trækkene, saa den ene Tand syntes. – «Nei – naa mener jeg, det blir Sommeren med engang lel.»

«Er det noe rart i det da – det har det været længe det.»

[86] En Stund hørtes bare Maskinens Knækken og Edwards Hoste engang imellem og Susingen paa Ovn.

«Naar det naa blir saa vakkert Veir, saa kan du jo være lidt mere ute du ossaa da, Edvard – det har du vist godt af det – saa kanskje du kan bli bra igjen snart.»

«Ja», sa' Edvard og smaahostet og saa op fra «Dagen», «saa kan jeg være lidt mere ute, og saa blir jeg nok bra' igjen snart.»

Albertine sydde fort. «Bra' igjen snart?» Had 'en hørt sligt Tøv – hva' var det,

som gik a' Gamla? Kunde det nytte at staa og indbilde sig sjæl og Gutten det, at han skulde bli bra' igjen snart – han?

Han hosted igjen – han havde begyndt at smaahoste slig i et væk paa det sidste naa – de blaa Linjerne i Tindingen kunde endda tydeligere sees, og det banked uafladelig i Aarerne paa Halsen; det var, ligesom han var blet mye mindre end før og slig, at en kunde se tvers igjennem 'en, Skuldrene bøiet sig fremover, og det var, ligesom han havde faat Tæring i Klæerne.

«Dagen» kasted et stærkt, varmt Gjenskin op i det smale lille Ansigtet, og Haaret var delt paa Siden og laa glat og mørkt ligesom lige ind paa selve [87] Hjerneskillen. Ja det var daarligt med Edvard Letvindten naa – hun kunde tydelig se, aassen han vilde komme til at se ud, naar han var død.

Det var godt for ham i Grunden – gid det var hende, som skulde dø og komme væk fra altsammen, saa kom hun da bort fra denne Pladsen ved Vinduet og al denne Elendigheden ialfald – og saa skulde da Politiet faa slippe at bry' sig med hende lel og saa blev hun kvit alle disse dumme Tankerne, som var efter hende støt og stændig! – Jo, det var nok saa det nu, at han skulde dø – aaja – hun var like gla' forresten – hun skulde ikke sørje noe over det heller – men hun skulde gjerne gaa i Stedet for ham.

Det var blet stille igjen derinde, og bare Hostingen og Maskinen hørtes; der var ingen, som havde sagt et Ord paa en halv Time. Mor Kristiansen saa sig om flere Gange, men det var ingen, som sa' noe. – Selv Edvard lod være en lang Tid at hoste – bare Maskinen hørtes.

«Nei, jamen mener jeg ikke, der er en Flue til herinde – ja, naa blir det snart Sommeren,» sa' Mor Kristiansen.

Solen var kommet mere midt for Vinduerne og drog sig langsomt vestover – de blaa Skyggerne paa Halvgardinet begyndte at falde til den [88] andre Kanten, og Mor Kristiansen og Edvard kom mere og mere i Skygge og Halvmørke igjen.

Maskinen hørtes ikke mere – Albertine havde holdt op og stirrede ret frem for sig. Dø? – ja, om hun bare kunde det – saa slap hun at sidde ved dette Vinduet evig og altid og se paa den Kronprinsen og Victoria og ikkenoe andet – den var pen den Kniplingskrusen til Victoria forresten – hadde det vært for en Tid siden, saa vilde hun ønsket sig slig en i Stedet for den blaa Silkesløifen, hun hadde tænkt paa saa længe –. Dø – det maatte være rart – og rart at vide i Forveien – vidste

han det, Edvard? – Nei da! – Aassen kunde han da sidde saa rolig der og læse, ligesom ingenting var – for det maatte da være rart. Han behøvte jo bare se sig i Speilen forresten, saa maa 'n da skjønne det. – Han var pen Edvard i Grunden – han lignede hende mere naa end før. Hun undredes, om hun kom til at se ut slig, om hun skulde dø naa? Edvard løfted Hodet; deres Øine mødtes. – Jo, hun trodde nok, han vidste det. Han ligned hende svært naa, Edvard, de ligned hverandre mere naa, end før – før hadde hun lignet Oline mere, men naa ikke saa meget, for hun var blet mere mager – aa ja – naa kunde det være det samme [89] med det ossaa forresten som med alt andet. Hun maatte se bort paa Edvard igjen, han saa vel ikke op naa, ja slig vilde hun nok komme til at se ut – bare det at *hun* havde Haaret skilt i Midten. Det var mange Piger ossaa, som hadde det skilt paa Siden, men det likte hun ikke, *hun* vilde ialfald ikke. Kanskje det var derfor, hun blev mager – at hun var paa Veie til at dø hun ossaa – kanskje hun hadde Asmastæringen hun ossaa? Hun kjendte ligesom et Stik i Brystet, ja det var jo mye muligt det, kanskje han hadde smittet hende, eller kanskje at det laa i Familien – saa kunde de ha' det saa godt allesammen, baade Politifuldmægtigen og Olsa og Kongstabelen med de røe Kneblerne, saa skulde de bli stygt snydt for at faa gjøre hende noe vondt og Oline ossaa med det dumme Spaadomssmilet sit.

Oline – huf! naa begynder jeg med de Filletankerne igjen – ja Gudskelov, de slipper jeg da lel – naar jeg er død.

Ja er det ikke ligesom et Stik! Saa kommer Mor til at graate – aa ja, det gjør a' naa før ossaa det, men da blir det vel rent gæli da, og saa pynter de mig og tar og lægger mig i hvidt Tøi med Myrtekrans paa Haaret og Haaret udslaat. [90] Jeg tror, jeg blir pen forresten – hvidt klær mig godt – jeg skal si til hende, aassen hun skal pynte mig – og saa kommer de op i Ligstuen paa Sygehuset, der som jeg ligger, og ser paa mig, og Olsa følger med og tænker paa alt det stygge, hun har sagt, naar hun faar se mig ligge der, og Valeria faar høre det af Jossa paa Gaden, og Jossa fortæller, at jeg har vært *saa* nydelig paa Ligstraa. «Du kan tro, hun var nydelig paa Ligstraa», sier hun, «aa ja, aa ja» – og saa skjælder hun Valeria ut, for det hun hadde gaat og sagt om mig, at jeg var indlagt –

Hun sukked dybt, Mor Kristiansen saa sig om –: «Naa er det snart 17de Mai – det er bare 8 Daer til.»

«Jasaa.»

«Da faar vi vel ut og se paa Stasen?»

«Nei, det ar bare vondt med al den Trængselen.»

«Trængselen? Nei, det er netop Morro det. Jomen skal vi ut», sa' Edvard,
«her staar det om Fanetogene. Skal jeg læse det?»

«Nei, vi vil ikke høre», sa' Albertine.

Maskinen kom igjen, den gik med Afbrydelse og Knæk og maatte stelles paa
uafladelig.

[91] En Flue summed i Solskinnet mod Ruden, Mor Kristiansen saa efter den.
Edvard fik et voldsomt Hosteanfald og harked op. Skyggerne paa Halvgardinet
faldt endnu mere skraa til den andre Siden, og Solskinnet trængte dybere ind i
Værelset. Inde hos Olsens bag det blaa Panelet trak det langsomt op til Slag i
Klokken – et, to klang det hæst.

«Nu faar du nok gaa, Edvard, for Visitens Skyld –.»

«Ja, naa skal jeg gaa – jeg skal bare læse ut om Fyrsten af Bulgarien, som
dom har vært saa lidderlig lumpne mod.»

Han var gaat. Mor Kristiansen tog Skurekluden, bøiede sig ned, slog
Skjørterne mellem Benene og tørked op. «Det er ikke noe Blod idag», sa' hun.
«Naa vil jeg gaa ut aa si til Olsa, at jeg maa begynde at koge Middan i
Bryggerhuset fra imorgen, for naa blir det for varmt – det er jo ingen Mening i
det – jeg faar vel grov Kjæft, men det faar naa være det samme.»

Mor Kristiansens graatende og Mor Olsens skarpe Stemme steg snart vechselvis
over hverandre bag den blaa Væggen.

[92] Albertine begyndte at sy lidt, men stanset, for Maskinen vilde sletikke
gaa. Hun tog Oljekanden, men blev siddende med den i Haanden, saa ud under
Halvgardinet, slap det ned igjen – og saa frem for sig – det begyndte at flimre for
Øinene.

V. Vaar.

[93] Næste Dag var det rent Vaar.

Albertine havde siddet længe og graadt – og nu sat hun og graat igjen. Mor
Kristiansen havde spurgt mange Gange, men hun fik ikke vide noenting.

Hun vidste jo ikke selv, hvad hun graat for, men hun graat – og Øinene var røe og hovne og Ansigtet blegt og blankt af Taarer og sjollet nedover den hvide Kinden. Endelig var den kommet – hun havde følt Graaten i flere Dager stige op i sig, men hun *vilde* ikke, for saa skulde Gamla bare grave og spørge paa kryds og tvers – og det havde hun da gjort ossaa – men ikke faat vide noe – som rimeligt var, for hun vidste jo ikke sjæl, hvad det var, hun graat for – ossaa hadde Gamla begyndt at graate med, slig som hun altid gjorde alligevel forresten. Hun havde [94] graadt hele Dagen og slet ikke syd noe, siddet i Stolen sin ved Vinduet hele Dagen og graadt, og undertiden saa havde hun holdt op lidt indimellem og tørket Øinene sine, og saa havde hun begyndt paa nyt igjen. Imellem havde hun tat Halvgardinet væk og villet se ut langt, langt bort, og da stod den der den graa Plankevæggen med Fabrikkpipen – men saa begyndte det at flimre og sløre for Øinene hendes, saa hun saa alting gjennom en Taage, og saa kom Taarerne igjen. Hun la' sig tilbage i Stolen og graat, og i Haanden holdt hun det vaade Lommetørklæe sammenkrøllet til en Klump.

«Nei – saant deiligt Veir da!» sa' Edvard og hostede.

Mor Kristiansen saa ut mod Vinduet. «Ja, saant deiligt Veir.»

«Naa slaar vist han Kal og de Gutta Bal nere paa Tomtene, tænker jeg, – tror du ikke det, Mor – eller tror du, dom staar og slaar i Gata?»

«Jeg ved ikke, jeg, Gutten min, det er vel muligt det, at de er nede paa Tomtene.»

«Ja, der er dom; naar jeg gaar hjem, saa tror jeg, jeg vil gaa hen der – kanskje jeg kan være med lidt ossaa.»

[95] «Nei, du kan nok ikke være med paa sligt endda – du faar da vente lidt, til atte det blir lidt bedre med dig.»

«Jamen jeg kunde naa godt staa inde paa Rotta og gji op da, skjønner du. Jeg fik nok Lov til det a'en Kal.»

«Nei Edvard da – Doktoren har jo sagt det, atte du ikke *skal* staa saa stille ute.»

«Ja, jeg bare gaar nedom, jeg – jeg gaar bare forbi, for det er jeg naa temmelig sikker om, atte dom staar og slaar nere paa Tomten –»

«Ja – ja, saa faar du gaa da, Gutten min, men du maa ikke bli staaende – du

maa bare gaa forbi –»

«Nei, jeg skal bare gaa forbi.»

Han tog fort Hatten og lidt vanskeligere Ytterfrakken paa – gik hen til Døren og sa' adjø og brugte lang Tid for at komme ut af Døren, og de hørte, at han satte begge Fødderne paa hvert Trin af Trammen udenfor. Hosten hans fjernede sig nedover Nordbygaden.

Mor Kristiansen saa bort paa Albertine.

Hun sad og saa ret fremfor sig med røe Øine og bleg –

«Du Tina mi –»

«Ja?»

[96] «Vil du ikke sy færdig Vaarkaapen din til den 17de Mai – aassen var det, du vilde ha' en? Var det ikke lysegraa, du sa'?»

«Nei, jeg vil ikke sy noen Vaarkaape –»

«Vil du ikke gaa ut med vors heller da – med mig og han Edvard?»

»Nei – jeg bryr mig ikkeno om alt det Levenet.»

«Jo – du faar da være med, lel.»

Det var gaat en halv Times Tid. Mor Kristiansen gik over Gulvet og stillede sig foran Albertine.

«Det er det, skal jeg si dig, Tina mi, atte jeg gjerne vilde ha' ut Edvard, om det gik an, for jeg har naa mine egne Tanker om denne Sygdommen, og jeg har aldrig trud paa det, at det *var* Asmastæringen, og disse Filledokterne har naa ikke mere Greie paa det end Katta – men jeg trur naa det, at bare Gutten kommer ut og faar lidt Morro, og naar saa Varmen kommer i Veiret, saa blir Gutten bra igjen, han – trur ikke du ossaa det?»

«Ja – jeg ved ikke jeg – han ser naa daarlig ut naa, han Edvard –»

«Jamen jeg trur naa det, at naar Varmen kommer i Veiret – men saa var det en Tingen, [97] som han bad mig om, jeg skulde be' dig om, en Gang du var ute, om atte du vilde sy et lite Flag til 'en, for han har nok noen Penger ossaa – han har nok tjent 40 Øre i Vinter paa Syghuset med forskjelligt, men de had 'en tænkt, han kunde beholde til aa ha' i Lommen aa bruge op den Daen, hvis du vilde kjøpe Tøi af dine Penger og saa sy et til 'en – ossaa er de trykte Flagene ikke saa pene paa langt nær som de, som er sydd – men det maatte være

Unionsmærke i det, sa'n – for han vilde ikke ha' noe rent Flag, sa'n. Gjør det da, Tina!»

Hvad var det, som gik a' Gamla med en Gang, som vilde fly paa Syttendemaikommers med Gutten? Han kunde jo daue paa Veien. Var hu' blit gæl'n naa? Graate gjorde hu' heller ikke mer. –

«Ja, jeg kan gjerne lave sammen et lite Flag til 'en Edvard – det kan vel ikke bli saa dyrt – vi faar kjøpe lidt simpel Dug. Jeg vet ikke, hva'n koster for Alna – det gaar naa ikke mere end en Alen i sligt et litet Flag vel? Men det kommer vel altid til at gaa op i en 50–60 Øre forresten, det Flagget.»

«Trur du, det blir *saa* mye?»

«Ja, saa mye blir det da mindst – men jeg [98] skal da gjøre det lel, jeg skal gaa ind til Gunerius Petersen, der faar jeg altid slaat af lidt – jo, det blir da en 50–60 Øre. Men han skal da faa et, som er pent alligevel.»

«Ja, for det er det med dem, som er trøkt, – naar det regner, saa render Farverne ut i en Suppe, men om det er et orntlig syd pent Flag, saa kan han ha' det til næste Aar ossaa, saa jeg tænker det lønner sig lel. Trur du ikke det?»

«Jo, hvis han faar noe Brug for det til næste Aar, saa.»

«Aa – jeg tænker da det – naar bare Varmen kommer i Veiret, saa.»

VI. 17de Mai.

Det var tidlig om Morgenen; Mor Kristiansen stod i Natkappe, lyserød Nattrøie, Underskjørt og med bare Ben henne ved Vinduet, havde tørket bort en Del af Duggen paa Ruden over Halvgardinet og saa op mod Himlen.

[99] Et eneste fladt, jævnt, graat Skylag høit oppe laa over den, men et Sted var en lidt lysere Flæk, og fra den gik der et Par hvidblaa Sprækker ut. Hun tørked mere paa Ruden og saa til de andre Siderne, saa langt hun kunde. – Aajo da – det klarned nok udover Dagen. – Med en Gang labbede hun fort over Gulvet hen i Krogen ved Ovnene, tog noen Fliser, som laa oppaa øverste Etage af Ovnene, en Papirtut med Fyrstikker paa Kommoden, brak Fliserne over og tændte paa dem, hukede sig ned og la' den sprakende Flisebundten, [100] som hun bredte ud som en Vifte, forsigtig ind og endda mere forsigtig Vedstykker ovenpaa – et efter

et. Det knitrede og smalidt. Hun tog den sodede Kaffekjedlen paa Ovnens, stak Benene i et Par nedtraadte Tøfler, var fort ude og slog ut Gruden i Søplehougen derute, hadde Vand paa med det samme ved Posten midt i Gaarden – uf, det var kalt! – og skyndte sig ind igjen.

Albertine sov lige godt, hun, og Mor Kristiansen satte paa Kjleden. Jo, det brændte da endda, og hun la' paa et Par Vedstykker til.

Hun gik hen til Bordet og tog Flagget, som var fædigsydd, og holdt det ut fra sig og saa paa det, – jo Flagget var pent det, det var sikkert – med Unionsmærke og altingen, hun lagde det forsigtigt ned igjen. Naa var det bare at sy det paa Stangen – det kunde gjerne *hun* gjøre ossaa det forresten, siden Tina hadde gjort det andre. Bare hun kunde faa Tina med ut – ellers fik jo ikke Tina noe Morro og fik ikke se Edvard ute igjen paa 17de Mai. Hun kunde ikke skjønne, hvad Albertine var saa lei sig sjæl for. – Hun skulde da vel aldrig? – Nei, da hadde hu' vært anderledes. Hadde hu' vært slig som Oline, saa hadde hu' nok vidst, hvad det var, men det [101] kunde da umulig være noe galt paafærde med Tina – skjønt hun bar sig naa, som Oline, da hun var med Barn.

Albertine laa og sov dybt; det mørke Haaret laa udover Pudevaaret til alle Kanter, og den blege Kinden var halvt begravet ned i det. Ja, det var vel paa Tide at vække hende nu. Mor Kristiansen gik over Gulvet hen til Sengen og strakte ut Haanden mod den bare, runde, hvide Skuldren med enkelte mørkebrune Haartafser over som fine Kniplinger, men hun stansede og blev staaende en Stund bøiet over hende. Hun hadde nok vært vaagen og graadt i Nat igjen, saa det ud til. Hun bøiede sig dybere og saa nøie paa hende – paa Øielaagene og deromkring, paa Tindingerne og Trækkene omkring Mundvigen og løftet forsigtig paa den grove Særken og saa paa det ene Brystet, som laa der og løftet sig rolig og rundt i Aandedragene.

Nei, der var ingenting at se, der var nok ingen Fare – hvem kunde naa falde paa sligt med Tina ossaa? Men – kanskje hun netop var sovnet – saa fik hun vel la' hende sove en liden Stund endda. Hun gik igjen forsiktig over Gulvet hen til Vinduet, tørkede af Ruden, som var dugget til paanyt, og saa op til alle Kanter. Jo da – det [102] vilde klarne op utover Dagen – det var vist og sikkert – men aassen gik det med Kaffekjedlen hendes naa, mon? Hun gav sig til at stelle borte ved Ovnens.

Albertine var tilsidst vaagnet, hadde kastet paa sig et Skjørt og et Liv, og nu sad de med hver sin Spølkomm Kaffe ved Bordet og med 3–4 Beter brunt kogt Sukker ved Siden af. Kaffekjedlen stod med et Vedtræ under sig bag, saa den hældte fremover, og den blaa Dampen steg op af Tuten.

«Du faar da væra med idag, Albertine – det er ikke hver Dag, det er 17de Mai – det er bare en Gang om Aaret det», sa' Mor Kristiansen og stak den brune Sukkerbeten i sin tandløse Mund og suged og slurped i sig en svær Mundfuld Kaffe af Skaalen, som hun balancerte paa fire Fingre, smasked bagefter paa Sukkerbeten og tog en ny.

«Nei – jeg vil ikke.»

«Det blir nok Morro, naar du kommer ut, skal du faa se – og det er da rart aa se al den Stasen.»

Albertine saa paa Mor Kristiansen. Hvad var det, som kunde gaa af Gamla, Gamla, som ikke hadde vært ute af Døren længer end til Kjøbmand Jakobsen paa mange Aar og engang imellem nere hos Oline – og hu' hadde snakket mere [103] paa disse Daene end paa mange Maaneder tilsammen – og graate hadde hun rent holdt op med –.

«Nei – ossaa har jeg jo ikke noe at ha' paa mig – hadde jeg skullet ut, saa hadde jeg da maattet sydd Vaarkaapen min – men naa – nei, jeg kan bli' hjemme og sy jeg.»

«Ser du, se bare – aa pent Veir det blir – kan du ikke gaa bar da – det blir saa varmt i Dag saa.»

«Nei, du er god du, Gamla – tror du, det gaar an aa gaa bar om Vaaren – akkurat som det var midt paa Sommeren? Om Vaaren maa 'en ialfald ha' en Kuffte paa sig eller 'en maa bære den paa Armen – det er svært simpelt at gaa bar, selv om det er midt paa Sommeren; – du ser aldrig noen fine, som gjør det. Men det er vel bedst, jeg syr Flagget paa Stangen, før Edvard kommer, for ellers blir 'en vel saa rent utaalmodig da, har jeg tænkt.»

«Ja, ja – det er vel kanskje bedst det, ja – men skal du ikke ha' lidt mere Kaffi da?»

«Nei!»

«Saa faar jeg vel til at fiffe mig op, jeg da – som skal ut paa 17de Mai-Leven

paa mine gamle Daer –»

Mor Kristiansen stod færdigpyntet. Paa Hodet [104] havde hun et graat Tørklæ, de tynde, graa, korte Haarene var kjæmmet med Vand glat til Siden fra den brede Skillen. Sit gamle Skjørt havde hun paa og det nye Kjolelivet, som Albertine havde sydd, og derover det gamle franske Sjalet med røde Blomster paa hvid Bund og grønne Fryndser. Hun havde tat det frem fra det inderste af den nederste Kommodeskuffe, hvor det havde ligget pent sammenlagt i Papir, helt siden hun fulgte Oline op paa Stationen til Fuldmægtigen. Edvard var kommet og stod utaalmodig efter at komme afgaarde med Flagget i Haanden.

«Det er da orntlig Union», sa' han, «vi Sjømæner vil ikke vite af noe Fanteri.»

Albertine stod i Underskjørt med bare Armer og udslaat, uredt Haar og stelte paa Mor Kristiansens Pynt hist og her.

«Ja – ja, du faar passe godt paa Huset – du da, Tina, og sætte paa Maden –»

»Ja – det skal jeg – Adjø da!»

Hun stod ved Vinduet og kikked over Halvgardinet, da de gik forbi i Solskinnet; Mor Kristiansen smilte og nikked ind til hende, og Edvard nikked og svingede med Flagget – Nei! – – Hun bankede paa Ruden.

«Ja, vil Dere vente litegran, saa kommer jeg [105] med. Jeg kan gjerne gaa bar ossaa – for den Sagens Skyld – det kan være akkurat det samme – men kom ind og vent saalænge da. Hat har jeg jo – saa blir det da ikke rent Fabrikjente heller.»

En halv Time efter gik de indover sammen. I Brogaden var det fuldt af Folk, som strømmed ind mod Byen.

«Skal vi gaa indom Oline?» spurgte Mor Kristiansen.

«Ja værsgo – men saa gaar ikke jeg med.»

Solen skinte. De gule Sporvognene ramlede utover og indover Brogaden med smaa brogede Flag fæstet foran og bag paa Taget. De, som gik indover, var fulde af pyntede Folk. Folkene paa Gaden var ogsaa pyntede – Mandfolkene i sorte Klær og Konerne i brungule franske Sjaler, Smaapigerne i hvide Strømper og Mamelukker og Gutterne med Flag. Endel Smaapiger havde ogsaa Flag – og med allesammen bar det indover mod Storgaden. Fra Smalgangen og op fra Elvegaden og Rødfyldgaden og fra Portene kom de ud i Brogaden der foran dem,

og levende Smaaflag hoppede bortover hist og her overalt ligesom i forskellige Aldere, store og smaa, [106] akkurat som Flag, som var Barn naa, men ogsaa engang skulde bli store og voxne.

De gik over Broen. Paa Lilletorvet sat Kagekonerne i en Række med Flag paa sine Kageborde og havde ogsaa Flag at sælge og var omringet af Smaagutter med Smaaflag og tjente gode Penger, mens Forældrene ventede. Foran, for Enden af Gaden, laa Tugthuset, og der bortover var der tykt med Folk og Flag. – Med en Gang blev der en Mængde Flag efter hverandre.

«Det er en Skole,» sa' Edvard. Ja, det var en stor Skole, en lang, lang Række af Flag og allerforrest en Fane.

Mor Kristiansen, Tina og Edvard dreiede rundt Hjørnet af Storgaden og gik bortover mod Ankertorvet. Den violette Fanen med Guldfigur og Guldbogstaver paa vifted hid og did foran dem bortover Gaden, og ute i Gaden marcherte de alvorlige Gutter og Flag – og naar de saa sig tilbage, rak det helt hen til Løveapotheket. Saa kom en ny Fane svingendes ind i Gaden med Musik, og da den første Skolen hørte det, saa spillede den op «Sønner af Norge», og Edvard begyndte at marchere i Takt.

De var kommet til Gasværket, og det bar ind i den lille Stumpen af Hausmangsgaden; Kirken [107] laa foran dem; Klokken var alt 10 Minutter paa 9.

«Hurra–a–a–h!»

De svingede ind paa Ankertorvet og Kristiansens med i Takt.

Hurra–a–a–h! svarte det udover Pladsen. Den var allerede fuld. Fontainen midt paa voxte op af bare Flag. Rødt, blaat og hvidt – rødt, blaat og hvidt overalt – og rødt, blaat og hvidt kom det i lang, tætpakket, broget spillende Række over Ankerbroen – «Hurra–a–h!» Den Pladsen, som ikke Gutterne stod paa, var optat af voxne og af Forældre, som holdt sig der, hvor Gutterne deres var.

En ny Skole svinged ind fra Torvegaden med «Ja, vi elsker dette Landet».

«Mor, la' vors komme hen der, hvor Skoleskibet staar da.»

«Ja, aa vil du der da?»

«Jeg vil bare bort at se paa dem, det er da altid Morro, naar jeg har vært Elev sjæl – ogsaa vil jeg se, hvem det er, som bærer Fanen; jeg undres, om det ikke er han Fredrik Grepa – for han var den stærkeste. Nei, se paa den pene Fanen, som

kommer der, det maa være en fin Skole det – dom snakker om han Albert – men [108] det er ikkenoe det – han? Aa langtifra, han er jo rent raatten, han, imod han Fredrik – ser du dem ingenstand da, Mor? Nøit dig, før dem gaar.»

«Nei», sa' Mor Kristiansen og hæved sig paa Tærne, men der var bare Floshatter og Parasoller og Flag, som stængte Udsigten strax.

«Kjære, kan du ikke finde dem da? Dem har endda et svært norst Flag; det er det, dem har, det kan da vel ikke være noe vanskeligt at se det vel?» Og han forsøgte at finde et Kighul under Armene paa de foran.

«Hurra–a–a–a–a–a–a–h!»

«La' vors gaa længer frem da, Mor, for Skoleskibet skal staa først – dem gaar altid først, akkerat som Sømændene i det store Toget, for Sømandsstanden er vor første Stand, vet du vel.»

Mor Kristiansen trykte lempelig en Mand til Side, som stod foran hende, og drog Edvard efter. Albertine kom saavidt ossaa med.

«Omforlaels.»

«Nei, Dere maa ikke klemme Dere frem slig – det gaar slettes ikke an», sa' Albertine og holdt Edvard igjen i Skuldren – «det gaar slettes ikke an –.» Men Mor Kristiansen seg videre. «Omforlaels Di.»

«Her er det, her er det», sa Edvard, da han [109] saa noen blaa Uldtrøier og hvide Buxer og Skotterluer med Guldbogstaver paa, «men vi maa lidt længere frem endda. – Ja, det er han Fredrik, som bærer Fanen – var det ikke det, jeg sa? Ja, han er grepa stærk han, det er sikkert.»

Edvard klemte sig lidt ind i et Geled.

«Aa er det, du vil her du da, Landkrabben», sa' en liten firskaaren Gut med Opnæse og Skotteluen, hvorpaa stod «Skoleskibet Kristiania» i Guldbogstaver, svært paa Snei. «Landkrabber har vi ikke noe Brug for her», og han puffed til Edvard, som rettede sig op indi sine altfor store Klæer. – «Landkrabbe? Kaller du? Jeg er ikke noen Landkrabbe for dig.» Men han fik et Puf til.

Mor Kristiansen drog i ham. Albertine bad ham komme.

«Puffer du ossaa? Det er bedst, du passer dig, ellers skal jeg gi' dig en paa Tosken, saa du skal svælje Blod og Tænder som Vasvilling i 14 Daer etter», svarte Edvard og satte op en liden gjennemsiktig Næve med et blaat Anker paa.

«Nei, jamen mener jeg ikke, det er han Edvard Letvindten da!» ropte det et Sted inde i Geledet. «Neimen om jeg hadde kjendt dig igjen – jeg trudde du var dau alt, jeg –»

«Er du bra igjen naa da?»

[110] «Har du hat Tæringen?»

«Dom sa', du ikke kunde bli' bra igjen.»

«Kom og vær med her da vel, Letvindten!»

Mor Kristiansen maatte slippe Taget; han stod smilende med sit Flag midt inde i Rækken.

Hvor de andre var brune ved Siden af ham!

Hurra–a–a–a–a–ah!

«Naa gaar de – naa gaar de – bare han taaler det –.»

Musiken, som stod foran Skoleskibets Fane, spilte op «Ja vi elsker» og marcherte ind i Torvegaden.

«Langsomt i Têten, langsomt i Têten!»

»Hurra–a–ah!» «Bare han taaler det.»

«Aa Herregud aa vakkert! –»

«Aa nei, se alle Barna da! –»

«Aa nei, aa nei, saa vakkert!» –

Koner og Madamer gik paa Fortouget; noen var kløvet op paa Trapperne og noen stod inde og stak Hoderne ut af Vinduerne.

»Hurra–a–a–a–a–ha–ah!»

Hurraerne arbeidede sig hurtig fremover Torvegaden og randt tilbage til Ankertorvet, hvor de fleste endnu stod.

«Ser du 'en naa, ser du 'en naa, Tina?»

«Ja da – jeg ser 'en –»

[111] «Aahenne – aahenne? – ja der ja – Gud, aa blek han er mot de andre og liten – Herregud naa smiler 'en, naa roper 'en Hurra – jo da, han maa bli bra igjen – uf, det er da fælt saan Trængsel da! Aa trur du det er, det bær hen, Tina?»

«Ja – jeg ved ikke jeg, Mor?»

Det blev trangere og trangere med Folk, som fulgte med, og som blev

staaende og se, og som de maatte klemme sig igjennem, og Mor Kristiansen havde vondt for at følge med. I Theatergaden blev han borte for hende.

«Aa er 'en henne naa? Aa er 'en henne naa, Tina? – Fly fremover, saa skal jeg se bakom – kanskje han er gaat ut – kanskje han ikke aarked mere.»

«Aa nei da, Mor da! – Vi faar da se efter 'en der, hvor han var før; dem er lidt fremmenfor os naa – han gaar nok der.»

«Hurra–a–a–a–a–a–!»

«Nei, aa søte de Barna er da! – Aa Herregud, aa Herregud,» lød det ved Siden af og «Nei, aa deilig Veir da – det var da rigtig godt, at det blev saant vakkert Veir – ikke sandt?»

«Jo.»

[112] «For det hadde vært svært kjedelig, om det hadde regnet idag.»

«Ja – Regn er saa kjedelig saa.»

«–a–a–a–ah!»

«Nei, Goddag, Goddag, er Dere ossaa ute at gaa paa 17de Mai – da – det er deilig Veir –»

«Ja, det er det rigtig ossaa – det.»

«Jo, jeg maatte da ut og se paa Guttetoget lel – ossaa var det saa pent Veir saa.»

«Du Tina?»

«Ja.»

«Aa er det for noe, dem speller naa?»

«Det er «Norges bedste».»

«Aa – naa – ser du 'en Edvard naa –?»

«Ja da, Mor!»

«Aa er 'en henne?»

«Han er her lidte granne bakenfor, der som han har vært hele Tiden.»

«Aa der, naa!»

«Se der er en, som er orntlig fuld.»

«Det var tidlig paa Daen.»

«Det er en Student – der er én tel.»

«Tænke sig – bedre Mands Barn –»

«Aa pyt san – det er syttende Mai.»

Edvard marcherte fast mellem de andre med Flagget sit – Øinene straaled – Kinderne var røde.

[113] «Ser du – ser du, Tina – han ser alt mye bedre ut naa – han blir nok bra, bare Varmen kommer i Veiret.»

De snakket og lo uafbrudt rundt omkring. «Aa nei – aa nei – se paa alle Barna da!» – «Aa nei, aa vakkert dette er da, Di!» – «Aa er dette for en Skole da, Di?» – «Aa nei, aa længe det er, siden jeg har set Dere da, Di!» – »Det var bra, det blei saa pent Veir, Di.» – «Ser du 'en naa, Tina – ja der er 'en.»

«Hurra–a–a–a–a–a–ah!»

«Herregud, han roper med, saa godt han kan han, Stakkar. – Nei se paa den fine Hatten, som gaar der foran dei, du Tina, – Jeg mener, det er ægte Fjær, jeg.»

«Ja vist er det ægte.»

«Det er da fælt, saa dem spjaaker sig ut ossaa naa da.»

«Der er en fin Dame det, Mor!»

«Aa er det *det* naa – aa er det, vi skal hen naa da, Tina? – Jeg mener det bær op i Parken, jeg –.»

«Ja vi skal rundt Slottet; deroppe blir det naa lidt bedre Plads, har jeg tænkt.»

«Hurra–ah–for Kongen i da–Hurra–a–ah – for Kal – Johan – Hurra–a–ah!»

[114] «Naa trur jeg, dom speller «Sønner af Norge» igjen», sa' Albertine og saa udover. Jamen var det deiligt Veir, ja det var sikkert det – og saa vakker som Byen var idag! Hun trodde ikke hun hadde set det saa vakkert – med alle Flaggene og alle de smaa lysegrønne Blaer paa Træerne og Kal Johan – ret nedover med mange Flag oppe paa Husene og mange, som stod ret ut, og ganske svart af Folk – og Akershus – og Fjorden. Jamen var det deiligt, hu' var kommet med lel – endda det var naa fælt leit med den gamle, fæle Vinterkjolen hendes, som hu' skulde gaa bar i, ossaa alle de andre, som hadde saanne nye Vaarkaaper – hun var ligesom et rent Udskud hun, men det fik naa være det samme – 17de Mai var en Dag for sig sjæl. – Hurra! – hadde hun nær ropt ut i Luften.

Det hadde nu vært idiotisk domt af hende ossaa det da – at hun ikke hadde

sydd den Vaarkaapen. Men hun havde jo trod, hun aldrig skulde faa Morro af at gaa ut mere – Gud, aa dom hun var! – 17de Mai, Hurrah!

«Hurra–a–ah!» – gik det bagover hele Toget og videre bagover rundt Slottet og kom frem paa den andre Siden, hvor de strømmede opover, og [115] da begyndte de første paanyt igjen – og saaledes gik det uafladelig – – – – –

«Aa er 'en henne naa, aa er 'en henne naa?» ropte Mor Kristiansen i Klemme i Trængslen ved Posthushjørnet. – «Aa Gud bæere mig!»

«Ja – vi skal finde'n strax – la mig sætte Tørklæe lidt likere paa Hodet dit bare.»

Medens de førtes videre af Trykket rundt Hjørnet, fik Albertine rettet paa Tørklæe og puttet ind nogle tynde, graa Haartjafser, som havde revet sig løs.

«Du er saa svet ossaa saa, Mor – kom, ska' jeg tørke af dig.»

«Jeg tror, han er etter os naa –.»

«Aa – ja, vi finder 'en nok, har jeg tænkt.»

De var kommet ned paa Fæstningen.

«Se, der er Fanen til Skoleskibet, ser du – Flagget lige under Talestolen, la vors se til at komme dit, for der staar 'en jo.» – «Ja la' vors det – la' vors det.»

«Aa omforlaels, Di.»

«Ser du 'en naa?»

«Ja – da – her er 'en.» – «Ja – der er 'en jo. Saa ja – ja faar jeg laane Lommetørklæ' dit da, Tina, aa tørke a' mig Svetten med. Huf, det er da fælt saa varmt ossaa – Sola skinner [116] alt temmelig bra, hu!» «Ja – men det er da deiligt – det er deiligt Veir idag lel.» – «Ja – det er deiligt – ja, det er det rigtig. – Se, aa bra' Edvard ser ut, ja det var det, jeg sa', jeg – naar bare Varmen kom i Veiret, sa' jeg – der –.»

«Hurra–a–a–ah!» Fanfare.

«Se der er han, som skal holde Talen. Gud, aa fin! – hvidt Slips aa hvite Hansker – det er vel en orntlig Student,» sa' Mor Kristiansen.

Fanfare, Studenten tog Duskeluen af, Solen skinte paa hans ungdommelige Hode. Bagom var den blaa Luft.

Endelig blev der Stilhed. Han begyndte.

«Gutter! I har jo alle med Stolthed og Begeistring læst vor gamle Kongesaga.

Harald Haarfager, Olaf Trygvason, Sverre og Haakon har spredt Glans over vort Lands Historie og værget om gamle Norges Frihed.

Og Norge var æret og frygtet, men fordi Bror vendte Sværdet mod Bror og Norge blev plettet af sine egne Børns Blod, ramtes vort Land af den største Ulykke, det misted sin Frihed, og i firehundrede lange Aar maatte vore Fædre lyde en fremmed Magts Bud.

Det var Norges Nat, men Gudskelov, en ny Dag oprandt. I 1814 reiste Norge sig efter den [117] lange Nat – og det med slig Kraft, at alle Baand og Lænker brast og det stod der stærkt og frit. Og med vore Oldeforældre begynder en ny og herlig Saga for Norge. Den 17de Mai 1814 er Sagaens første Mærkedag, og vor Far og Bedstefar har føiet flere til. Og naar du nu idag staar her og jubler dit Hurra – da lover du med det samme, at ogsaa du, naar du blir Mand, vil væрге om vort gamle, kjære Norges Frihed og Ære.

Og Flagget, som du svinger i din Haand, er Frihedstegnet. Den Dag, du mister det, mister Norge sin Frihed.

Saa hold det da fast, at Norge ikke maa miste sit dyreste Eie, men staa frit og fast som sine egne Fjeld! Leve Norge!»

«Hurra–Hurra–a–h! Hurra, Hurra–a–a –a–a–a–a–a–h!» Fanfare.

«Ja – naa kan du gjerne flire naa, men ikke under Talen, skjønner du vel –» sa' Mor Kristiansen – hun lo selv.

Enkelte Hurraer hist og her udover Pladsen.

«Aa pyt san, det gjorde ikke noe, det er 17de Mai idag, har jeg tænkt.»

De voxne og Smaapigerne brød ind imellem Flaggene – de brogede Flækkerne saaes ikke [118] længer i lange Slangebugtninger, men blev saad udover det hele.

«Naa faar vi se til at faa fat i han Edvard. – Nei, vent lidt, der er en tel.»

En ældre Mand tog af sig en blank Floschat oppe paa Talerstolen – han var skaldet – og bevægede Læberne og slog ud med Haanden og gabte svært tilslut og reiste sig paa Tærne og rakte Floschatten mot Himlen – Hurra–a–h! Fanfare.

«Aa var det, han sa' for noe?» spurgte Mor Kristiansen. «Aa var det for –?» «Det var for Hendrik Wergeland. Jeg hørte han sa' tilslut – «længe leve Hendrik Wergelands Minde!» sa' en ved Siden af. – «Neimen naa faar vi passe paa, at 'n

Edvard ikke blir borte for vors igjen», sa' Albertine.

«Der er 'n.»

Der var blit større og større Aabninger i Mængden; den blev staaende igjen hist og her i Pytter med røe og blaa Flækker paa.

«Ja, ja, det var *den* Morroa – det var en nydelig Tale, – ja, naa faar vi vel rusle hjem igjen naa da.»

«Neidda Mor – vi gaar ikke hjem med det samre, Mor,» sa' Edvard – hans Øine tindrede, [119] og han var stærkt rød i Kinderne – jeg skal ta' i et Glas Øl jeg, om Dere vil, det er jo 17de Mai, eller kanske Dere vil heller ha' Brus?» – Han stak Næven i den høire Lommen.

De lo, men – jo, de sa' tak, og de vilde helst ha' Øl – det skulde være svært bra' aa faa sig et Glas Øl. Albertine syntes, at de burde gaa op i Pavillonon, for der var det finest og penest, og der var Morro at sidde og se paa Folk – og hun syntes, at de burde ta' Kirkegaden og Kal Johan.

Men gid – bare hun hadde havt den nye Vaarkaapen sin, hvor idiotisk dumt, at hun ikke hadde gjort færdig den, hu' vidste jo aldeles, aassen den skulde være – bare fordi hu' hadde vært lei sig sjæl – ja naa kunde hu' ha' det saa godt naa, det var rigtig tilpas til hende ossaa, naa kunde hu' gaa i den gamle graa Vinterkjolen sin naa – uden Løitnant og Plissé eller noenting – og alle de andre da, som hadde fiffet sig op med nyt til 17de Mai – bare ikke hun, aa – ja – det fik være det samme, hu' fik faa Lov til at morre sig paa 17de Mai lel, og hun skulde love, at hun skulde bli fin til Pinsen, ja *da* skulde hu' da ialfald ha' færdig en, som var *orntlig* pen. Der var Ingebret. Gud – der sat jo Helgesen og Smith jo – og drak. – De begynder [120] nok tidlig – aa ja, det er jo 17de Mai. – Naa hadde de vel holdt op at hilse paa *hende*, forhaabentlig. – Hun skulde ialfald ikke hilse igjen. – Nei – jamen! Hun bøiede Hodet og hilste igjen. – Aa gid – bare hun hadde hat den nye Vaarkaapen sin! – Ja – ja – de skulde faa se – til Pinsen. Naa hadde nok Helgesen faat splinternye Buxer igjen – de var brune sribede, saavidt hun havde kunnet se i Farten.

Ja – det var virkelig sandt det. som Jossa sa', at de hadde pene Klæer – især Helgesen – det var vist den fineste Herren i Byen. Det var godt, ikke Gamla saa, at hun hilste, det havde vel blit sliig Graving og Spøring.

«Du, Mor – Læreren lovte mig, at jeg skulde faa Plads paa Skoleskibet igjen

til Hosten, for jeg sa', at da var jeg bra igjen», sa' Edvard.

«Ja – du er vist mye bedre idag, Gutten min – ja, det er det, som er bedre end al Doktorering, naar atte Varmen kommer i Veiret.»

«Pyt san, ja jeg er mye bedre – jeg skrek Hurra mye høiere end de andre, det sa' dem sjæl.»

«Ja – jeg hørte det, du gjorde det, Gutten min.»

«Ja – jeg gjorde det.»

«Du Mor – det var to Gutter af Borgerskolen, [121] som skulde ha' Juling baketter af Fredrik – han lofte dem det, for det dem gik med rent Flag – han kunde ikke idag, for det han bar Fanen, men han lofte dem til næste Gang, han traf dem, aa Gud, aa dem faar! Synes du ikke, dem har indelig godt af det?»

Jo, Mor Kristiansen syntes ogsaa det.

De var kommet op paa Bakken ved Bergwitz, Slottet laa foran dem paa den andre Bakken ligeoverfor. Fra alle Husene hang der Flag.

«Er du træt naa, Edvard? Jeg synes, du drar dig saa – det er jo rimeligt ossaa, du, som ikke er vant til at være ute. – Kom, skal jeg leie dig!»

«Aa langtifra – træt jeg? Neidda!» og han svingede sit Flag.

De var kommet op til Pavillonen – der var fuldt af Folk utenfor allerede. Edvard fandt et Bord alligevel, i det samme noen reiste sig.

«Ja, naa faar Dere ha' værsgo – og sitte ner. Aa Di, aa vil Di – faa hit en Flaske bajerst Øl da Di og tre Glasser.»

Endelig kom det.

«Aa mye?» han holdt sin lille gjennemsigtige Næve med det blaa Ankeret paa knyttet.

[122] «40 øre.»

Han aabnede Næven og slap en 50-Øring paa Brettet. Opvarteren vilde gi' ham 10 øre tilbage, men han lagde sig bagover og sa: «Nei – værsgo – det kan Dere faa sjæl, det, som blir igjen! – Det var fælt mye, men det er ikke 17de Mai mere end en Gang om Aaret, har jeg tænkt», sa' han, tog Flasken og tørked af Aabningen med det indre af Haanden – slog saa en rask Skvæt i sit eget Glas, derpaa de andres skummende fuldt og endelig igjen til sig selv.

«Det er deiligt Veir», sa' Mor Kristiansen.

De sat en Stund. «Ja, naa faar Dere ha' værsgo», sa' Edvard og tog sit Glas – han hostede – «Værsgo –!»

De tog nølende sine Glasser.

«Ja – værsgo da vel!»

«Skaal da, Mor! Skaal da, Tina!»

«Skaal da, Edvard!»

«Skaal for 17de Mai!»

«Skaal!»

«Ja, naa faar Dere værsgo drikke ut, for der er igjen en liten Skvæt her – der gaar fire Glasser paa en Flaske bajerst øl. Værsgo!»

«Skaal for 17de Mai – Skaal!» De drak. [123] Han tog Flasken og delte ligelig det sidste, som var igjen.

«Nei, aa deiligt Veir det blei da!»

«Ja – det er altid» – han fik et Hosteanfald – «det er altid pent Veir paa 17de Mai.»

Han hadde tat op Lommetorklæe sit og holdt det for Munden; da han tog det væk, var der lidt Blod paa det; han saa fort paa de andre, Gamla hadde ikke set det, men Albertine – han smilte til hende og rysted paa Hodet. – «Pyt san!» sa' han og stak Lommetørklæet i Lommen.

De sat en Stund.

«Jeg synes, du er lidt bleg, Edvard naa kan det være nok for idag, tænker jeg. Du er vel lidt træt vel – en anden Dag kan du være længer ute. Naa tænker jeg, vi gaar hjem. Varmen er ikke kommet rigtig orntlig i Veiret endda, ser du.»

»Kom, skal jeg leie dig.»

Der var kommet mange flere fine ut nu, og der var fuldt paa Karl Johans Gade af lyse, vaarpyntede Folk i Solen under de store Flag. De gik sagte nedover – Mor Kristiansen holdt ham under Armen. Albertine gik paa den andre Siden.

«Nei, aa deiligt Veir det er da!» sa' Edvard.

[124] De kom tilsidst til Storthingsbygningen. – Neimen, – var det ikke Jossa? Gud! saa fin!

«Goddag, Goddag, det var godt, jeg traf dig, jeg ved ikke, hvad du syns! Maa jeg by dig den Kaapen, Mor – den er ikke daarlig, har jeg tænkt – og Hatten?»

Modelhat fra Paris – er det ikke deiligt Veir? Nei, er du ute da, Edvard? Vil du være Kjæresten min? Idag skal vi holde *orntlig* Gøi! Kom naa, Tina – du *vil* da vel ikke gaa hjem endda? Er du *gælen?*»

Nei – hun kunde gjerne gaa lidt til.

«Du kan da vel vite, du maa se Fanetoget Klokka fire – og væra med paa Folkefesten i Kveld.»

Ja – hun vilde se paa Fanetoget, men hun vilde ikke gaa paa Folkefesten.

Hun blev staaende lidt, da de hadde sagt adjø – det var i Grunden noksaa pent alligevel det Sjalet til Gamla – det kom frem flere Ganger igjen – indimellem Folk. Det saa næsten ut, som de to Ryggene gik og støttet sig til hverandre begge to, for at de ikke skulde falde. Der kom de frem igjen. Naa blev de borte – naa kom de frem igjen. Jossa snakked uafladelig og dro' i hende. Edvard saa ut, som om der var Tæring i Klæerne. Flagget hang slapt ned fra [125] den foldede Skuldren, som støttede sig til Mor Kristiansens skjæve, bøiede Ryg. Hun burde vist ha' gaat med dem alligevel. Edvard saa saa gruelig daarlig ut. Naa var de blet rent borte.

Jossa hadde snakket i et Kjør. – «Er jeg ikke fin?»

«Du Jossa – aa har du faat alle disse fine Klæerne fra da? – Du skulde ikke tat knaldgrønt Silkefor i Hatten – det er ikke pent sammen med den gule Pandeluggen din, ossaa skulde du klippe den litegranne – det ser ut, som du ingen Øier har – smaa var de før, men naa er dem rent borte – ossaa blaa Handsker, er du *gælen?* – men aa har du faat Penger fra til alt dette herre?»

«Jeg er forlovet med en fin Herre, og han har klæd mig op – ossaa har'n git mig 20 Kroner til Morro idag – jeg vet ikke, hvad du syns – skal vi kjøre paa Lågers-øen? Eller hvad skal vi gjøre for noe – vi blir i Byen aa spiser Middag naturligvis.»

«Hvad er det for en fin Herre da, Jossa?»

«Det er en Grosserer – jeg har ikke Lov at si', hvad han hetter – han er ikke saa svært ung netop – men fælände hyggelig –»

«Jossa! Jossa!»

*

[126] «Tina – faar jeg presentere for dig Kand. Helgesen og Stud. Smith,» sa'

Jossa aldeles rød i Hodet af Dansen om Aftenen paa Folkefesten; Haarluggen var ganske hvid imod den mørke, sprængte Hud med Sveddraaberne paa, som hun uafladelig tørkede bort.

Albertine bukkede, de to Herrer gjorde hver alvorlig en stiv Kompliment og lettede paa Hatterne. Helgesen spurgte, om hun vilde danse med ham –.

«Jada –.»

Et Øieblik efter var de gennem Ringen og inde i Støvsken. Gud, hvor fast og godt han holdt hende – han *kunde* danse Polka han – ossaa hadde han noe fint lugtendes paa sig, som slog imod hende, hver Gang hun kom nær ind paa ham –. «Gud, ikke saa længe baglængs – jeg blir rent hugælen» – det var græsselig leit, at hun ikke havde Handsker paa – aa, hvor det var deiligt – aa, hvor det var Morro! Han danset saa godt og støt og rolig og pent – ja, han kunde danse han, det var sikkert. – Saa – naa vilde 'n vist holde op – nei jamen dro 'n ikke paa igjen da. – Au – ha – ha – det var en orntlig Puf! De blev kastet bort i Ringen. – [127] Han bukked og gav hende sin Arm – førte hende ud af Ringen: «Vil De na' Brus eller Øl?»

«Tak, øl!»

«Ja, det skulde rigtig bli' godt aa faa sig et Glas Øl lel – puh!»

«Tak!»

«Et Glas Øl til?»

«Nei Tak, ikke mere – aa ja kanskje et da bare – Skaal!»

Aa var det blit a' Jossa da mon? – Hun syntes, hun hadde set den gule Pandedotten hendes fyge og daske til alle Kanter derinde i Dansen – «der kommer dem.»

Jossa og Smith borede sig ud af Ringen; han holdt hende om Livet endda, og hun hadde Armen sin paa hans Ryg; med venstre Haand holdt hun en liden vaad Klump af et Lommetørklæ, som hun uafladelig for op i Ansigtet med. Al Krøllen var gaat af Pandeluggen, og den hang i lange, gulsorte Traaer nedover de smaa Øinene, som glimtede frem bagom.

«Puh! Er det ikke Morro, Tina? – Naa vil jeg danse med Helgesen. saa kan du danse med Smith engang – aa – han danser vel yndig – aassen er det gaat med Løitnanten min? – Drekker Dere Øl, Dere? – Skjænk mig et [128] Glas da vel –

Tak – kom naa Helgesenfar – naa skal du danse med mig, Gutten min. – Vi har drukket Dus vi, skjønner du, Tina. Kom naa!» –

«Nei», sa' Helgesen, «nu vil jeg ikke danse mere. – Skal vi spasere lidt bort paa Volden, Frøken Kristiansen?» –

»Nei hør paa den!» ropte Jossa, – «noen kalder det spasere forresten –. Ja jo, kom da Smith, du er ikke saa fin paa det du.»

Paa den ene Siden, langt borte hørte de Duren af Dansen og Musiken bag de store Bygningerne – paa den andre Siden laa Skibene langt nede med de sorte Masterne og Ræerne paa Kryds og Tvers op over de mørke Aaserne bagom, med Lygten øverst oppe og med grønne og gule og røde Lys nede, som speilte sig i det sorte, stille Vandet – ret ned.

«Skal vi sætte os her?»

Han holdt Armen om hendes Liv ligesom i Dansen og sat nær indpaa hende; hun kjendte den fine Lugten igjen – sad og saa udover Volden paa alle Speilingerne og Skibene paa Hovedøen.

Musiken hørtes fjernt, en Gang imellem kom [129] et Par langsomt hviskende forbi dem i den halvlyse Nat og søgte en Bænk.

«Naa tror jeg, døm speller Reilænder,» sa hun sagte.

«Ja – skal vi gaa hen igjen aa danse?»

»Nei –!»

Der var gaat en Stund, og de havde siddet og smaasnakked. Det var, ligesom de hadde kjendt hverandre længe. Han hadde fortalt hende, at han hadde lagt Mærke til hende fra Grand, og at hun var den allervakreste Pige i Kristiania – ja ikke alene det, men vakrere end alle Damerne tilsammen, og han hadde spurgd hende, om hun ikke hadde en Søster. Neidda – hun hadde ingen Søster, bare en Bror, som var syg. Og han hadde talt saa pent og fornuftig med hende, – sagt, at hun maatte være fornuftig og forsigtig og ikke gjøre som alle de andre, som det gik saa galt med – for det var svært farligt med hende det, at hun var saa vakker – hun burde forlove sig og gifte sig – det kunde ikke være noe vanskeligt for hende at faa en bra Mand, som var lidt velstaaende. Ja, saa vakker, som hun var, saa kunde det da let hænde det, at hun kunde bli gift op i de høiere Samfundslag, sa han, det kom bare an [130] paa at ikke være dom og kaste sig væk naa. Hun burde naa slettes ikke gaa med Jossa saa mye – for Jossa hadde ikke noe godt

Rygte, og det skadede hende svært, det vidste han, at hun gik saa meget med hende. Han tog Armen lidt tættere om hendes Liv.

«Hvad er det for noe godt Lugtenes, Dere har paa Dere?» spurgte hun; «det er vist forfærdelig fint – jeg har aldrig kjendt den Lugten før.»

Han sa', at det hedte Eau de Lubin.

Et Dampskib kom glidenes sagte, sagte frem fra Fæstningsbryggen med et stort grønt Lys paa Siden og ligesom en stor Stjerne oppe i Masten.

»Ja – hun havde nok ossaa trod det, at Jossa var svært letsindig, men hun trodde, det var ikke noe værre.»

Jo – hun burde slet ikke gaa sammen med Jossa – for det vilde nok ikke vare længe, før Jossa fik Indkaldelse – sa' han.

«Nei – er det muligt?» Nei, da vilde hun rigtignok ikke gaa med hende. Dampbaaden gled udover.

«Den gaar den indre Leden». sa' han.

«Ja, den gjør nok det.»

Nei – se! Der steg op en Raket fra Dampskibet i den halvlyse Nat og fulgtes af mange flere.

[131] «Ja, de gaar nemlig altid der, disse store – nei, jeg skal si' Dem en Ting, jeg siger Dem altsaa alt dette om Jossa, fordi jeg virkelig har følt saan svær Interesse for Dem, jeg, Frøken – fra den første Gangen – saa har jeg tænkt, at det vilde være leit, om disse Fyrene, som flyer omkring og forfører unge Piger, skulde faa fat i Dem og ødelægge Dem, for jeg skjønte nok det, at det ikke vilde vare længe, før de forsøgte, saa vakker, som De var – »

«Faar jeg Lov til at spørge Dere om en Tingen?» sa' hun. «Var det for det, Jossa var saan, som Dere sier, at Dere ikke vilde danse med hende før?»

«Javist, jeg vil nok ikke danse med Jossa – saa Folk ser paa det.»

De sad stille en Stund – Musiken stansede bag Husene – der kom flere og flere Par – det var en Pause.

«Tænk – at Dere er saan», sa' hun endelig, »det havde jeg da slet ikke trod.»

«Hvordan saan?»

«Nei – jeg trodde, at Dere var saan som andre Herrer – jeg – som er efter Pigerne bestandig og gjør dem uløkkelige – ialfald de fine Herrerne med

Floshatter og pene Klæer, som gaar [132] saan paa Kal Johan – for de er de værste, og Dere er den, som er penest og finest klæd af dem allesammen.»

«Saa tænkte De, jeg var værst ossaa» – han lo. «Aa – ja – jeg har nok vært med lidt – jeg er ikke født igaar heller – naturligvis – kanskje jeg havde tat det paa en anden Maade ossaa, hvis jeg ikke hadde likt Dem saa svært godt; men jeg synes altsaa, De er altfor god til at gaa denne almindelige Veien – jeg vil Dem vel – husk paa det – jeg vil gjerne, at vi skal være gode Venner, og husk paa det – hvis De skulde komme i noenslags Uleilighed noengang, saa kom til mig, og hvis jeg kan hjælpe Dem paa noen Sæt eller Vis enten med Raad eller Daad, saa skal jeg svært gjerne gjøre det. Vil De det?» Han holdt hende fast ind til sig.

De begyndte paa en Polka. Lidt efter lidt forsvandt de halvt forvaskede Par, som gik frem og tilbage foran dem; – bare Skildvagten blev staaende igjen ved Kanonerne med Hovedøen bag sig.

«Ja tak», hviskede hun og lænede Hodet til hans Skulder. Hun lugtede den fine Lugten – Aadelybeng hadde han kaldt det – hun blev saa rar og ør i Hovedet af den, syntes hun.

[133] «Nu er det vist nemlig bedst, De gaar hjem», sa' han – «jeg skal følge Dem – hvor bor De henne?»

«Norbygaden No. 7. – Jamen vi maa finde Jossa!»

«Har De glemt det alt da – at De nemlig slet ikke maa være sammen med Jossa? Desuden er det umuligt at finde hende derinde naa mellem alle de Menneskene. Kom, lad os gaa – tag mig under Armen – nei, ikke saa løst – De er nok ikke flink til at holde under Armen – det maa De først lære – De maa nemlig være meget, meget tungere paa den. De maa læne Dem – saa'n ja – nu gaar det an – saa'n, at Deres Skulder støder mod min – saa'n ja.»

*

«Her maa vi stanse», sa' Albertine paa Hjørnet af Lakkegaden og Norbygaden. «Gud, det er Lys i Vinduerne endda – Gamla sidder oppe – her maa De ikke følge mig længer.»

«Vil De træffe mig igjen en anden Dag, naar jeg skriver til Dem?» spurgte han. «Jeg maa da nemlig snakke mere med Dem – især naar jeg altsaa skal ha' et øie med Dem.»

«Ja, jeg vil gjerne træffe Dere – det er ligesom jeg hadde kjendt Dere saa svært længe.»

[134] «Ossaa skal jeg si' Dem en Ting, Albertine – De skal ikke si' «Dere» – De skal si' De og Dem – De er nemlig altfor pen og fin til at snakke saa'n.»

«Ja – Gud – jeg vil saa fælt gjerne lære aa snakke fint saa. Tak skal – De – ha –. Bare si' mig mere saa'nt, saa er – De – snil.»

Han trykkede hende ind til sig.

«Hvad var det, De sa' det hed – det Lugtenes, – *De* – har?»

«Eau de Lubin –»

Han bøiede sig ned og kyssede hende –.

« Godnat.»

« Godnat» –.

Hun blev staaende tilbage i en Duft af Eau de Lubin – med halvaabne, forundrede Læber. Hans Skridt tabte sig nedover Lakkegaden.

Hun blev staaende lidt. Himlen var fuld af Stjerner.

Saa gik hun sagte ind.

Gamla sat paa Stolen ved Ovnens i 17-Maistesen sin. Hun saa op. Hun havde graadt. Albertine gik henover til hende.

«Jeg blev længe ute.»

*

[135] Det var 8 Dage senere. Klokkeren slog et hæst Slag bag den blaamalte Væggen.

Vaarkaaben var færdig. Men nu var den blet til en liden kort Sommerkuffte. Bitte, bitte smaa sorte Ruder over den lysegraa Bund – en liden Brystlomme paa venstre Side og en liden mørkegrøn Silkelap op af den som Lommetørklæ.

Den havde allerede været færdig i flere Dage, og hun havde gaat paa Karl Johan med den hver Dag ved Musiken og mødt ham, som havde sine brunstribede 'Buxer paa og havde vært svært elegant og havde hilst dybt paa hende, selv en Dag, han gik sammen med den pene Frk. Møller, men da havde han ikke hilst saa dybt som ellers. Albertine havde faat 3 Brev fra ham – til Frk. Albertine Kristiansen, Norbygaden No. 7 – og hun kunde dem udenad; først

havde han skrevet «kjære Frk. Albertine» og bedt hende møde ham om Aftenen nede paa Fæstningen, og da havde han kysset hende igjen – to Ganger – en Gang paa Fæstningen og en Gang nede i Børshaven, da han fulgte hende hjem, og Dagen efter havde han skrevet «kjære Albertine, vil *Du* møde mig?» og da havde han kysset hende vist fem Gange – og han havde [136] talt pent og fornuftig med hende og bedt hende være forsigtig – rigtig forsigtig.

Han advarede hende bestandig. Hun syntes, han maatte være den snilleste Herre i Verden, som han var den peneste og den fineste. – Men der var en Ting, som hun undrede sig over og havde syntes ikke var rigtig. Naar han var saa græsselig fin forresten og havde saan Smag, hvorfor havde han da fillede Støvler og skjæve Hæler? Hun havde set det, naar han slog Benene Over Kors, naar de sad paa Bænken nede paa Fæstningsvolden. Hun havde altid syntes, at det var det simpleste af alt det at ikke være pen paa Bena – for det var ligesom man trodde, at det var vanskeligere for Folk at se det der, og hun havde tænkt svært meget paa det for hun tænkte bestandig paa den første Aftenen dernede paa 17de Mai og paa hvert Ord, som han havde sagt. «Dere» havde hun kommet til at si et Par Gange – men hun havde grebet sig i det – aldrig til ham – naturligvis – det havde vært til Olsa, da hun havde vært inde paa Geburtsdagskaffi. Nei, naar hun var sammen med ham saa kunde hun ikke si Dere; det var ligesom hun ogsaa blev finere bare af at [137] være sammen med ham, og hun lærte altid noe nyt.

En Aften havde de været paa Victoriatheatret, og da havde han sagt til hende, at hun ikke maatte spise med Kniven, men med Gaflen – ja naturligvis! og hun kunde heller ikke forstaa, at hun havde kunnet gjøre noget sligt – for nu skjønte hun, at det var svært simpelt, og hun syntes, det var stygt, naar hun saa Gamla om Middagen ta' og kjøre Kniven helt til Skaftet ind i Kjæften, og Oline gjorde det ossaa – en Dag hun var i Norbygaden – det var rart forresten, saamange fine Herrer som hun havde været sammen med i sin Tid. Ja – hun vilde gjerne lære en Masse saane Ting, og hun lærte noe nyt hver Gang, og han sa', at hun var svært lærenem af sig, og om noen Tid kunde hun bli ligesaa go' som noen fin Dame i Byen – for det var nu mange af dem ogsaa, som ikke var saa fine, som de saa ut til.

Men idag vilde hun si' til ham, at hun syntes, det var rigtig rart, han gik med de fillete Saalerne og de skjæve Hælerne, for *det* var nu slet ikke fint, og naar han var saa fin forresten saa, – hun havde holdt paa at spørge ham sidst, om det

kanskje [138] var moderne, men hun havde ikke turdet; men nu kjendte hun ham meget bedre. –

Klokken slog bag Væggen. –

1–2–3–4–5–. Naa! – om 2½ Time!

Hun tænkte forresten mye mindre paa Støvlerne hans nu paa det sidste end i Begyndelsen – det var ligesom det ikke gjorde noe videre nu mere – det var ligesom det blev mye mindre simpelt nu, bare fordi det var ham, som gjorde det. I aften vilde hun ogsaa si', at hun havde løiet for ham, og at hun virkelig var Søster til Oline Kristiansen – for hun vilde ikke lyve for ham, ialfald ikke saamye – hun vilde slet ikke lyve for ham; lidt efter lidt vilde hun fortælle ham alting – alting – kanskje hun engang kunde komme til at kjende ham saa godt, at hun kunde spørge ham ut om det med Oline, og hvordan det forholdt sig med alt det derre – for han var saa klog og hadde Greie paa alting i Verden, og hun generte sig mindre for ham end selv for Jossa. – Jossa vilde hun aldrig mer være sammens med, endda hun syntes det var leit, for hun var nu gla' i Jossa lel. – Jossa var bare letsindig – stakkar – men hun havde sagt det lige til hende, hvorfor hun ⁿⁱ ikke kunde være sammen med hende, og Jossa hadde skjønt, at det [139] var riktigt, og bare bedt, om hun kunde faa Lov at komme hjem til hende, selv om Albertine ikke vilde gaa med hende paa Gaden.

Forresten saa tænkte hun nu slettes ikke mere saa mye paa alt dette med Oline, som hun hadde gjort før. – Hun bare tænkte paa alt det, han havde sagt, og aassen han saa ut, og det som han havde lært hende, og øvede sig i det, mens hun sat og sydde.

Han vilde, hun skulde lære Skræddersøm, hadde han sagt, og han vilde se, om han ikke skulde finde noen Udvei til det – eller noe andet, som hun kunde tjene flere Penger ved, saa hun kunde være uafhængig, hadde han sagt. Han var saa forfærdelig snil, for jo mere hun kunde, des bedre havde hun for at staa imot alle Farerne med, og des lettere hadde hun for at bli godt gift. Hun hadde da aldrig trod, at der fandtes fine Herrer, som var saa snille og skikkelige.

Nei, naa maatte hun rigtig sy paa Kraft, saa hun kunde bli færdig med dette Filleskjørtet, saa hun ikke skulde komme for sent. – Forresten var det ikke det, som var vanskeligst, men hun maatte altid stræve svært for ikke at komme for tidlig, for det vidste hun ikke var [140] fint; det var altid Herren, som skulde være

først paa Flækken.

Ja – han var en god Ven at ha', og hun vilde ønske, at han maatte faa det rigtig godt i Verden. Men Frk. Møller kunde hun ikke rigtig li – ja hun var jo fin og rik nok – ikke for det – men hun syntes slet ikke, at hun var god nok til ham. Og saa forfærdelig pen var hun da slettes ikke – det var bare fordi Søsteren var saa styg, det, at de kaldte hende for den pene Frk. Møller, og saa syntes hun slettes ikke, at hun havde rigtig god Smag – nei, det syntes hun slettes ikke – nei, hun maatte rigtig undskylde, men hun kunde aldeles ikke faa det ind i sit Hode, at den svære Hatten bag i Nakken var noe pen – hun saa rigtignok temmelig jaaalete ut, og hun var slet ikke god nok til ham – han, som var den fineste og peneste Herren i Byen at se til.

Og saa snil atpaa – tænk, at han tænkte saa mye paa at faa hende godt gift! Aa, gid hun havde vært en fin og rik Dame af bedre Folk som Frk. Møller – kanskje han da hadde blet forlibt i hende og hadde giftet sjg med hende – da skulde hun nok ikke rømme Brudenatten [141] lel – nei, ham var hun ikke bange for. Klokken slog et Slag. Naa var den 1/26.

«Gud – aa langsomt Tia gaar, naar'n venter!»

*

Hun var nok lidt for tidlig ute alligevel, saa hun paa Uhret paa vor Frelser – hun kunde gaa nedom Bryggen og se lidt paa Dampskibene. Endelig kom Viserne paa Tolduhret henimod 7 – naar hun nu gik langsomt, saa kom hun 5 Minuter forsent, og det var passe. Bare han var kommet! Hun skraadde over Grev Wedels Plads og gik forbi Arsenalet bortunder de gamle Træerne, som stod der med Stammen paa skraa til forskjellige Kanter med friskt grønt Løv. Idag vilde hun si Du til ham – prøve, om hun kunde. Hun havde Hjerteklap. – Hun saa de brunstribede Buxerne hans og Flossen bag Træstammerne.

De satte sig paa Bænken.

Røde Bøier vuggede sagte op og ned i de sidste Smaadønninger efter den døende Solgangsvind og Dampskibsølgerne efter en liden Ormsundsbaad. – En Lystkutter med slappe Seil blev drevet ind mod Baadforeningen af én svær, tung, plaskende Aare.

[142] Han saa paa sit Uhr. – «Du Albertine – idag kan jeg ikke være her

længe, men jeg har altsaa noe svært alvorligt, som jeg maa tale med dig om idag. Huf – der kommer noen.»

Der nærmet sig faste smaa Skridt borte i Alleen. De sat stille. Albertine saa op, i det samme han gik forbi – hun skvat – det var Fuldmægtigen, han hilste paa Helgesen. Han gik altsaa efter hende – kanskje kun ikke havde Lov til at sitte her, men nei – hun lod strax som ingenting, kanskje Helgesen kunde tro, at hun havde havt noe med Politiet at gjore. – «Hvem var det?» spurgte hun.

«Politifuldmægtig Winther.» –

«Aa – naa!»

«Jeg har noe alvorligt at snakke med Dig om» – han saa paa sit Uhr, «og jeg har liden Tid. Jeg skal si' Dig noe, Albertine – jeg har tænkt paa det længe, men jeg har ikke kommet mig til at si' det – men nu skal Du høre, for nu gaar det ikke an længer. Det gaar ikke an mere, at jeg træffer Dig – det – det er ikke godt – hvad jeg vilde si – jeg tror, at vi maa holde op – for nemlig senere, saa er det altsaa meget vanskeligere – medens nu – nu kan det altsaa vel arrangeres endda. – Tingen er – jeg mærker altsaa det, at jeg er ikke mere saameget [143] Herre over mig selv, som jeg trodde, jeg var ligeoverfor Dig – og jeg synes, jeg mærker, at Du heller ikke stiller Dig kold ligeoverfor mig – nemlig – ogsaa er det altsaa Folkesak da ser Du – Folk har begyndt at snakke, og jeg faar høre mangt og meget, og Du har heller ikke godt af det, som sies om Dig. – Tror Du ikke det selv, at det er det rigtigste det, som jeg sier?»

Hun saa ned paa en svær rød Bøie med mange svære Touger og Kjættinger i – midt paa Havnen.

«Tror Du ikke det», spurgte han og drog hende indtil sig – «at det er bedst?»

«Jo – kanskje», svarte hun sagte.

«Men vi – vil vedbli at være goe Venner – ikke sandt – jeg vidste nok, at Du var en fornuftig Pige, som altsaa vilde ta' en slig Ting fornuftig. – Nei – nei – det er bedst at slutte, mens Legen er god – og jeg vil ikke være saan en, som gaar hen og forfører – en hæderlig Mand holder nemlig op i Tide, og det skjønner Du vel, at skulde vi holde ved slig, saa kunde det jo altsaa sluttet med det, at vi var blet rent gla i hverandre, og det vilde jo nemlig ikke været heldigt da, ser Du – hverken for Dig eller mig, og det vilde jo ogsaa vært svært stygt [144] af mig, som netop skulde passe paa Dig, det var jo altsaa det, jeg vilde, og ikkenoe andet.

Synes Du ikke – er du ikke enig med mig, Tina?»

Jo – hun skjøjnte sig jo rigtignok ikke saa godt paa alt sligt, men hun trodde, det var rigtigt fordi han sa' det. Han var svært snil og forfærdelig skikkelig og vilde hendes bedste, og det skulde hun altid sie, om hun hørte, at noen talte vont om ham.

En efter en kom Taarerne langsomt frem – en efter en drypped de ned paa hendes handskeløse store Haand.

Hun vendte Hodet halvt bort.

«Neimen graater Du da, Albertine?» Han lo og klappede hende paa Kindet. «Vær nu fornuftig» – der hørtes noen Skridt, han tog Armen væk fra hendes Liv.

Men saa blev de borte igjen, og han drog hende igjen tæt ind til sig.

«Saa siger jeg da «Du» til Dig for sidste Gang iaften, Albertine, men husk paa alt, hvad jeg har sagt Dig, og hvis Du nogensinde skulde behøve noenslags Hjælp eller noenslags Raad, saa maa Du altsaa komme til mig. Vil Du love mig det – Albertine –?»

– Jo hun lovte det – hun følte igjen en [145] Taare paa Haanden sin og tørkede den af paa Kuften.

«Neimen graater Du da Albertine – Du som er saa fornuftig?»

«Aa ja, det er bare noe Tøis af mig», svarte hun og tog op Lommetørklæ sit.

Han slog Benene overkors.

Han havde nye spidse Støvler paa – aa, hvor fine og spidse. –

«Sig mig en Ting da, Helgesen, er det fordi – at Di –», nei hun kunde ikke faa sagt «Du» – «skal forlove Dem med den pene Frøken Møller – at vi –?»

Han saa paa hende og smilte lidt. «Hvordan kommer Du paa det? – Ja – hvem ved – det er ikke umuligt – men det maa Du ikke snakke til noen om.»

Nei, hun skulde ikke det.

«Ja, nu er det vel bedst, vi gaar, da–» han saa paa sit Uhr. – «Jeg skal noensteder hen iaften. – Og jeg skulde jo følge Dig hjem –.»

«Nei, det behøves slet ikke», sa' hun – «det er saa lyst, og jeg vil gjerne sitte lidt, saa hvis Di har Hastværk saa – –.»

«Ja, ja – adjø da Albertine – saa træffes vi ikke mer – vil Du gi mig en Kys?»

[146] «Ja.» –

Hun følte Lugten af Eau de Lubin omkring sig igjen. –

Saan havde han aldrig kysset hende – og hun klyngede sig til ham og kyssede ham igjen mange Gange og længe for hver Gang.

«Ja adjø da, Albertine», han saa paa sit Uhr.

«Adjø», kunde hun neppe faa sagt – hun satte sig ned – saan havde han aldrig kysset hende.

Hun saa de rette, elegante Benene med de brune og hvide Striberne nedover, som fulgte Formen, gaa bortover Alléen og komme frem og bli borte og den rette slanke Ryggen og Fløshatten.

*

Nei, aldrig før havde han kysset hende slig. – Hun var jo blet rent hugælen – og med en Gang kom Taarerne igjen, ikke en efter en, men mange paa en Gang, og hele Havnen dansede for hendes Øine, og Lysene fra Lanterneerne fløi ud i lange, lange skiftende Straaler – saa kunde det jo ogsaa sluttet med, at vi var blet rent gla' i hverandre, havde han sagt – ja det var vist sandt – han var saa snil og fornuftig.

Mon det var for Frøken Møllers Skyld, at han havde kjøbt sig de nye Støvlerne? – Hun [147] kom da altsaa aldrig til at si' Du til ham. – Med engang kom Graaten, og hun vred sig hulkende og hviskede: «Gu' bære mig, Gu bære mig!»

*

Hun havde siddet der længe og husket om igjen alt det, som han havde sagt – og nu kunde hun det udenad, og Ordene kom af sig selv paa Tungen – atter og atter.

Hun hørte Skridt – kanskje han kom tilbage igjen og sa', at det var ikke sandt, det var bare noe Tøis alligevel men det var jo ikke noe Tøis heller. – Han havde jo Ret – og det var jo forfærdelig snilt af ham, saan som han hadde været imot hende, og dette her var jo aldeles rigtigt ogsaa – for det kunde jo godt sluttet med det, at hun var blet orntlig orntlig gla' i ham, og da kunde det ha kommet til at gaa galt med hende, hun havde kunnet blet Oline No 2, for det skjønte hun, og det havde hun da skjønt idag altfor godt det, at hun havde vondt for at si' nei til noenting, som han vilde, hun *kunde* ikke – langtifra – ja havde det blet ved slig,

saa havde hun vel blet den, som havde villet sjæl, – tænkte hun. Derfor var det godt, som det var.

Huf!

[148] Skridtene var blet borte, men der kom noen igjen, aa gid, aa gid!

Hun kunde ikke se derbort – hun vidste akkurat, hvorledes det vilde se ud, hvis det var ham, bag Træerne – naturligvis var det ham, det *maatte* jo være ham, han, som var saa snil, han kunde da ikke ville gjøre hende noe saa vondt, som at det ikke var ham – det var ham. Nei det vilde være altfor morsomt. – Hun saa bort.

Du store Gud – det var Fuldmægtigen. – Om han havde set hende kysse Helgesen – kanskje hun ikke havde Lov at sidde her! –

Tænk, om han tog hende ind paa Stationen med det samme. –

Du store Gud – aa ja forresten, det kunde naa være det samme alting i Verden naa – han havde ikke Uniform paa. – Skulde hun rømme, endda var det Tid – det var da svært, saa hjulbent, som han var da! – endda var det Tid, du store Gud! – Ja, han saa paa hende. – Aa ja, det kunde naa være akkurat – akkurat – akkurat det samme med alting – og hun hørte ligesom ind i øret Helgesens Stemme, som sagde: – «Det vilde jo altsaa være svært stygt af mig, som skulde passe paa Dig.» – Han stod foran hende. Hun var saa bange, hun var saa rolig.

[149] «Godaften, Albertine! Svært, saa sent Du er ute da. – Hvem er det, Du sidder og venter paa? – Jeg mødte Helgesen oppe i Gaden.»

Saa havde han set, at hun havde kysset ham herute – ossaa skulde hun vel paa Stationen. – Aa ja – det kunde være det samme med altingen. – Han tænkte vel, hun var Helgesens Holddame.

«Hvilken Helgesen?» spurgte hun og saa op, men strax ned igjen.

«Sludder», sa' han og lo.

«Ved Du ikke det, at det ikke er bra at være ute saa sent? Klokken er strax 12, den. Det er nok bedst, jeg faar tale med Dig lidt.»

Tale med hende?

«Gaa hjem naa og læg Dig, ossaa kom op til mig imorgen Aften Kl. 8. Toldbodgaden 5, 3dje Etage. Hvordan lever Oline?» Hun reiste sig fort og gik bortover Alléen. –

Aa ja, naa kunde det være det samme.

Toldbodgaden 5, 3dje Etage. –

Hun havde ikke sovet hele Natten, og hele næste Dag sad hun uden at sy ved Symaskinen med noe stort, vondt, mørkt, foran sig, som hun gruede sig for – til Aftenen. Ja, hun havde jo vidst, at det maatte komme engang, at det vilde komme engang, og nu var det kommet – [150] aa ja, det kunde jo være det samme – og hele Tiden hørte hun den silende Tagrenden utenfor, og Regnen spyttede paa Ruden i store Klyser, efter som Vindstødene kom.

Gamla hadde holdt Leven ossaa, fordi hun kom saa sent hjem.

– Naa saa hun, aa det bar hen med hende, havde hun sagt.

Aa ja, det kunde være det samme ossaa.

Huf, naar hun bare vidste, aassen hun skulde slippe!

– Toldbodgaden 5 – 3dje Etage. – Hun fik endda være gla', det ikke var paa Stationen, hun skulde. – Kanskje han betænkte sig. – Da Konstabelen gik forbi blev hun ræd, for hun kjendte ham ikke strax for alle de graa Regndraaberne, som var paa Ruden, og som kom igjen uafsladelig.

Gamla saa paa hende af og til hele Dagen og begyndte at ville fortælle hende noe morsomt om Olsa og lod, som hun var fornøiet, men hun skjønnte godt det var bare fordi hun var ræd – skulde hun si altingen til hende og be hende følge med sig? – Hun syntes hun, saa hende ta' frem det franske Sjalet sit af Skuffen – nei [151] det vilde hun ikke se – det blev vel kanskje bare med en Advarsel. –

Hun vilde ønske, det var den Tiden alt – men alligevel var hun ræd, da det blev Middag – for da var det med en Gang blet mye nærmere.

Skulde hun gaa bort til Oline og spørge hende til Raads om, hvad hun skulde gjøre?

Gamla saa, at hun ikke spiste noe, endda det var Ærter, som var det bedste, hun vidste. – «Og ikke heller til Morgens spiste Du jo. Aa er det, som feiler Dig, Jente?» Om en Stund sa' Gamla igjen: «Paa næste Torsdag kommer Far.»

Hun svarte ikke.

«Jeg haaber, da Edvard lever til han kommer.»

Hun svarte ikke.

Kl. 5 tog hun paa sig og gik. Hun kunde ikke sidde rolig længer.

«Jeg gaar bort for at se til Edvard», sa' hun.

Udenfor Oline gik hun længe op og ned – engang var hun helt oppe ved Entréedøren – og læste Visitkortet. – Nei – nei. –

Skulde hun snakke til Helgesen – han kjendte jo Winther? – Nei det var for sent. –

VII. Toldbodgaden 5 III.

[152] Endelig havde hun ringet for at faa en Ende paa det – hun var saa træt og elendig og udgraadt og øm under Fodsaalerne af at gaa op og ned paa Karl Johan.

Han lukkede selv op – paa en af Knaggerne hang Uniformshuen hans, og hun gik forbi, ind i Stuen.

En stærk Duft af Eau de Lubin opfyldte hele Værelset. Midt paa Gulvet stod et Bord med fint, tykt Bordtæppe paa og Vin og Kage og Mandler og Rosiner. Han skulde nok ha' Selskab.

«Tag af dig Tøiet da, Albertine.»

Tilvenstre var en Dør med grønne Portiærer foran, og et rødt Skjær kom gennem dem.

»Jeg synes, Du ser daarlig ut.»

[153] Hun satte sig paa Kanten af en Lænestol – han skjænked af en Karaffel – der hang en liden Sølvplade i en Kjæde om Halsen paa Karaflen, som det stod «Sherry» paa – hun saa igjen paa Bordtæppet, ja, det var tykt og loddent og fint med røde Blomster og gulbrun Bord. Gid hun turde ta' i det? Hun havde aldrig været i saa fint et Værelse. – Bagom havde hun Følelsen af noe vondt, som voxte langsomt og sikkert op – som en murrende Frygt.

Han lagde Mandler og Rosiner paa en Tallerken og begyndte selv at knække Mandler og snakkede, mens han smaskede paa Mandlerne, men hun hørte ikke stort, for hun ventede paa, hvad der skulde komme. –

«Det er stygt Veir idag», sa' han. «Det er næsten, som det skulde være Høsten.» –

« Ja. »

«Du Albertine», sa' han, «det var egentlig det, som jeg vilde si' Dig, at Du burde ikke gaa saamyede sammen med Jossa. – Jossa har havt Indkaldelse – hun møter efter Tilsigelse –.»

Var det ikke andet han vilde hende?

«Ja» – sa' hun fort – «ikke sandt – det maa jeg slet ikke – Jossa er ikke skikkelig, hun har vært tilsnakket af Politiet, men jeg [154] har ikke vært sammen med Jossa paa mindst to Maaneder, jeg. Kunde ikke falde mig ind at være sammens med Jossa, jeg sa' det lige til hende i hendes aabne Ansigt – Du er ikke skikkelig Jossa, sa' jeg, Du er det ikke, og Du maa rigtig undskylde, men det er ligesaagodt, jeg siger dig det med engang, sa' jeg, at jeg kan ikke være sammens med Dig, sa' jeg – og neidda – det kunde ikke falde mig ind i Drømme at være sammens med Jossa, hverken at gaa paa Gaden med hende eller ellers, og ikke med Valeria Eriksen heller, for hun er naa vist mye værre endda end som Jossa, hun er rent offéntlig.» –

«Ja – Valeria hun er jo ottedags, hun. Hun har vært paa Syghuset – paa Fila –.»

«Har hun – ja det kunde jeg tænke, det skulde gaa den Veien med hende – nei, jeg holder mig altfor god til at være sammen med slige – hun havde engang sat ut om mig, at jeg var indlagt! Ja – ja – det var rigtig tilpas til Valeria, hun, som har sat ut det om mig. Synes De vel, at Valeria er det mindste pen?»

«Aa – nei –.»

«Ogsaa har hun saan frygtelig daarlig Smag [155] – og klær sig saa stygt – saa –.» Hun snakke ivrig.

Winther skjænkede et Glas af Karaflen og la' Mandler og Rosiner til hende.

Det var deiligt at faa Vin, og hun blev lidt modigere, men forfærdelig søvniq – og hun tog et Glas til for at bli' rigtig vaagen.

«Sæt Dig lidt bedre op i Stolen Du, Albertine», sa' han.

Han havde siddet og knækket Mandler en Stund. Nu saa han op fra sin Tallerken.

– – – Hun var sovnet ind – Hodet laa til Siden, Kinden bleg imod den mørkegrønne Fløiel under det varme Overlys fra Hængelampen. En stor Muskel, som straktes, hævede sig kraftig paa Rundingen af Halsen, og bredt og

ungdommeligt løftede Brystet sig regelmæssig under den tætsluttende, snorebroderede Jerseytrøie. – Hun var sunket bagover – dybt ind i den bløde, mørkegrønne Fløiel.

Han blev siddende og se.

Lige og smal som linjeret, gik Skilningen lysende midt henover den fine Hovedform, gennem det mørke Haaret.

«Hun har jo et deiligt Haar!»

Pandeluggen havde delt sig lidt – en Trekant [156] af Panden skinte frem – han reiste sig forsigtig og delte det endda lidt mere.

Under Øienbrynene faldt der dybe Skygger, og derudaf rundede de lukkede Øielaag sig frem, sluttende fast til Øiet og med et træt, lidende, blaaligt Emailleskjær over.

«– – – lange Øienhaar!»

Han satte sig igjen.

Efter som Kindets blege, ovale Linje gled forsvindende nedover mod Halsen, tabte det varme gule Lys sig uden nogen Grænse i Skyggen nedenfor øret og kom saa for sidste Gang igjen paa Halsens strakte Muskel. Saa seirede Skyggen og blandede sig i umærkelige Overgange med den bundløse, mørke Afgrund i Fløilen.

Han vilde ønske, at han var Maler, eller at han havde en Maler her. – Hvor hun var vakker – formelig en Skjønhed – ja han vilde slet ikke vige tilbage forat bruge Ordet Skjønhed!

«Skuldrene lidt for brede.»

Men det gjorde ingenting, syntes han – og Haanden lidt for stor, men Partiet over Knogeterne meget fint alligevel. Helgesen var en stor, stor Tosk, hvis det var sandt, hvad han havde fortalt ham, at han ikke havde rørt hende, en stor, stor Tosk.

[157] Han bøiede sig frem og saa rigtig nøie. Skulde Næsen være lidt for spids – nei – Helgesen var en stor Tosk.

«Vakrere end Oline.»

Han reiste sig forsigtig og gik ind bag Portièrerne i det rødlig Skjær og rumsterede forsigtig med noget derinde.

Han var kommen ind igjen og satte sig igjen til at se og mumlede:

«– En stor Tosk.»

Han havde siddet længe – tilsidst tog han og knækkede en Mandel. Hun slog Øinene op, saa sig forundret om og reiste sig hurtig og forlegen i Stolen.

«Gud – det er vist sent – nu maa jeg gaa – undskyld – jeg var saa fælt træt, jeg har ikke sovet i Nat.»

«Sid lidt og tag Dig et Glas Vin først, Du ser saa daarlig ud.»

Hun blev rar i Hovedet af Vinen og likesom likeglad. Winter skjænkede i et Glas til af Karaflen og gav sig til at knække Mandler. Hun drak. Med en Gang blev hun bange – hun kunde vist komme til at gjøre noe, som var rigtig galt, og det var ligesom Vrangen var vendt ut paa alting, og Vrangen var rigtigere end Retten – [158] hun reiste sig og bad, om hun kunde faa Lov aa gaa. Hun bad, som man ber en Lærer – det var noe ved ham, ligesom om han var en rigtig streng Lærer.

«Kan jeg faa Lov aa gaa naa–?» Men det var, som om hun bad om noe galt, og hun næsten skammede sig for at gjøre det – og hun vidste, mens hun bad, at hun ikke vilde faa Lov.

Hun saa hans kortklipte, mørke Isse, bøiet over Mandelen, de korte, hvide Hænder, som plukkede det lyserøde Skallet forsigtig af.

«Nei», sa han, «sæt Dig ned igjen. Det er ikke værdt, at Du gaar naa, for saa kommer Du paa Stationen.» – Han saa paa sit Uhr. – «Nei – det er ikke værdt – det er slet ikke værdt – nei, for da kan det hænde, Du blir tat paa Stationen. – Sæt Dig ned.» – Han tog Karaflen og fyldte hendes Glas.

Hun vilde ikke bli der – hun skulde nok klare sig for at komme paa Stationen, men det var vel bedst, hun satte sig ned først, siden han sa' det. Hun satte sig og drak lidt Sherry.

Med en Gang kom hun til at huske paa igaaraftes igjen – og hun blev saa træt med en Gang, saa græsselig træt af at tænke paa det.

Han lagde et Par Mandelkjerner hen til hende. [159] «Spis dem Du, Albertine – de er gode – meget gode – meget gode Mandler.» Hun spiste en – det var, ligesom hun ikke turde spise mer. «Drik Sherry!»

Nei, nu vilde hun gaa – nu vilde hun reise sig og spørge, om hun fik Lov at

gaa.

«Kan jeg faa Lov til at gaa?» Hun havde reist sig – det var jo en ren sort Pelshue, han havde paa Hodet – med noen graa Haar indimellem.

«Sæt Dig ned», sa' han uten at se op.

Ja – nei – hun vilde naa gaa, det var sikkert, men hun kunde jo ligesaagodt vente lidt til da, siden han sa' det, og hun satte sig ned. –

Han knækkede Mandler, og hun satte sig til at se paa det fine grønne, lodne Bordtæppe med de røde Roserne i og den gulbrune Borden omkring – det var, ligesom hun allerede kjendte det svært godt – mon hvad det kunde koste? – Nu vilde hun gaa.

«Drik – drik Sherry – Skaal – drik, sier jeg – Du ser daarlig ut. Det er bedst, Du gaar ind og hviler Dig lidt paa Sengen derinde. Og han pegte med en Vending af Hodet mod Portièrerne. Det var mørkt med et rødt Skjær bag dem.

[160] Hun reiste sig langsomt. – Gud, saa træt hun var – og rar i Hodet. – Hun blev forundret over at høre sig selv si', da hun stod paa Tærskelen:

«Ja, men jeg tar ikke af mig Klæerne.»

«Jo!» svarte han uten at se op – «det er det bedste, at Du tar af dig Klæerne. – Ja, det er det bedste.»

Væggene var mørke, og der laa et rødt Halvlys utover fra en Maaneskinslampe. Værelset var skjævt – Væggen til høire var meget mindre end den til venstre – det syntes hun, var rart. Sengen stod paa den skraa Væggen lige mod Døren. Hun havde godt vidst, at den stod slig og var af Mahogni. Hun hørte, at han reiste sig derinde. Han slap først den ene Portièren ned og saa den andre. Der blev igjen en lang, lysende Stribe i Midten. Der var Gulvtæppe paa Gulvet.

Hun klædte sig af, det var, ligesom det skulde saa være – og hun la Strømperne sine under de andre Klæerne, for hun husked paa, at der var Huller i dem.

Hun var græsselig træt. Mon hvad han brugte alle de Flaskerne til? Aa, det var vist [161] Aadelybeng – hun var for træt til at gaa bort og se. –

Hun steg op i Sengen og lagde sig dybt ned – og gyngede op igjen. Jassaa naa – saa det var det, de kaldte for Springfjermadrasser. Saan havde hun aldrig hvilt, det var deiligt at ligge der, og Hodet sank lidt efter lidt ned i den bløde Pudde – i

Begyndelsen var det, som det ikke rigtig turde. Gud, hvor grov og graa Særken hendes var mod alt det fine hvide!

Med engang blev den lysegule Striben mellem Portièrerne borte, og der kom noen ind. En kom hen og klappede hende paa Hodet og kyssede hende paa Panden. Eau de Lubin! Der var noen, som klædde af sig – først dunkede en Støvle blødt mod Gulvtæppet ossaa om lidt en til. Hun hørte et Uhr bli' trukket op, og saa blev det hængt op paa Væggen over Sengen.

Hun fik et Kys paa Panden, og hun bøiede Hodet bagover for bedre at kjende den fine Lugten – og saa fik hun et langt paa Munden – et langt og saa flere bagefter og saa endda flere.

Hvad var det, hvad var det, hvor var hun? Hun følte en knugende Vægt paa Brystet, saa hun var nær ved at kvæles. Der var noget, som gjorde forfærdelig ondt. Et Skrig – – – [162] – – det var hendes, og lysvaagen og ædru og angst til Døden forstod hun med en Gang alt og klorte og slog og krafsede og skreg. –

«Hysch, hold Kjæft», sa' en forpustet Stemme lige i hendes Øre – det blev en lang Kamp som for Livet, men to Arme af Jern holdt hende fast, og hun lukkede Øinene.

Om en Stund trængte et flakrende Skin ind under Øielaagene. En Fyrstikke blev tændt, og hun saa Winther staa foran den store Vaskevandsbollen med et Stearinlys ved Siden af sig. – Hodet med den sorte, kortklipte Nakke var bøiet forover, og nedenfor den gulgraa Jæger-Skjorte stak de to stygge, lodne, hjulbente Ben. – Gud hvor hun hadede ham!

VIII. Edvard.

[163] Gamlen var kommet hjem fra Ishavet Torsdagen efter og havde drukket sig fuld hver Dag og vært rasende sint over Vaarkaapen og Hatten og alting, men især over Jersey-Livet og Snorebroderierne paa det. Han truede hende med Prygl, naar hun havde vært sent ude om Aftningen, og en Dag, da hun trods hans Forbud tog Jersey-Livet paa, reiste han sig op fra Bordet, hvor han sad med Brændevinsflasken, og gav hende en ordentlig Dreis paa Øret.

Da gik hun ud og ledte en hel Eftermiddag efter Helgesen for at spørge ham, hvad hun skulde gjøre. Hjem vilde hun ikke komme igjen, og om Natten blev hun

da hos Winther, som tilbød sig at holde hende og leie to pene Værelser til hende.

[164] Nei, *det* vilde hun ikke, men leiede selv et Værelse i Dronningens Gade.

Det var midt i Juli, og forfærdelig varmt. Hun havde skoftet den Dagen – hun havde vært i Selskab hos Winther sammen med flere andre om Natten og havde ikke Lyst til at arbeide.

Forfærdelig varmt var det og ikke mer end 5 à 6 Mennesker, som drev op og ned, mens den faste Klump af Arbeidere og Folk fra Landet stod rundt Musikpavillonen. Ja, nu kunde hun dem udenad de Menneskene og hver Ting, de havde paa sig – mindst 10 Gange havde hun mødt dem, medens de langsomt drev forbi hverandre i Støvet. Paa Bænkene sad nogle gamle Herrer og Barnepiger, som langsomt skjøv Barnevognene frem og tilbage. Forfriskende kjørte en grøn Sprøitevogn opover, men Vandet fra den fordampede strax igjen. – Karl Johan var uddød under den matblaa Himmel.

Mon ikke Helgesen skulde komme med sin Kjæreste alligevel? Hun havde endnu ikke set dem sammen, og det havde hun da Lyst til – mon de gik under Armen eller ikke?

Musiken derinde trak Pausen ud saa langt som muligt, endelig begyndte den igjen – det var en af Teilmanns Festmarcher.

[165] Albertine drev op og ned med en stor lysegul Parasol og hvide Halvhandsker af Traad i lyserød Sirtses Sommerkjole.

Hun var ikke fuldt saa bleg og saa lidt friskere ud.

Men det var kjedeligt at gaa alene, og hun længtes næsten efter Jossa. Bare det var blet Aften, saa kunde hun gaa paa Tivoli. Jo, nu vidste hun, hvad hun vilde gjøre – hun vilde gaa ut og se til Edvard – det maatte vel være daarlig med ham nu; allerede for en Maanedes Tid siden havde de sagt, at han kunde ikke leve i 8 Dage.

Spise? Nei, hun vilde ikke spise først – det var for varmt og for kjedeligt, naar hun var alene.

Ja, hun kunde jo gjerne høre et Numer til alligevel for den Sagens Skyld. Og hun drev op og ned.

Mon de gik under Armen sammen? – Ja da havde han vel altid lært hende til at gaa orntlig under Armen – han var jo saa flink til det, han. – «Du maa ligge

lidt tungere paa og støtte dig med Skuldren mod min», hørte hun ham si'. Men det skulde jo forresten ikke være fint for Forlovede at gaa Arm i Arm mere og da [166] gjorde de vel ikke det paa Gaden. Mon han havde lært hende at klæde sig bedre? – For mye Smag havde hun da ikke havt før, nei, det var vist.

Det var slut med det Numeret ogsaa, og hun saa op; der var flere Bikjer end Folk paa Gaden. Nei, hun vilde ikke ta' Sporvogn – hun havde bare 80 Øre, og da vilde hun heller bruge dem til at kjøbe noen Druer til Edvard hos Magnus, hvor de laa i Vinduet og fristede tværs over Gaden.

Fra Magnus gik hun langsomt udover, slentrende afsted under den stegende Sol.

Det havde i Grunden vært Morro der hos Winther igaaraftes – men havde ikke hun vært der, saa havde det da vist kommet til at bli mye værre Leven. Hun likte ikke, at de vilde sætte Stua paa Taget bestandig – hun skjønnte ikke, hvad Morro der kunde være i det; hun skjønnte ikke, offer de ikke kunde sitte og bære sig orntlig og pent. Hun maatte rigtig le forresten, naar hun tænkte paa, hvor gælen Winther havde vært – han havde jo næsten krøbet bortover Gulvet, for at hun skulde bli der, og hun havde ikke strax sagt nei, for hun syntes, det var Morro at se ham bære sig slig, han, som hun havde vært saa [167] livande ræd for – nei, hun maatte rigtig le af sig sjæl, naar hun tænkte paa, hvor ræd hun havde vært Politiet bestandig før. Pyt san! – Det eneste skulde da være Doktoren deroppe og det, som Jossa havde fortalt. – Huf!

Hun havde naa vært svært dom i altingen hun – men naa var hun ikke saa dom længere; en som bare var lidt fornuftig, kunde greie alle Mandfolk og faa dem til, hvad det skulde være, bare lidt fornuftig og lidt pen – og det var hun, ja det var hun nemlig – naa vidste hun det. Vel havde hun vidst, aassen hun saa ut i Ansigtet før ogsaa, men naa vidste hun, *hvor* pen hun var. Nei, hun skulde nok greie sig. – Frk. Møller? Pen hun? Nei, det kunde ikke nytte hende at komme her, ossaa tænke sig, at hun skulde ha' ham, at han skulde kysse hende – ja, hun vidste akkurat, hvorledes – kanske han ikke kyssede hende slig forresten, for han brydde sig naa ikke mere om hende end Katta – Huf! Aaja – det ragede jo ikke hende.

Den pene Frk. Møller – aa jo tak! Hun saa til Siden. Nei, der var ingen Vinduer her i denne fille Brogaden til at speile sig i – bare simple Butiker.

Her ude gik det godt an at gaa og spise [168] Druer, og hun tog Posen op og spiste hele Tiden. En Sporvogn ramlede forbi i Varmen – det var domt, hun ikke havde gjemt 15 Øre. Aa ja – naa var det ikke langt igjen – Smalgangen – Lakkegaden – skulde hun gaa op og se til Gamla – og gi' hende noen Druer? Det var jo længe siden naa, hun havde set hende – de kjedede sig vist bra om Dagen, Gamlen og hun deroppe i Varmen naa, uden hende – ja, naa kunde de ha' det saa godt – naa – naa var hun sin egen Herre, naa vilde hun prøve *det* engang – man skal prøve alting i Verden.

Eller skulde hun gaa opom Oline og hilse paa hende for en Gangs Skyld? Det var domt at være Uvenner med sin egen Søster, og Oline var jo noksaa snil – det var domt at ta' saa tungt paa alting. Herregud – man maa være i godt Humør og la' Homla suse og Ballongen gaa! Hun tog en Drue og nynnede: «Gine, min deilige Mø – Er Du med paa den?»

Hun lukkede Posen fort igjen og rettede sig lidt op – der kom en fin, flot Herre ret foran hende, den eneste, hun havde mødt paa hele Veien. Han gik langsomt, da de nærmede sig hverandre; saa hende bestemt ind i Øinene, mens han gik forbi. Rolig saa hun paa ham [169] igjen – for hun var ikke mere saa sjenert som før. Han stansede, hun hørte det. – Nei, min Herre, hvis De tror, jeg snur mig om, saa tar De feil, De maa rigtig undskylde – men *det* holder jeg mig for god til – kunde ikke falde mig ind i Drømme, har jeg tænkt. At snu sig om paa Gaten efter en Herre er det simpleste, som fins. – «Gine min deilige Mø – Er Du med?» Hun var kommet til Sygehusporten og stansede og ringede paa og stod og ventede. Mon han stod der endda?

Ja – for nu var det en anden Sag, nu kunde hun gjerne snu sig, nu faldt det mere af sig selv. Jo, der stod han, ikke langt borte, og saa efter hende. Hun *maatte* smile lite Granne, idet hun gik ind af Porten. – Pyt san – han lettede lidt paa Floshtatten. Aa ja – «er Du med paa den?»

Hun havde spurt Portneren bare ligsom for at si' noe, aassen det stod til med 'n Edvard, og han hadde svart, at det var godt, hun kom naa, for han hadde nok ikke mange Timerne igjen, og han hadde spurt svært efter hende. Hun blev staaende lidt først, som om hun ikke forstod det, saa satte hun paa Sprang bort til Trappen, som gik op udenpaa Huset, gik fort [170] opover den og saa langsommere bortover Svalgangen forbi alle Dørene og langsommere og

langsommere, efter som hun nærmede sig til den, som hun vidste, at han laa indenfor.

Og hun, som havde vært ude og drukket Sjampanje og holdt Leven i Nat! Men var det ikke underligt, at hun netop skulde komme til at gaa herut idag – netop idag? –

Hun lukkede Døren forsigtig op – Tæringslugten strømmede hende imøde. – Og hun kjendte det lave, gammeldagse, panelte, lyserøde Værelse – det viftede lidt i Gardinet af Trækken, da hun aabnede Døren – for Vinduet stod oppe og hun saa den matblaa, varme, disede Himmel derude. – I sin grønmalede Hospitalsseng laa Edvard med Ansigtet mod hende og Hodet i Armen paa Mor Kristiansen, som sat ved Siden af.

Albertine havde tat af sig Hatten og Handskerne og stillet Parasollen ved Foden af Sengen og afløst Mor Kristiansen i at holde Edwards Hode paa sin Arm. Hun skulde hjem og se til Gamlen.

«Er det ikke nydeligt Veir ute i Dag, Tina?»

«Aa, det er saa altfor varmt saa.»

«Er det ikke bra det da, Jente, at det er varmt – jeg fryser jeg», sa' Edvard med svag, [171] hæs Stemme, og hun maatte bøie sig ned for at høre den – han vendte Hodet sit fra hende mod Væggen.

«Vil Du ha' en Drue, Edvard?»

«Nei tak.»

Hun tog og snudde Hodet hans mod sit Bryst. Der laa det med sit mørke Haar og blegt, fast mod den fyldige, bløde Runding under den lyserøde Sirts – og hun saa nedover det lille Ansigtet, som var blet endnu meget mindre – over det bustede Haar og den faste, hvælvede lille bleggrønne Panden med denne store Sveddraabe paa og paa de lange, mørke Øienhaarene, som lignede hendes, og paa de røde, faste Tæringsflækkerne nedenunder og Næsespidsen, som var blet ganske ganske smal og skarp, og saa Brystet med den krøllede, grove Skjorten, som laa rent indenfor Skuldrene, men som en Gang imellem løftede sig tungt i et langt, langt Pust og kom op i Solskinnet og faldt ind tilbage i Skyggen, saa de samme Folderne kom igjen, og paa de smale smaa Fingrene og det store blaa Ankeret paa den høire Haanden, som laa slap og urørlig og allerede død ovenpaa Hospitalssalmebogen paa Uldtæppet.

En Sporvogn kom skurrende forbi udenfor. [172] «Den gaar indover», sa' Edvard. «Nei, aa fin Du er da, Tina – naa – jeg saa det nok, da Du kom ind – orntlig som en fin Dame. –

«Offer snur Du Hodet dit mod Væggen da, Edvard?»

«Jo – det skal jeg si' Dig, Tina» – svarte han ivrig indimod Væggen. Madam Larsen her, hu' har fortalt mig saa mye rart i disse Nætterne, da jeg ikke kunde sove – denne Asmastæringen, som jeg har, det er ikke andet end Smaadyr det, skjønner Du – frygtelig smaa da, skjønner Du vel – ja, de er saa smaa, saa smaa, som de kan bli' – dem er det, sier a', som sidder indi Brystet mit og spiser op mig – hu' har hørt det af Doktoren, saa det maa da være sandt – dem heder endda Basiller – ja Basiller heder dem – dem har ossaa et Navn til, som er svært langt.» Han hostede, hun støttede ham lidt op – han vendte atter Hodet sit mod Væggen. «Dem har et Navn til, som er svært langt, men det er saa vanskelig, og dem sidder altsaa derinde da, skjønner Du, og for hver Gang, jeg puster ud, saa flyer det ud med Pusten mindst et Par Hundre da, skjønner Du, ossaa flyer dom indi Dig, ossaa faar Du Asmastæringen Du ossaa da, skjønner Du.» Og han vedblev at holde Hodet mod Væggen, [173] saa hun bare saa det bustede Haaret paa Armen ved Siden af sit lyserøde Bryst.

En blegfed Gangkone kom ind og hviskede – saa gik hun ud igjen, og Trækken fylgte Gardinet et Øieblik som et Seil.

En Sporvogn igjen.

«Den gik udover», hviskede Edvard imod Væggen.

Han havde ligget længe stille – en Gang imellem hørte hun et tungt Pust. – –

– – Det var blet Aften. Mor Kristiansen var kommet igjen, og Gamlen var med – han hilste ikke paa Albertine og var lidt fuld, saa hun kjendte, det lugtede Brændevin a'en, da han var borte ved Sengen. –

Saa satte han sig længst bort igjen, ved Siden af Døren.

Edvard drog et dybt Suk, og fik en hul Hoste bagefter. Det var blet meget mere Sol i Værelset – Aftensol.

«Har Oline vært her?» spurgte Gamla.

«Nei!»

Sent paa Aftenen vinkede Albertine til Gamla og Kristiansen. De kom stille hen og stod længe urørlige. Men tilsidst gjorde det ondt i Albertines Arm, som var sovnet ind, og hun lagde ham [174] ned i Pudsen. Saa foldede Mor Kristiansen Hænderne hans over Salmebogen og trykkede Øinene igjen. Døren gik op – Gangkonen kom ind – Gardinet viftede langt indover Gulvet i Trækken.

*

«Jo – her staar det: Bekjendtgjørelser – Dødsfald – det staar allerførst af altsammen.» –

«At vor elskede Søn Edvard gik hjem til sin Gud i Troen paa sin Frelser efter længere Tids Sygelighed Tirsdagen den 15de Juli om Aftenen, bekjendtgjøres herved for fraværende Slægt og Venner.

Maren Kristiansen.

Olaves Kristiansen, Maskinist.

Meddelelsen bedes modtaget kun paa denne Maade».

– Albertine havde staat og læst det op af «Dagen», lænet mod det sorte Kistelaaget, som stod henne ved Væggen, og i Kisten midt i Stuen laa Edvard fin og pyntet, med det mørke Haaret skilt paa Siden, Øinene igjen, en mørkegrøn Myrtekrans midt paa Brystet, svævende paa Folderne af den rene Skjorten, og de blege Hænder stivt foldet over den sorte Salmebogen med Guldkorset skinnende frem under Fingrene. Lidt [175] ovenfor Tommelfingeren paa den høire Haand tegnede sig bestemt et stort blaat Anker. Baade Albertine, Oline og Gamla var klædt i sort.

Oline la' Kammen fra sig ved Siden af Myrtekransen og kom hen til Albertine.
– «Faar jeg se da – staar det der?»

«Ja – her staar det.»

Hun læste det op igjen halvhøit, mens hun bøiede sig hen til Albertine, som ikke vilde slippe Avisen.

«Det høres svært fint ud, har jeg tænkt – ikke sandt?» sa' Albertine.

«Jo da – det er vist – hvad er det for noen andre, som er død, da –? Nei, Mor – naa gjør Du gæli –.»

Albertine blev staaende derhenne – sortklædt – og læste op igjen og op igjen:

«Meddelelsen bedes modtaget kun paa denne Maade.» – Hun slap Avisen ned og saa frem i den nøgne Ligstuen med de ujevne, kalkede Væggene.

Naar *han* læser det, saa kommer han til at tænke paa mig igjen, selv om han har glemmt mig rent – aa nei, det har han vist ikke forresten. Men kanskje han ikke fik se det engang. – Gid – gid hun havde aventeret det i et af de fine Blaene ossaa!

–

[176] Huf!

Var det virkelig ikke mere end en Maaned siden – hun syntes, det maatte være gaat mindst ti Aar, – aa – ja der var naa hændt mye rart i Mellemtia. – Og det var forfærdelig længe siden det Kysset, han ga' hende, med det samme han gik.

Ja, der var hændt mye i Mellemtia. Huf – det var endda godt, han ikke vidste *det* – og *det* skulde han aldrig, aldrig i Livet faa vite. – Og nu skulde det være Slut ogsaa, havde hun tænkt – naa vilde hun fløtte hjem til Gamla, ellers blev hun saa alene naa, og da vilde hun sidde hjemme bestandig og sy – for hun var lei af de Herrerne og al den Morroa deres, som inga Morro var; bare leit og stygt. Hun var vist skabt anderledes end andre Mennesker. – Ja, der var hændt mye – naa, saa farligt var det naa ikke forresten, to – tre Nætter, som hun ikke havde været hjemme. – Hvad var det mod Valeria og Jossa og de andre –? Ingenting at snakke om; det var bare dumt af hende, og nu skulde det aldrig ske mere, havde hun tænkt. –

Gid hun laa der i Stedet for Edvard, ja det vilde hun gjerne!

Mor Kristiansen klemte Edwards Hænder lidt [177] bedre sammen, glattede lidt paa det glatte Haaret og pillede lidt ved de smaa mørkegrønne Bladene i Myrtekransen.

«Ja, naa er'n saa pen saa, naa er'n saa pen saa – la' vors naa gaa hjem», sa' Oline.

«Far sa', han vilde komme og se paa'n», sa' Mor Kristiansen – «jeg tænker, jeg blir sittendes saa længe her; det er naa altid lidt at pusle med.» – Hun gik hen og puffede lidt paa det ene Hjørne af Pudren.

«Ja, ja, saa gaar vi», sa' Oline; »kommer Du hjem snart, saa skal vi ha' Kaffin færdig til Dig – god og varm. – Ja – naa er'n saa pen saa – jeg tror aldrig, jeg har set noen være saa pen paa Ligstraa, jeg.» –

«Nei ikke jeg heller», sa' Albertine.

Portneren lukkede dem ut af Hospitalsporten, og de stod derudenfor i Brogaden i den stegende Sol og i Støvet, som strax lagde sig paa dem og deres sorte Klæer.

«Du Albertine, jeg tror, jeg vil kjøbe mig saan en pen sort Silkefischy fra Paris – Du vet, hvad jeg mener – den kan jeg bruke siden ossaa, naar Sorgen er over. Gamla faar ta og farve sort det gamle Sjalet sit, saa blir det vist nok saa pent – men hvad skal Du gjøre, [178] Tina – Du kan da ikke gaa med disse svarte Fillerne – ossaa har Du jo laant det meste – og Sorg maa Du jo ha'. Jeg skal si' Dig en Tingen jeg, Tina. – Du er rigtig orntlig dom, hvis Du ikke lar en af de Herrerne, som Du kjender, gi' Dig til Foræringspresent – sort Parasol og sorte Handsker ialfald». –

«Jeg har ikke noe med de Herrerne at gjøre jeg jo – jeg bare kjender dem.» –
Oline smilte – «Gud, aa dom Du er, Tina!»

De gik nedover i Varmen og ved Hjortapotheket mødte de Gamlen, som fik Taarer i de fordrukne Øinene, da han hørte, at Edvard var saa pen paa Ligstraa, og sjanglede fra dem udover.

«Denne sorte Jerseyen med Snorbroderierne er jo noksaa pen –.»

«Aa – ja.»

– – Silkefischy – sort Silkeparasol – lange sorte Handsker og langt, langt Slør – ja, naar hun bare vidste, hvorledes hun skulde si' det, saa – det maatte være Winther – men det var saa leit – kunde hun bare faa sagt det, saa vilde hun gjerne ta' imot det, ossaa vilde hun gaa paa Karl Johan og møde Helgesen. Sort klædte hende pent – der var ingenting, som klædte hende [179] saa godt som sort, havde hun tænkt, men det var, vanskelig at faa bedt Winther om det – hun, som altid havde vært saa hoven – ossaa vilde han naturligvis da, at hun skulde bli hos ham, og det vilde hun ikke gjerne – nei, hun vilde det nødig. – Hun fik se, kanskje hun fik lidt mere Mod paa det, naar de havde drukket Kaffin, og saa kunde hun gaa op til ham i Eftermiddag og kunde endda faa ialfald Slør og Handsker. –

*

Det var Dagen efter – Edvard var i Jorden – de havde spist Middag hos Kristiansens, og Oline og hendes Mand og lille Tulla og Olsa og Mad. Hansen

havde siddet og drukket Punch utover Eftermiddagen. – Albertine reiste sig og tog sine nye Handsker og Parasollen og Sløret paa Hatten.

«Aa skal du hen da, Tina?»

«Jeg vil bare gaa en Tur. – Jeg er rent fuld af al denna Kalpensen.»

Hun gik fort indover mod Byen – hvorfor vidste hun egentlig ikke selv – lidt ør i Hodet var hun af Ponsen forresten, ossaa var hun med en Gang blet saa græsselig bedrøvet [180] over alting – og kom til at huske paa alting. – Tænk, om han vidste noet om *det!* – Huf! –

«Gud, hvor jeg flyer!»

Hvad var det, hun skyndte sig saa for? – Aa jo, det var vel det, at hun tænkte, hun skulde træffe Helgesen, og hun *maatte* snakke med ham nu – eller hun *maatte* se ham.

Det var blit sent – hun havde gaaet op og ned og op og ned mange, mange Gange paa Karl Johan, men han var ikke kommet, og nu var hun ligesom mod sin Vilje kommet ned paa Fæstningen og sad paa den samme Bænken. Et svært Dampskib kom ind den indre Led, og uafladelig løb de smaa Fjordbaadene omkring. Punchen steg mere og mere til Hodet. – Hun flyttede sig paa Bænken og stampede i Jorden. – Han havde gaat fra hende for *hendes* Skyld. – Nu var det blet saa alligevel, som han havde været bange for – hun var ikke skikkelig – nei, det var hun jo ikke mere – endda hun nødig vilde, saa var det blet saa – og da kunde det jo ligesaagodt vært han som en anden. – Ja, naar det var ham, saa havde hun ikke saameget imod det. – Gid han kom, ham vilde hun gjerne følge hjem med – alt det vonde, som var hændt hende, skulde bli' borte som en Drøm. – [181] Fredrik – Fredrik, Vennen min, kom til mig – jeg skal kysse Dig og være gla' i Dig – det graater indi mig efter Dig, og der er altid en tom Plads ved Siden af mig, fordi Du ikke er der – Fredrik kom! – Det var jo for sent jo – jeg var jo alt gla i Dig jo, Gutten min – saa kom da – kom, før det er forsent – før de andre har ødelagt mig – saa Du ikke vil mere! – Du skal faa mig og Du behøver ikke at gi' mig noen Penger, og der er ingen, som behøver at vite det – men skynd Dig, skynd Dig Fredrik – for jeg skjønner, at jeg blir mindre og mindre skikkelig for hver Dag! – Endda bryr jeg mig bare om Dig, men jeg kommer vel der, de andre er, engang jeg ossaa. Hvorfor tog Du mig ikke den Gangen? – Og jeg har været utro mod Dig, Gutten min – men det fortæller jeg Dig ikke – jo engang, naar Du

er blet kjed af mig og vil gaa fra mig!

IX. Fredriksborg.

[182] Det var Eftermiddag.

«Den, som havde hat en Cigaret», mumlede Albertine hen for sig. Hun sad ved Vinduet i No. 7 i Norbygaden, hvor hun var flyttet ud igjen. Hun havde syntes, at Gamla var for alene, og naa var ogsaa Gamlen reist til Ishavet igjen, men rigtignok havde hun da maattet stampe Silkefichyen sin og Silkeparasollen og Hatten sin igjen for at kjøbe Brændevin og andet Udstyr til ham, ellers havde han ikke villet reise, saa der sad hun nu igjen fast som før og havde ikke været ude af Døren paa 14 Dage.

Det havde begyndt at mørknes lidt igjen om Eftermiddagene og at høstes.

Det var en Søndag i August – langt ude i August – en Eftermiddag. Albertine sad der – [183] sortklædt – tilbagelænet i den knirkende Kurvstolen ved Vinduet, og igjennem det faldt et varmt Aftenskjær, som farvede Halvgardinet rødt og slog en græsgrøn lysende skjæv Firkant paa den blaa Væggen. En anden lysende, firkantet Solskinsflæk laa og strakte sig fladt ned paa Gulvet, forbundet med det andre Vinduet ved en skinnende, bølgende, skraa Støvkolonne, og det gamle, mugne Værelse var fyldt med et varmt, rigt Skjær af Solen. Og paa Edwards Plads henne ved Ovnene sad en sortklædt til – det var Mor Kristiansen, med de gamle, visne Hænder i det sorte Skjød.

Længe havde de siddet slig uden at tale sammen, helt siden Middag, da Solen faldt hvid og kraftig ret ind – bare engang imellem en Knirking i Kurvstolen, naar Albertine rørte paa sig.

Og Solen havde dalet, og det var blet lidt mørkere og Skinnenet derinde mere og mere gyldent, mere og mere rødt.

«En Cigaret! Den, som havde en!»

Hun sad urolig – Stolen var ligesom for trang til hende, den passede ikke og hun kunde ikke finde en Stilling, som var god.

Hun havde en væmmelig Følelse, der hun sad, af, at Verden og Livet gik fra hende, og [184] at det blev Høst og Vinter, uden at hun havde faat se paa

Sommeren engang – en Følelse af, at hun var forfærdelig dom, som sad her.

Fordi, om hun ikke kunde faa det akkurat slig, som hun vilde, derfor var der da ingen Mening i at ikke ta' den Morroa, som var. – Nu havde hun prøvet nok at sidde inde og grublisere, men hun tænkte lige meget paa ham for det og længtede lige meget for det – ja kanskje det bare blev værre. Nei, nu vilde hun forsøge det andre – kanskje hun da glemte fortere – – – –

«Et Glas Sjampanje og en Cigaret – *Duke of Durham!*» Og hun lagde sig tilbage, og ligesom blæste ud den lange, blaa Røg –

«Puh!»

Ja, hun *maatte* ha' det – og det *maatte* være idag – nu strax – det var rart forresten, aldrig før havde hun brydd sig hverken om Sjampanje eller Cigaretter, men nu med en Gang – da hun kom til at huske paa, hvordan det smagte, nu *maatte* hun ha' det, og *idag* *maatte* det være. Hun kunde jo laane Olines Hat.

«Puh–uh!»

Hun balancerte Stolen bagover og saa nedover sig selv; det høie, fyldige Bryst havde aldrig været saa tungt bølgende under den [185] stramme Jersey – og hun var voxet lidt mere og var blet lidt slankere og længere i Livet og følte sig med engang ung og levende.

Jo da, nu *maatte* hun ud lidt igjen og drikke Sjampanje og røge Cigaretter – før havde hun vært lei over det, for det var saa dyrt, og Herrerne havde kanskje ikke Raad til' det – pyt san – netop derfor havde de godt af det, de Toskene, som saa saa domme ut, naar de var nødt til at hilse paa hende Dagen efter paa Karl Johan, de, som havde krøbet paa Gulvet for hende Aftenen i Forveien bare for et eneste Kys, mens hun sparkede til dem og drak Sjampanjen, som de ikke havde Raad til at rive i, og lod dem sidde og fortælle hende, at hun var det vakreste, de vidste, og at hun var en Isdronning og havde Fiskeblod i sine Aarer og ikke havde noget Hjerter – nei, det var vist sandt nok, hun havde vist ikke noe sligt. – Men nu først skjønnte hun, at det kunde være Leven det aa la' en af dem forære sig pene Klær og Handsker i massevis, saa han blev rent Fant, og saa ta' en anden – for man var da ikke pen for ingenting. Ikke noe Hjerter – nei, hun havde nok ikke mye af det Slaget.

Hun reiste sig og gik hen foran det gamle Speilet over Bordet mellem Vinduerne, holdt Armene [186] i Veiret, lænede sig lidt bagover og snudde sig

rundt.

«Pen Figur har jeg ossaa – mye penere end før. Syns du ikke det, Gamla?»

*

Det var senere – Solen var helt nede – en deilig, duftfyldt, fuldmoden Sommeraften, lige paa Grænsen af det septemberklare og gule. Alle Haverne paa Ladegaardsøen paa begge Sider af Langviksbugten stode fulde af Roser, og der var en tung Rigdom af Vegetation opover Fjeldkanten, hvoraf Fredriksborgs Trætaarn voxte op med sine Skydehuller, mens Dansemusik og høie Stemmer lød udover i den lune Kvæld.

«Carl» havde netop utaalmodig lænsset sig for en Masse, som strømmede indover Bryggen, trængte sig ved Porten inderst inde, hvor de skulde levere Billetten, og skyndte sig opover Bakken, til Fredriksborg – derop til Dansemusiken og Levenet, og pustende og ivrig svingede den fort ud igjen for at gjøre Plads for «Eugen», som kom fuldladet ind i Langviksbugten derude med sagtnet Fart.

I lyse, grelle Sommerkostumer stolprede Jossa og Valeria mellem de andre sminkede og [187] brusende Piger opover paa sine høie Hæler; men med engang kneb Valeria Jossa haardt i Armen og pegte opover.

»Nei, naa mener jeg!»

«Var det ikke hun, som var saa hoven og ikke vilde gaa paa Saler og skjældte os ud, fordi vi gik der – og naa kommer a' sjæl paa Fredriksborg – aajo, jeg takker!»

«Aldrig gaar Albertine derind», hviskede Jossa igjen, «hun gaar forbi, det kan du bande paa – hun gaar bare en Tur.»

«Ja, naa faar vi se da. Hu' har ikke Handsker, Mor.»

«Nei – og den pene Parasollen er borte ossaa!»

»Hun er da pen – nydelig Figur», sa' Jossa.

«Aa, jeg synes naa, hun har taft sig.»

«Holder a' sig ikke mere med Winther naa da? Hun gjør vel ikke det da. – Ja, hun er da pen – hun er nydelig, Albertine, men altfor hoven.»

«Ser du», sa' Valeria og gav Jossa et Puf i Siden, mens de arbeidede sig op ad det øverste af Bakken, usikkert paa sine høie Hæler.

«Det var som bare Faen!» svarte Jossa, «men det skal jeg da bande paa, at ikke sætter hun sin Fod i Salen, kjender jeg Albertine ret.»

[188] «Gjør a' ikke det naa – gjør a' ikke det naa? Vil du se naa da? Ja, hvad sier du naa?»

«Det var som Faen!» sa' Jossa.

Foran det lille firkantede sorte Hullet stod den sortklædte Albertine og ventede, til de andre, som klemte sig om Lugen, havde faaet Billetter, mens Valsen og Trampingen hørtes ud af et skrøbeligt, svært, graat Skur uden Vinduer og syntes at maatte sprænge de tynde Bordvæggene; længere nede laa smaa grønne Lysthuser mellem Træerne nedover mod Langviksbugten, og gjennom de øverste Grenene skimtedes Akershus og Piperviken og Petersborgs Taarne og Bjørviken med Lystkuttere, som laa og speilte sine hvide Seil ret ned i Stilla.

«Goddag, Albertine!» sa' Jossa raskt, idet hun gik forbi.

«Nei Goddag, Jossa!» svarte Albertine og nikkede – det saa ut, som hun vilde ha' snakket til hende, men saa fik hun se Valeria og vendte sin sorte, ranke Ryg til dem.

Inde i de grønne Sprinkellysthusene sad Folk med Armene om Halsen paa hverandre og Ølflasker paa Bordet foran – ude paa Pladsen spadserede Endel varme og røde i Ansigtet af Dansen frem og tilbake Arm i Arm, og Opvarterne traskede [189] forbi dem med klingrende, brune Ølflasker paa tynde, slidte Brætter og skidne Haandklær over Armen.

Det saa jo ut til at være Morro her. Gid hun traf noen, hun kjendte – det var kjedelig at gaa alene – ærgerlig, at hun skulde være Uvenner med Jossa og Valeria; men helst vilde hun træffe en Herre, hun kjendte, saa havde hun da ossaa en at danse med – – –

Hun havde gaat og set sig omkring overalt. Flere fine Herrer havde stanset og stirret paa hende, mens hun var gaat rolig forbi. De maatte nu ikke tro, at hun krøssede dem heller.

Pausen var forbi – nu spilte de op med en Reilænder. – «For førr ossaa firs ossaa jeg vi er Folk» o. s. v. – hun nynnede med. – Nei! Hun maatte danse, og hun vilde danse.

Og Folk strømmede frem fra Lysthusene og op fra Haven og ind og op af den graa, umalte Trappen, hvor der stod to Konstabler ved Døren, som maalte hende

opmærksomt fra Isse til Fod og hviskede sammen, mens hun rolig saa paa dem igjen. «Ja her er jeg – tag mig, om Dere kan» – var det, som hun vilde si. Og hun maatte le, naar hun tænkte paa, hvor ræd hun havde vært Politiet engang, og hun lo, mens hun blev baaret ind af [190] Trængselen og neppe fik leveret sin Billet – ind i den støvfyldte, gyngende Sal.

Og indenfor der, lige ved Døren, stod Winther i Uniform – men trodsig og fast saa hun ham lige ind i Øinene og hilste. «Tag mig, om Du kan.» – Han hilste ikke igjen.

Og hun gik videre hen mod Ringen, over hvilken hun saa de hoppende Hoder i Reilænderen og følte Winthers Øine følge hende nedover Rygraden.

«For jeg ossaa før ossaa firs, vi er [191] Folk» – hun nynnede saa smaat med – er det da ingen her, som jeg kan danse med? – Skulde hun gaa hen og spørge Winther, om han vilde – bare for at ærte ham? – Gud, nei, han vilde bli for sint – det turde hun alligevel ikke.

Men ved Siden af hende stod en ganske liden ung Herre med høi, blank Flos paa det blonde Haar og høi Snip om sin tynde lille Hals som en rigtig Engelskmand – ængstelig og nysgjerrig saa han paa den hvirvlende Dansen foran sig og slugte alt med sultne Øine. Hun huskede godt, hun havde set ham paa Karl Johan gaa op og ned med de fineste Damerne, og Albertine nærmede sig til ham, smilte og nynnede: «For før ossaa firs ossaa jeg, vi er Folk –» – Han saa paa hende med sine Melkeøine og trykkede sig forlegent smaaleende lidt tilbage. – «Kom naa da!» sa' hun. Han saa igjen paa hende – paa hendes sorte, ranke, fyldige Figur og sorte Slør og friske Smil i det blege Ansigt. – «Skal vi ta' en Sving?» sa' hun.

«Ja!» næsten ropte han ud ligesom taknemlig og bukkede for hende med et Danseskolebuk, før han klodset førte hende ind gjennom Trængselen, hvorefter begge forsvandt derinde i Støvhvirvlerne – – – –

«For før ossaa firs ossaa jeg, vi er Folk –«

*

Tirsdag Morgen regnte det. – Albertine var netop kommet hjem. – Mor Kristiansen var ute i Bryggerhuset og vaskede.

Stakkars Gamla – hun hadde nok tat sig fælt nær af det – hun hadde graadt

og set saa paa hende hele Tiden – to hele Nætter borte. – Stakkars Gamla – ja, det var stygt – men hun trodde nok, at hun selv havde det endda vondere indi sig selv end Gamla, selv om Gamla graat saa bestandig. – Hun – nei *hun* kunde ikke graate mere hun – men vondt havde hun det lel. –

Aa ja – det havde været leit for Gamla – men det gik vel over med Tiden, for hun trode ikke, [192] hun vilde gaa ut mere naa paa en lang Stund ialfald – det havde ikke vært noe Morro. –

Hun tog langsomt og trevent Varekassen af Maskinen, drog ud Skuffen tog Oljebeholderen og begyndte at dryppe med den hist og her i Krogene af Maskinen.

Hun lagde Oljekanden fra sig og famlede efter noen Sneller ned i Skuffen, men hun lod dem ligge, lagde sig tilbage og saa ret frem for sig.

Regnen begyndte at bli tættere – en rigtig Øsregn.

«Saa faar vi Høsten igjen, ossaa er det Vinteren igjen og saa Vaaren – den samme Lexa op igjen, har jeg tænkt.»

«Det er sandt, jeg stappede jo noen Cigaretter i Lommen – *Duke of Durham* – Gamla er ude, hun vilde vel faa Slag paa Stedet, om hun saa det, at jeg røgte, men hun faar naa forresten vænne sig til det. Hun havde reist sig, fundet en Fyrstikbundet og tændt – og sat sig igjen – Puh!

Det øsregnte, og det var ikke let at se gjennom Ruden, men var det ikke En – som kom over Gaden og saa paa Nummeret. «Nei naa kan Di tro.» – Han gik ind – han havde ikke røe Knebler forresten – hun havde reist sig [193] uvilkaarlig ligesom for at stænge Døren. – Han gik forbi gjennom Porten helt ind i Gaarden.

«Aa ja Politiet – pyt san – det var i gamle Daer det, en var ræd for det –»

Hun skvat op – det havde banket to haarde Bank paa Døren – den aabnede sig – Konstabelen!

«Naa, er De der – det er Dem, jeg søger efter», sa' han.

«Mig? – Hvad vil Dere med mig?» – Hun holdt Cigaretten inde i den hule Haanden, for at han ikke skulde se den.

«Jeg hørte efter Dem først inde i Gaarden – jeg trodde, det var der, De boede, jeg», sa' han noksaa venlig.

Albertine syntes, hun saa Olsa og Mor Hansen og alle Kjærringerne staa og

stikke Hoderne sine sammen ved Posten derute, og hun hørte, aassen
Ungeflokken voxte udenfor Døren.

«Efter mig? Men hvad er det, Dere vil mig da?»

«Indkaldt.»

«Indkaldt, jeg? Det drar ut, har jeg tænkt!» Hun var ligbleg, men rynkede
Øienbrynene i Sinne.

«Aa nei, jeg gaar nok ikke feil – Albertine [194] Kristiansen, værsgo – imorgen
Kl. 10.» Han rakte hende en blaa Seddel.

Hun tog imod med venstre Haand – i høire holdt hun Cigaretten, som
begyndte at brænde hende. – Han gik – alle Ungeansigterne viste sig i
Døraabningen – saa var de væk. Hun klemte paa Døren og laaste den af og slap
den slukkede Cigaret ned og læste under Politiseglet:

Kristiania Politi – den 30/8 1880. – De indkaldes herved af Kristiania Politi
til at møde Onsdagen den 31te August 1880 Kl. 10 Form. paa *Hovedstationen i
Møllergaden hos Politifuldmægtigen.*

E. Winther.

NB. Denne Indkaldelse bringes med til Mødet.

X. Stationen.

[195] Det var næste Morgen, Klokken havde slaat 9 derinde. Albertine stod og
flettede Haaret sit. – Naar hun kom derop, saa vilde hun gaa op Hovedtrappen –
ikke ind af Glasdøren.

Skulde hun si' det til Gamla og faa hende med? – Nei – hun slap vel bare med
en Advarsel, og da kunde det være det samme. Hun havde sagt, at det var Jossa,
Konstabelen havde spurgt efter Adressen paa – for Olsa havde naturligvis
øieblikkelig fortalt til Gamla, at han havde vært der. Om Gamla troede det, det
vidste hun jo ikke, men hun havde nu slet ikke Lyst at snakke om det. Aa nei, hun
skulde nok greie sig sjæl. –

Kanskje hun burde havt Haaret op alligevel? – Aa nei –. Skulde hun gaa ned
og laane Olines Hat? Huf, nei – hun vilde ikke ha' den Spørgingen [196] hendes. –
Hun kunde gjerne gaa med Tørklæ' idag, det kunde s'gu være akkurat det

samme.

I Lakkegaden stod flere Koner og Piger i en Port og lo og snakkede. –
»Goddag Albertine!» ropte de, hun nikkede igjen og skyndte sig ud i Brogaden. –
Sporvognene gik som ellers, gule og ramlendes, og glinsede og spillede sig der
nede i Sølen. – Udover Elvegaden, ned imod Bryggen, laa en graa, vaad Himmel,
og noen mørkere og noen hvidere Skytotter kom fort op. Røgen fra Skorstene og
fra de svære Piperne paa Nylands Værksted fløi i smaa Filler bortover, det peb,
der kom et Tog, den hvide Røgen for tilbage – indover mod Stationen.

– – Hun var kommet til Hjørnet ved Gunerius Pettersen – Klokken manglede
10 Minutter paa 10 paa Vor Frelzers Kirke. – Skulde hun gaa Youngsgaden? –
Nei, da kom hun lige paa Glasdøren og – nei, hun vilde heller gaa Pløens Gade. –
Endelig var hun kommet ud paa Youngstorvet – der var fuldt af Trafik; og hun
saa den store Buen over Trappen deroppe, som hun skulde op af. – Klokken
manglede bare 5 Minuter; det gjøs i hende, og hun gik op af Bakken.

Der var ingen, som saa paa hende, og hun [197] skraadde modig over Gaden,
blev staaende nederst ved Trappen, ligesom hun tænkte sig om eller ventede paa
noen, saa snudde hun og gik nonchalant opover de brede Granittrin under den
buede Hvælving.

– «Jeg skulde tale med Politifuldmægtig Winther», sa' hun til Konstabelen
ved Døren.

Det var, som den store Forhallen med det sorte Stengulvet og den vaade,
kolde Lugten derinde lagde sig for Brystet. – Gjennem en halvaaben Dør saa hun
noen Overkonstabler med brede Guldrender paa Uniformen sidde og le og
snakke sammen og røge Tobak.

«Værsgo», sa' Konstabelen og pegte indover en lang, mørk Gang.

– – – Hun var endelig blet ført ind og saa hans sorte, kortklippede Isse bøiet
over en Protokol bag en fængselsgul Skranke.

«Albertine Kristiansen», meldte Konstabelen og gik ud.

Winther saa flygtig fra Siden paa hende, reiste sig og gik frem og tilbage med
Hænderne i Lommen.

«Albertine Kristiansen», sa' han, «hvad er det egentlig, De lever af – bor hos
Deres Forældre, kan jeg tænke? – Ja, det er vel bare saa [198] af og til, efter hvad
jeg hører. – De, Albertine Kristiansen – De – De er inde paa et farligt Skraaplan.

– Her foreligger flere Meldinger, jeg siger ikke, hvem det er fra, det er fra noen Veninder af Dem, – det er daarlige Veninder, De har. – De har omgaaes meget med Jossa Evensen før, og nu har De begyndt igjen, siges der – der foreligger som sagt flere Klager. – Her er en fra en af Byens bedste Familier. En ung Søn af Huset har været borte i flere Nætter, og han har vært sammen med Dem. Der blir vel intet andet for end at lade Dem undersøge af Lægen. – Naa, hvorfor svarer De ingenting? Man pleier da ialfald be' om at slippe og love at forbedre sig – i saa Fald kunde jeg jo tage under Overveielse –. De er, om jeg saa maatte udtrykke mig, inde paa en meget farlig Vei – en ung Pige, som ikke lever skikkelig, bringer en forfærdelig Ulykke over sig selv og over sin Familie. – Hvorfor svarer De ikke? – Ler De? De vil nok snart faa noet at le af! – Jeg tænker, det er bedst, de kommer ind til Lægen. – Hvad siger De om det?»

Hun var bleg og lo. Hun hørte nok, han talte om Lægen, men – vilde han lade, som han aldrig havde set hende før – *han?*. Hun [199] syntes, hun saa ham staa foran Vaskevandsbollen igjen. –

Han bed sig i Læben.

«Jeg havde tænkt at lade Dem gaa gjennem denne Døren», han pegte paa en Dør til Venstre, «saa var det ingen som saa Dem.»

Hun lo høit. «Er vi blet Dis naa da, Emil?»

Han gik fort hen og rev Døren op.

«Fredriksen!»

Konstabelen kom ind.

«Før hende ind til Lægen!»

Albertine lo. «Du Emil, Du har glemt en Natskjorte og et Par Tøfler hos mig – vil Du ikke komme og hente dem?»

«Tag Dem iagt De», sa' han koldt. «Holder De paa længere med denne Maaden at snakke paa her, saa gaar det Dem endnu værre.»

«Mangelsgaard vel», sa' hun og lo.

Winther vinkede til Konstabelen, han tog hende fast i Armen og ledte hende ud.

Da med engang skjønte hun det rigtig. «Doktoren! Nei – nei – nei», hviskede hun til Konstabelen, «jeg vil ikke, jeg vil ikke – lad mig gaa, jeg skal være

skikkelig, jeg skal aldrig gaa ut mere, aa la mig gaa! Lad mig faa tale med Fuldmægtigen igjen!»

[200] «Kom her», sa' han.

Det duftede stærkt af Moskus i det Værelse, han førte hende ind i, og raslede i Silke og Stiveskjørter. Tilvenstre var en Dør, hvorfra der kom en ud med svær Hat, knappende sine Handsker og saa paa hende og mønstrede hende fra Top til Taa og smilte kjendt. Huf da! Og hun trak sig tilbage for alle disse sminkede Øine og klemte sig ind til Konstabelen.

«Kom naa!» sa Konstabelen.

De saa paa hende allesammen og smaasmilte.

Konstabelen lukkede op Døren, og glad over at slippe at bli set længer paa af alle disse sminkede, frække Vikatøserne skyndte hun sig over Tærskelen og gjorde et Par forte Skridt ind paa Gulvet i det giftiggrønne Værelset med de fængselsgule Træpanelinger og fængselsgule Træmøbler paa det graa Gulv.

Men pludselig stansede hun braat op. – Veiret gik fra hende, og hun snappede efter Aande, mens Knæerne skjælv imod hverandre.

Der, lige imod hende, paa den anden Side af det store, fængselsgule Bordet midt i Værelset – der stod den jo – Stolen – den forfærdelige Stol, hendes evige Skræk, hendes uafledelige Angst, men som hun havde glemst igjen en Stund derute [201] under de offéntlige Fruentimmernes frække Øine. Der stod den, høi og fæl, mindst en Meter høiere end Bordet, med en halvrund Indskjæring i det brunslidte, læderbetrukne Sæde og en lav, skraa Ryg, der stod den, visende sin uhyggelige Profil, og foran den lille Trappen, som førte op til Sædet stod en ung Herre, som hun ofte havde set ved Musiken paa Karl Johan – med sort liden Knebel og mørke Øine og rettede paa sin Lorgnet, mens han ventede paa hende.

Blodet bankede i Tindingerne, Knæerne skjælv imod hverandre, og hun snappede tungt efter Veiret.

Umuligt, umuligt, hun maatte synke i Jorden af Skam. – Aldrig stige op paa det forfærdelige fængselsgule Stilladset ... bare hun havde kunnet synke ret ned i Jorden!

Men med en befalende Gestus pegte han derhen, den ældre, lyse, skjægløse Herre, som stod derborte ved den fængselsgule Vasken mellem Vinduerne og tørrede Hænderne paa det hvide Haandklæ. – Han pegte derhen med den hvide,

halvvaade Haanden saa befalende, at hun gik, syntes ikke, hun kunde, men gik alligevel bortover det graa Gulvet langs det store, gule Bordet.

Foran Stolen, ved Trappen stansede hun [202] med nedslagne Øielaag og Øinene fæstet i Gulvet, og den unge Herren med den sorte Knebelen, som hun kjendte fra Musiken, rettede igjen paa Lorgnetten og sa' ganske ligegyldig –:

«Værsgo, sæt Dem op!»

Hun saa op paa ham med store, forvildede Øine, som om hun ikke forstod.

Men han rørte ikke en Muskel i Ansigtet, bare pegte paa den lille Trappen og sa' –:

«Vil De gaa op af de Trinene der og sætte Dem paa det Sædet der» – og med et lidet Smeld lod han Haanden faldt flad ned paa Læderbetrækket.

Hun blev staaende endnu et Sekund, saa greb Hjælpeløsheden hende helt, og igjen gik Benene mekanisk afsted og bar hende opover Trinene.

Men kommen op paa det øverste Trinet vendte hun sig lynsnart om, og idet hun dumpede ned i Sædet med Knæerne presset tæt imod hverandre, greb hun med begge Hænder om dem og glattede Kjolen godt ned om Lægger og Ankler og blev saa siddende der med én Haand paa hvert Knæ, bøiet lidt forover og stirrede deroppe fra sit ophøiede Sæde forvildet ned paa Assistenten [203] og paa Doktoren og paa Doktoren og paa Assistenten.

Men ingen af dem saa paa hende. Doktoren hængte rolig det hvide Haandklæ fra sig paa den fængselsgule Paneling og satte sig hen ved det store gule Bordet foran Protokollen – og Assistenten saa ikke høiere op end til Stolens Sæde og sa' rolig belærende:

«Du maa sætte dig helt ind i Sædet og læne dig tilbage mod Ryggen.»

Hun saa sig hjælpeløst om, og Sveden sprang kold frem paa Tindingerne, men saa pludselig flyttede hun sig helt ind i Sædet og faldt med Haandbagen over Øinene og en eneste tør Hulk tilbage mod Stolens stærkt bagoverbøiede Ryg, mens hun uvilkaarlig uden at vide det pressede Knæerne haardt imod hverandre som i bevidst Angst for det, der nu skulde ske.

Og mens hun laa der med Haanden for Øinene, tilbagelænet oppe i den høie Stolen, med Læggerne og Fødderne hængende ned fra Kanten af Sædet, næsten bevidstløs af Skam, følte hun Klæerne bli brættet op om Hofterne og lagt henover

Brystet. Og det blev koldt omkring de sammenpressede Knær, og paa hvert af dem la' der sig [204] en varm Haand, som tog Tag og vilde bryde dem fra hverandre.

Hun bed Tænderne sammen og stred imod alt det, hun aarkede, men de to Hænder blev for stærke – da pludselig Doktoren for op og stampede i Gulvet og skreg med brutal Stemme:

«Nei, ikke noe Sludder! Hun skal værsgo selv ta' Knæerne fra hverandre!» Og vendt mod hende:

«Tror Du, det er for Morro Skyld, vi staar her da, Tøs? Værsgo – Knæerne fra hverandre!»

Assistenten havde sluppet – men hun rørte sig ikke, bare bed i Fortvilelse Tænder og Knær endnu fastere sammen end før og pressede Haandbagen ind mod Øinene saa haardt, at hun saa Stjerner.

»Naa», skreg den brutale Stemmen, denne Gang lige henne ved hende, og det stampede igjen i Gulvet – «blir det til noe? eller skal jeg ....»

Og greben af Rædsel følte hun de skjælvende Knær rent mekanisk gaa fra hverandre, og hun syntes, hun maatte dø af Skam, og alt gik rundt for hende, og det sortnede for Øinene, og hun trodde, hun skulde besvime.

Saa pludselig følte hun Instrumentet mod sit blottede Legeme, og hun skvat til, men blev saa liggende der i dyb Rædsel uden at turde røre [205] en Muskel og med en rent unaturlig klar Bevidsthed.

..... Du store Gud – hun laa her altsaa virkelig nu, det var hende, hende selv, som laa her i denne forsmædelige Stolen med Klæerne opover Brystet, og han, den unge Herren, med Knebelsbarter og Lorgnetten, som hun kjendte fra Musiken, han stod virkelig der foran hende og undersøgte hende med Sprinkelhornet – utænkeligt, som det var, saa var det dog sandt – og endda var hun ikke død af Skam .....

Hun laa der en Stund forbauset med Haandbagen for Øinene og saa sig selv i Tankerne ligge der i den forsmædelige Stilling foran den unge Herren –! Og hun levede virkelig – var slet ikke død af Skam – forunderligt!

Og hun gløttede lidt op under Haandbagen og fik se det øverste af den hvide Panden hans med det sorte velkjæmmede Haar, skilt i Midten, mod Vindusruden – og hun følte Sprinkelhornet bevæge sig ... utroligt!

Og han trak Hodet lidt tilbage og la' det lidt paa Skakke for at se bedre, og hun saa med Forbauselse paa dette rolige, forretningsmæssige Ansigt – – som om ingenting var paafærde! Men saa blev hun ganske rolig og begyndte at tænke.

[206] ..... Nei, men der var jo heller ikke noe paafærde for ham. Naar han var færdig med *hende*, skulde han jo undersøge den næste, en af de andre derude, og saa en til, en efter en, allesammen. Og imorgen ligedan og igaar – og hun huskede pludselig paa, hvor slidt det var, dette brune Læderbetrækket – – her havde jo Oline ligget og alle hendes Veninder fra den Tiden – og her havde jo Jossa ligget og Valeria – allesammen de, hun kjendte, saa havde de jo maattet op i denne Stolen – og nu hun ossaa. Og i Grunden var det jo ikke saa farligt heller – nu var hun jo ganske rolig – det var Skrækken, som var det værste – pyt san!

Oline havde saamæn Ret – hun havde vært dum. Tænke sig alt det Sludderet, hun havde siddet og tænkt paa hjemme ved Vinduet foran Maskinen! – Stygt! stygt! stygt! – det var i Grunden alt, hun havde tænkt – havde aldrig vovet at tænke sig det slig, som det var, det stygge! Naar alt kom til alt, saa var det bare Sludder med dette stygge – og hun havde nær begyndt at le ved Tanken paa, at hun ikke havde kunnet forstaa, at Gamla havde kunnet gjøre noget saa stygt med'n Far.

Men pludselig blev Sprinkelhornet tat bort, [207] og hun hørte Assistenten si': «Nei – ingenting», og følte, at han brættede Klæerne nedover Hofterne igjen.

Hun blev liggende med Haanden for Øinene.

«Ja nu er det forbi», sa' han, «nu kan Du gaa ned igjen.»

Hun tog Haanden fra Øinene, reiste sig lidt forvirret og steg ned. Og nu, da hun ikke længer var nøgen, nu kom Skammen igjen, og hun blev rød som dryppende Blod. Men ingen af dem la' Mærke til det engang. Doktoren derhenne ved Bordet saa ikke op, bare bladede i Protokollen, og Assistenten bare sa' «Værsgo – nu er det ikke mer» i den ligegyldigste Tone af Verden og fulgte hende hen til Døren og ropte: «den næste» saa snart hun var kommet over Tærsklen.

Og før hun kom derud, havde hun alt faat den blege, fine Olivenfarven sin igjen – og freidig, som om ingenting var, mønstrede hun nu, da hun gik igjennem Venteværelset, disse offentlige Fruentimmer, som havde genert hende saa, da hun gik ind, deres Ansigter, deres Klær, deres Hatter.

«Hu' har vist sleppi Visitation, hu'», sa' en af dem lidt forundret.

«Hu' har vel det da», sa' et Par andre.

XI.

[209] Midt paa Natten i koldt, stjerneklart Veir og klart tindrende Maaneskin paa de snelagte Gader vandrede Helgesen og Smith og et Par andre unge Herrer, som kom fra Bal, afsted opover Bakkegaden fra Vestsiden.

De skulde bare ha' sig en liden Svip indom i Vika, før de gik hjem.

Napoleons Slot havde de passeret og havde heller ikke tat ned Skolegaden, men slentrede muntre og skravlende afsted opover Bakken med sine sorte Skygger paa den hvide Sne, som knirkede under deres Fødder.

Oppe paa Toppen af Bakken stansede de. For over paa Hjørnet af Vinkelgaden, oppe paa den lille Stentrappen derover, der var Døren slaaet op paa vid Væg, og midt i Lampetyset, som strømmede ud paa Gaden og kløvede Skyggen langs Husvæggen for saa at forsvinde i det stærke [210] Maaneskin udenfor, der stod en stor Pige og ropte dem an. Stærke Hofter under et kort rødt Uldskjørt med hvide Strømper under, en svær Barm under den blegrøde Nattrøie og et stort sort Haar uordentlig hængende nedover Skuldre og Hals.

«Kom ind til mig da, Gutter!» ropte hun med høi Stemme. «En efter en – allesammen! Dere skal faa det gratis! Kom – – – – –!»

Pigerne i de omkring liggende Husene kom ud paa Gaden og lo af hende.

«Men er du reint gælen da, Albertine», sa' en af dem, «eller aa er det, som gaar af dig?»

«Død og Pine», hviskede Helgesen til de andre, «det er jo Albertine! Nei, det er for væmmeligt. – Kom, lad os gaa!»

«Aa, jeg er saa kaat, Jente, saa du veit d'ikke», svarte Albertine og vendte sig igjen mod de unge Herrerne.

«Kom ind til mig, Gutter!» ropte hun igjen. «Kom ind til mig! – én for én ... allesammen ... Dere skal ikke betale ... kom – – –!»

Men ingen af dem fik Lyst. Hun saa brillant ud, der hun stod oppe paa Trappen, midt i Døraabningen, i Lampelyset, som strømmede ud [211] igjennem den aabne Døren; men ingen af dem fik Lyst paa hende – de gik videre.

Og som de skled paa Sneen ned af den bratte Bakken forbi Dueslaget til Mellemgaten, hørte de hende jamre sig for de andre Jenterne deroppe:

«Jøsses! Jøsses!» skreg hun, «skal jeg da være Hore og endda ikke — — — — —
— —? Jøsses! Jøsses! — — —»

Saa var de om Hjørnet af Mellemgaden og kunde ikke høre mer.

Noter:

[n1](#). *rettet fra*: kun

Christian Krohgs *Albertine* er lastet ned gratis fra bokselskap.no